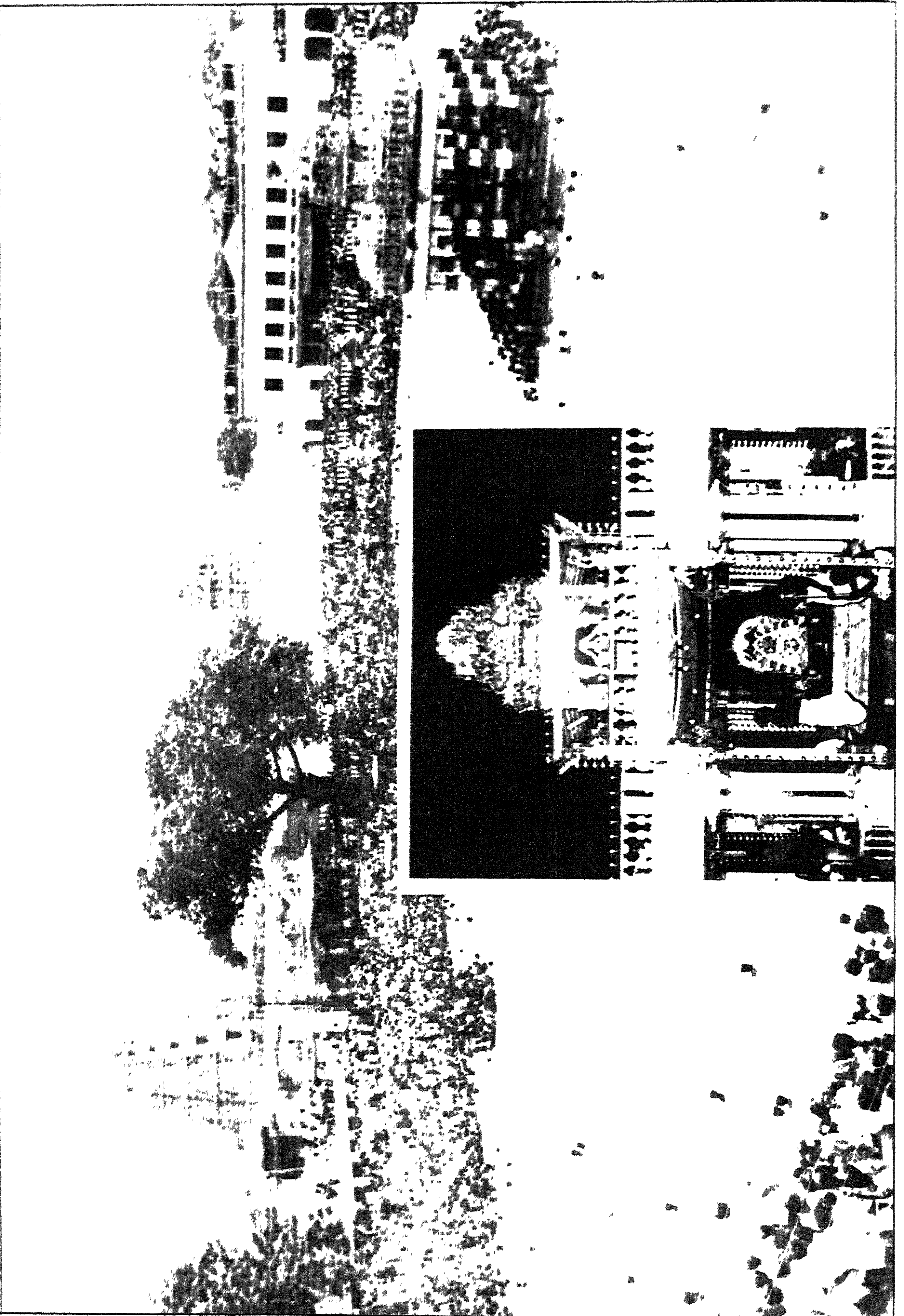

జూన్ 1983

వెల: రు. 1/-

సప్తగిరి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన సచిత్ర మాసపత్రిక

సాళంగనాట

అన్నిటా నీపెంపు వింత హనుమంత! నీ
వున్నచోట నిశ్చింత యో! హనుమంత!

రామునిసేనలఁగాచి రావణుగర్వమడచి
ఆముకొన్న బలవంత! హనుమంతా!
గోమున జలధి దాటి కొండతో సంజీవిదెచ్చి
ధీమంతుడవై తి వింత దివ్యహనుమంత!

చుక్కలు మొలపూసలై సూర్యమండలము మోచె
అక్కజపు నీరూపంత హనుమంత!
చొక్కమై మీరుండగాను సుగ్రీవాదులకెల్లా
అక్కర లేదించుకంతా హనుమంతా!

జంగచాచి చేయెత్తి సరిపిడికిలించుక
అంగము నిక్కించి తెంత హనుమంత!
రంగగు శ్రీ వేంకటాద్రిరామునిదేవి కిచ్చితి
వంగులియ్యక మొక్కంత హనుమంతా!

– తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుల సంకీర్తన.

మీమాట

ఉపదేశాలు

హిందూ ధర్మరక్షణకై పాటుపడుతున్న స్వాములవార్ల ఉపదేశములను వారివారి ఫోటోలతోసహా ప్రచురించగలరు. ప్రస్తుతం ధారావాహికంగా వస్తున్న శ్రీమద్భగవద్గీత పాఠకులు ఒక పుస్తకంగా తయారు చేసుకొనేందుకు అనుకూలంగా సప్తగిరిలో ముద్రించ ప్రార్థన.

పి. మాధవ. — [illegible]

రెండోవారానికైనా

సప్తగిరిలో ఎంతోమంది కొత్తరచయితల చేత ఎన్నోశీర్షికలపై ఉత్తమ రచనల్ని వ్రాయించి ప్రచురిస్తున్నందుకు చాల సంతోషం. కానిపత్రికను సకాలానికి ఎందుకు విడుదల చేయటంలేదో అర్థం కావటంలేదు. కనీసం నెల రెండో వారానికిహూడా పత్రికను పంపలేరా?

[illegible] శెట్టి. — [illegible]

బాల ప్రబోధం

బాలప్రబోధంలో మీరు ప్రచురించిన 'మాటలగారడీ' కథ రమణీయంగా వుంది. మహాభారత గాథను మధురమైన శైలిలో మా కందించిన జితేంద్ర గారికి మా అభినందనలు.

పి. మహబూబ్ — [illegible]

గ్రంథప్రచురణ

అష్టోత్తర శతోపనిషత్తులలో 10 మాత్రమే ప్రచారంలో వున్నాయి. అలాగే 32 వేల శ్లోకాలతో కూడిన యోగవాసిష్ఠం పాఠకులకు అందుబాటులో లేదు. తెలుగులో బ్రహ్మసూత్ర భాష్యాన్ని కూడా పొందలేకపోతున్నాము - ఇలాంటి అరుదైన గ్రంథాలను దేవస్థానంవారు తమ సొంత ప్రచురణలుగా ఎందుకు ముద్రించ కూడదు?

సుంకరరామమోహనరావు — కందుకూరు

సమాచారకేంద్రాలు

టి.టి.డి. సమాచార కేంద్రాలు దేశంలో ఎక్కడెక్కడ వున్నాయో అవి ఏం పనులు చేస్తున్నాయో తెలుసుకోవాలనుంది.

రాజకీయనాయకులు తిరుమల విచ్చేసిన సందర్భంగా వారి ఫోటోలతో పేజీలకు పేజీలను నింపడ మెందుకు? వార్తగా ప్రచురిస్తే సరిపోతుంది గదా? ఆ పేజీలను సద్వినియోగం చేయండి!

* టి.టి.డి. సమాచార కేంద్రాల గురించి త్వరలో ప్రచురిస్తాము - మీ సూచన పరిశీలించగలం సం॥

జి. పి. గుప్త — [illegible]

విష్ణుపురాణం

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారు గోపీనాథ రామాయణమును ముద్రించటం ముదావహం. అదే విధంగా వెంకటగిరి

(48వ పేజీలో)

రైలుబళ్ళు - అరణ్యరోదన?

గత మేనెల సప్తగిరి సంచికలో "యాత్రికులు రైలుబళ్ళు-" అనే అంశం పై 'శ్రీ నాగరాజ్' గారు బాగా వ్రాశారు. కానీ ఏం లాభం? మనం ఎన్ని వ్రాసుకొన్నా అరణ్యరోదనగానే వుంటుంది. భక్తుల సౌకర్యాలు ఎవరికి కావాలి? వస్తే వస్తారు లేకపోతే పోతారు. సామాన్య మానవుడు రైలు సౌకర్యాలు లేక ఎన్ని ఇబ్బందులు పడుతున్నది గమనించే వారెవ్వరు? తిరుపతి విజయవాడ ఎక్స్‌ప్రెస్ ఒక్కసారి చూస్తే గుండెలు అవిలిస్తుంది. పిల్లా పాపలతో ఊపిరి ఆడక, స్థలంకోసం తన్నుకొనేవాళ్ళు, గుద్దుకొనేవాళ్ళు, అటు ఇటు సామానులతో పరుగుతీసేవారు, తిరునాళ్ళుగా వుంటుంది ఇదిగాక దొంగతనాలు! ఇంత-అగచాట్లు పడుతున్నా ఆ రైలువేగం నత్తనడకలాగే వుంటుంది.

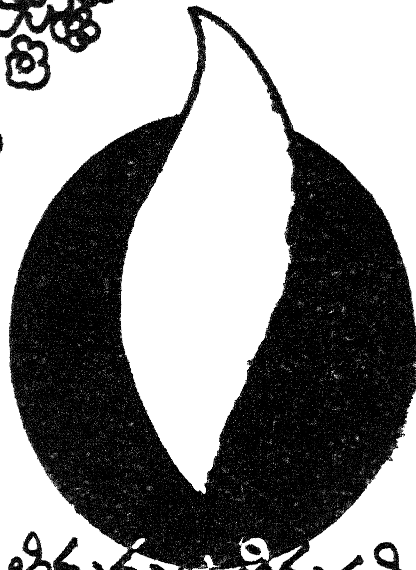
తర్వాత పూరి ఎక్స్‌ప్రెస్ వుంది. అందులో నాలుగు లేక ఐదు పెట్టెలుంటాయి. అందులో ఒకటి మొదటి తరగతి, రెండు స్లీపర్లు, ఒకటి గార్డుపెట్టె. ఇక సామాన్య మానవుడు కూర్చోవటానికి చోటెక్కడిది? ఇంకో ఆరో, ఏడో పెట్టెలువేసి, గూడూరులో లింక్‌తో జోడించకుండా ప్రత్యేకంగా పంపిస్తే వచ్చిన నష్టమేమొ తెలియదు.

సరే, ఇక కాకినాడ తిరుపతి ప్యాసింజరు వున్నది. దీనికి మరో పేరు గూడావుంది. దొంగలబండి. ఇందులో లైట్లుకూడావుండవు. తిరుపతి నుండి విజయవాడకు ఇంతకన్నా వేరే రైళ్ళు లేనే లేవు.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి దర్శనానికి రోజుకి కొన్ని వేలమంది, లక్షలమంది భక్తులువచ్చి పోతున్నారు. దేవస్థానంవారు ఎంతో ఉదారస్వభావంతో కొన్ని లక్షలు, కొన్ని కోట్లు ప్రజల సౌకర్యం కోసం రకరకాలుగా ఖర్చుపెట్టుతున్నారు. అయినా సరే ప్రజలకు రైలుబండ్లసౌకర్యం మాత్రం సరిగాలేదు. ఇక ఎవ్వరితో చెప్పుకోవాలి?

తిరుపతి నుండి వారణాసికి ఒక సూపర్ ఫాస్టు రైలు తిరుపతిలో సాయంత్రం 5 గంటలకువేస్తే ఎంతసౌకర్యంగావుంటుంది. అదేవిధంగా మధురై వరకు వున్న బండిని రామేశ్వరానికి పొడిగిస్తే భక్తులకు ఎంత సౌకర్యంగా వుంటుంది! తిరుపతి నుండి ఢిల్లీకి ఎక్స్‌ప్రెస్ వేస్తే ఎంత సౌకర్యంగా వుంటుంది! ఇన్ని బండ్లు వుంటే వచ్చే లక్షలాది భక్తులకు ఎంత సౌకర్యంగా వుంటుంది! ఐతే చివరికి మనకు దొరికే సమాధానం ఏమంటే తిరుపతిలో రైలు పెట్టెలు వుంచేందుకు తావులేదనో, పెట్టెలు లేవనో! బూడిదలో పోసిన పన్నీరులాగా వుంటుంది. బహుశా ఈ అదనపు రైళ్లు రావాలంటే స్వలాభమున్న వ్యక్తిగానీ, తిరుపతిలో నివసించి ఢిల్లీకి వారం వారం పోయి వచ్చే వ్యక్తి దొరికితే రావచ్చును. లక్షలాది భక్తులు శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ప్రార్థనచేయడం తప్ప ఇక చేయగలిగిందేమిలేదా?

పి. ఎస్. రాఘవేంద్ర — పుత్తూరు.

సప్తగిరి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన సచిత్ర మాస పత్రిక...

గౌరవసంపాదకులు .

శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి,
ఐ. ఏ. ఎస్.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు,
తిరుపతి.

ప్రచురణకర్త - సంపాదకుడు :
కాట్రపాటి సుబ్బారావు,
ఎమ్. ఎ.

ఉపసంపాదకుడు :
తిరుమూరు సుధాకర్ రెడ్డి,
ఎమ్. ఎ. బి. ఇడి.

ముద్రాపకుడు :
ఎమ్. విజయకుమార్ రెడ్డి.

విడిప్రతి-రు. 1-00
సం॥ చందా-రు. 12-00

ప్రతులకు :
వెల్ ఫేర్ ఆఫీసర్,
టి. టి. డి., తిరుపతి

ఈ సంచికలో....

జూన్ 1983
సంపుటి 14 సంచిక 1

శ్రీమద్భగవద్గీత	శ్రీ రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి	5
ప్రగతిపథంలో సప్తగిరి	శ్రీ నాగరాజ్	6
రామానుజ దర్శనము	శ్రీ కొల్లూరి అవతారశర్మ	9
శ్రీనివాసకల్యాణం	కీ॥ శే॥ కొటూరి వెంకటేశ్వరరావు	10
తత్త్వవేత్తలదృష్టిలో దైవం	శ్రీ మోహన్. శ్రీమతి ఈశ్వరమ్మ	14
హనుమజ్జననము	దిట్టకవి	17
వేదాలలో ఆలంకారిక రచన	శ్రీ రాణి హయగ్రీవశర్మ	19
యువవాణి		
నడవడిబాగుపడేమార్గం	శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు	20
మన ఆచారాలు అంతరార్థాలు	శ్రీ ఎ. హనుమంతప్ప	22
గంగజాతర	శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి	23
బాలప్రబోధం		
యాత్రాఫలం	శ్రీ రమణ	31
మన దేవాలయాలు		
సింహాచలక్షేత్రం	శ్రీ కె. సీతారామాచార్యులు	37

రెండవకవరు : తిరుచానూరు శ్రీ పద్మావతీ అమ్మవారి తెప్పోత్సవం.

మూడవకవరు : తిరుమల కాలిబాటలోగల శ్రీ ప్రసన్నాంజనేయస్వామివారి విగ్రహం.

ఒక మనవి : గతసంచికలోని రెండవ మూడవ కవరుపేజీలు శ్రీ గోవిందరాజస్వామి బ్రహ్మోత్సవ దృశ్యాలని గమనించ ప్రార్థన.

ముఖచిత్రం : సప్తగిరి సౌందర్యం

సంపాదకీయం

ప్రపంచంలో ఈనాడు పత్రికలకున్న ప్రాధాన్యం మరేయితర ప్రచారసాధనానికీ లేదనిచెప్పవచ్చు. కాని లోతుగా పరిశీలిస్తే ఆదిమమానవ సంకేతాల పరిణామమే నేటి వార్తాపత్రికల రూపం అని చెప్పవలసి వుంటుంది.

'వృత్' అనే ధాతువుకు సాగటం అని అర్థం. సాగేదీ, సాగించేదీ గనుక ఆశక్తి వార్త అయింది. సమానధర్మాలు గల ఈ సకలజీవులలో ముఖ్యంగా ప్రాణికోటికంతటికీ సమధర్మమైన ఆహార భయ నిద్రామైథునాలలో, వాటిని ఆలంబనంగా చేసి కాని సామాన్యంగానో, విశేష లేదా విపరీతధర్మాలుగానో జరుగుతూవుంటై. అయితే ఈ ప్రవృత్తి బద్ధకార్యకలాపాలు వాటి వ్యక్త్యాపాలు ఏ ఒక సమూహానికో, జాతికో, వ్యక్తికో పరిమితంకాక బండికళ్ళమాదిరి కంటికి కన్పించనంత వేగంగా తిరుగుతూ ఎక్కడో ఒకచోట ప్రతిబింబిస్తూనేవుంటై' సామాజికమైన సామూహిక వైయుక్తిక కార్యకలాపాలను ప్రకటించే విధానమే వార్త.

ఈ వార్త అనేది రాజనీతిలోకూడా అత్యంతకస్థానం ఆక్రమించింది. మహాభారతం సభాపర్వంలో ధర్మరాజుకు నారదుడు—

"వార్తయందు జగము వర్తిల్లుచున్నది
యదియులేనినాఁడ యఖిలజనులు
నంధకారమగ్నులగుదురు గావున
వార్త నిర్వహింపవలయుఁ బతికి."

అని ఉపదేశిస్తాడు. దీనికి మూలం సంస్కృత మహాభారతంలో 'వార్తాయాం సంశ్రితస్తాత లోకోఽయం సుఖమేధతే' అని వుంది. వార్తవలన జనులకు క్షేమం కలుగుతుంది గనుక వార్తానిర్వహణం రాచరికంలో, ప్రముఖకర్తవ్యంగా నిరూపించారు మరి.

అసలీవార్త ఎలా రూపొందింది? ప్రాణికోటిలోని రెండు ప్రాణులకు సమానధర్మాలలో ఏర్పడ్డ మానసికోద్రేకాలను వ్యక్తంచేసేందుకు తోడ్పడిన నాదాత్మక సంకేతం వివిధ పరిణామాలను చెంది ఈనాటికి మన చేతిలో పత్రికగా రూపొందింది. అవ్యక్త స్వరావధానమే పశుపక్ష్యాదులలో భావనావగాహనకు కారణం కాగా వికసనశీలియైన మానవుడు స్పష్టాక్షరరూపంలో వ్యక్తం చేయగలిగాడు. ఈ వాఙ్మయ భావనాపరంపరను దూరస్థులకు వ్యక్తం చేసేందుకు వార్తాహరులుగా పక్షులను, పరివారాన్ని ఉపయోగించుకోవటం జరిగింది. భాష వివిధ పరిణామాలు పొంది వాఙ్మయం సాహిత్యరూపాలను సంతరించుకున్నా రామాయణ, మహాభారతాల కాలంనాటికి లిపిబద్ధమైన విధానం వుందని చెప్పేందుకు అవకాశంలేదు. రామాయణంలో అంగద, ఆంజనేయ సందేశాలూ భారతంలోని ద్రుపద, పురోహిత, సంజయ, శ్రీకృష్ణరాయబారాలుకూడా ఈ దశనే స్పష్టం చేస్తున్నై.

ఐతే దీనికీ రాజధర్మాలకూ సంబంధమేమిటన్న ప్రశ్నరావచ్చు. సమాజంలో వివిధ అంగాలు సక్రమంగా పనిచేసేందుకు పరస్పర అవగాహన అవసరం. సమాజమంతా సమానధర్మకర్మావృతమైందిగనుక వీటికి అవరోధం, వ్యత్యయం ఎక్కడ ఏర్పడుతున్నదో గ్రహించి వాటిని ఉపాయాల ద్వారా నిరోధించి సమాజాన్ని ముందుకు నడిపించడమనేది, ఆ వ్యత్యయాలు వాటి పరిణామాలను తెలియజెప్పి మానవుణ్ని సక్రమమార్గంలో నిలపటమన్నది శిష్టులైన వారి కర్తవ్యం. సమాజం లేదా సంఘనాయకులు (రాజనండి, మరేపేరైనాకానీ) ముందు ఈ విషయాలన్నీ తమ కనుకూలమైన పరిషత్తుల ద్వారా, గూఢచారుల ద్వారా రాబట్టుకుని వార్తావిశ్లేషణం చేసి లోపాలను సరిదిద్దే ప్రయత్నాలు చేసేవారు. ఇంతవరకు వార్తానిర్వహణలో ఇది మొదటి భాగం. ముఖ్యమైన రెండవ విభాగం వార్తాప్రచారం, ప్రసారణం. ఇదే ఈనాటి పత్రికావ్యవస్థకు ఊపిరి. అధికారపీఠ నిర్ణయాలను మొట్టమొదట వాగ్రూపంగానే ప్రసారం చేయటం జరిగేది. డప్పు, డమరు, కాహళ మొదలైన వాద్యవిశేషాలద్వారా జనాన్ని నిర్దిష్ట ప్రదేశాలకు ఆకర్షించి అక్కడనో లేదా వీధి వీధి హెచ్చరికగానో విన్పించటం చేసేవారు. ఇది ఈ నాటికీ అమలులోనున్న వ్యవహారం.

వాక్కు అక్షరమయ్యేందుకు చాలాకాలం పట్టివుంటుంది. మనదేశంలో జైనబౌద్ధాలదాకా కావ్యప్రపంచమంతా వాగ్రూపంలోనే వుండేదనవచ్చు. లిఖితరూప వార్తాప్రసారంలో మొదటిమెట్టు అశోకునితోనే ప్రారంభమైనట్లు కన్పిస్తుంది. బౌద్ధ ధర్మాభిరతిని గూర్చి తాను జయించిన ప్రాంతాలలో శిలాశాసనాలు వేయించింది మొదట అశోకుడే. ఆ తరువాతి రాచరికాలలో తామ్రశాసనాలు వివిధ ప్రచారరూపాలు వచ్చాయి. ఇక్కడి నుండి పత్రాలమీద వ్యవహారాలు, సందేశకార్యక్రమాలు ప్రారంభమయ్యాయి. రాచరికాలలో ఘర్షణలు సహజమేగనుక వాటి ప్రభావం సమాజం పైనకూడాపడి అనుకూలంగా, ప్రతికూలంగా సమాచార ప్రసారవిధానాలను పెంపొందించటం జరిగింది. కనుక ప్రజాపాలన కర్తవ్యంగాగల పాలకులు సామాజికమైన విజ్ఞానసంకలనం కోసం వార్తాహరణం సమాజశిక్షణ, పాలనల కోసం వార్తాప్రసారణం అనే విధులను తప్పనిసరిగా నిర్వర్తించవలసివున్నదన్నమాట.

(48 వ పేజీలో)

శ్రీమద్భగవద్గీత (సీరియల్)

వ్యాఖ్యాత : శ్రీ రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి

(గతసంచిక తరువాయి)

వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిః ఏకేహ కురునందన।
బహుశాఖా హ్యనన్తాశ్చ బుద్ధయోఽవ్యవసాయినామ్॥

కురునందనా! నిశ్చయాత్మకమైన బుద్ధి ఒకే విధంగా వుంటుంది. స్థిరసంకల్పం లేనివాళ్ల ఆలోచనలు పరిపరివిధాల పరుగులెడుతాయి.

యామిమాం పుష్పితాం వాచం ప్రవదంత్యవిపశ్చితః।
వేదవాదరతాః పార్థ! నాన్య దస్తీతి వాదినః॥

కామాత్మాన స్స్వర్గపరాః జన్మకర్మఫల ప్రదామ్।
క్రియావిశేష బహుళాం భోగైశ్వర్యగతిం ప్రతి॥

భోగైశ్వర్య ప్రసక్తానాం తయాపహృతచేతసామ్।
వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిః సమాధౌ న విధీయతే॥

పార్థా : అవివేకులూ, అర్థవాదాలపట్ల ఆసక్తికలవాళ్లూ, స్వర్గసుఖాలకు మించి మరొకటి లేదని వాదించేవాళ్లూ వేద వాక్యాలు పలుకుతుంటారు. అలాంటివాళ్లు తాము చేసిన వైదిక కర్మల ఫలితంగా స్వర్గసుఖాలు అనుభవించాక, వాళ్లకు మళ్లీ కర్మభూమిలో పునర్జన్మ రూపమైన కర్మఫలమేతప్ప మోక్షం లభించదు. భోగభాగ్యాలూ కోరి వేదవాక్యాలకు వశులైన వారి బుద్ధి నిలకడగా వుండదు.

త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః నిస్త్రైగుణ్యో భవార్జున!।
నిర్ద్వంద్వో నిత్యసత్త్వస్థో నిర్యోగక్షేమ ఆత్మవాన్॥

అర్జునా! వేదాలు మూడుగుణాలు కలిగిన కర్మకాండ లను వివరిస్తాయి, నీవు త్రిగుణాలనూ విడిచిపెట్టి, ద్వంద్వాలు లేనివాడవై యోగక్షేమాలు కోరకుండా శుద్ధసత్వగుణం అవలంబించి ఆత్మజ్ఞానివి కావాలి.

యావా నర్థ ఉదపానే సర్వత స్సంప్లుతోదకే।
తావాన్ సర్వేషు వేదేషు బ్రాహ్మణస్య విజానతః॥

నదినుంచి నీరుతెచ్చుకునేవాళ్లు నూతికి ఎలా ప్రాముఖ్యమివ్వరో అలాగే బ్రహ్మజ్ఞానులు ప్రతిఫలాపేక్షతో కూడిన వేద కర్మలకు ప్రాధాన్యం యివ్వరు.

కర్మణ్యే వాధికార స్తే మా ఫలేషు కదాచన।
మా కర్మఫలహేతుర్భూః మా తే సంగోఽస్త్వ కర్మణి॥

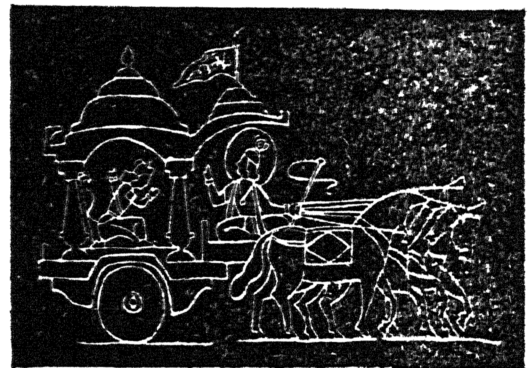
కర్మలు చేయడం వరకే నీకు అధికారం. కర్మఫలంతో నీకు సంబంధంలేదు. కనుక ప్రతిఫలం ఆశించి కర్మచేయకు. అలా అని కర్మలు మానడానికి చూడకు.

యోగస్థః కురు కర్మాణి సఙ్గం త్యక్త్వా ధనంజయ।
సిద్ధ్యసిద్ధ్యోః స్సమో భూత్వా, సమత్వం యోగ ఉచ్యతే॥

ఫలం దక్కినా దక్కక పోయినా కర్మలు సమభావనతో సాగించు అర్జునా! ఈ సమదృష్టినే యోగమంటారు.

దూరేణ హ్యవరం కర్మబుద్ధియోగా ద్ధనంజయ।
బుద్ధౌ శరణ మన్విచ్ఛ కృపణాః ఫలహేతవః॥

ధనంజయా! ప్రతిఫలాపేక్షతో ఆచరించే కర్మ నిష్కామ కర్మకంటే హీనం. ఫలితం ఆశించి కర్మచేసేవాళ్లు అల్పులు. అందువల్ల నీవు సమబుద్ధినే ఆశ్రయించు.

బుద్ధియుక్తో జహాతీహ ఉభే సుకృత దుష్కృతే।
తస్మాద్యోగాయ యుజ్యస్వ యోగః కర్మసు కౌశలమ్॥

సమభావన కలిగిన పురుషుడు పుణ్యపాపాలు రెండింటినీ ఈలోకంలో వదిలేస్తున్నాడు. కనుక సమత్వబుద్ధి అయిన నిష్కామకర్మనే నీవు ఆచరించు. కౌశలంతో కర్మలు చేయడమే యోగమని తెలుసుకో.

కర్మజం బుద్ధియుక్తా హి ఫలం త్యక్త్వా మనీషిణః।
జన్మబంధ వినిర్ముక్తాః పదం గచ్ఛ న్త్యనామయమ్॥

నిష్కామయోగులు కర్మఫలం ఆశించకుండా జన్మ బంధాలనుంచి తప్పించుకుని, ఉపద్రవంలేని మోక్షం పొందుతున్నారు.

(42 వ పేజీలో)

మనిషి పెరుగుదల మనకు కన్పిస్తుంది. పెద్ద ఎదుగుదల గానా చెప్పవచ్చు. కాని మనస్సు ఎదిగిందా లేదా—దీన్ని నిర్ణయించే హద్దులులేవు. దానికి మనస్సే సాక్షి. మనిషి ఎదిగినా మనస్సు ఎదగలేని ఎన్నో సంఘటనలు మనకు తెలుసు. మరి మనుష్యుల వ్యాపారాలను మలిచేది, ఎదుగుదలను ఎదురుగావున్న వాళ్ళకేగాక, అందరికీ అంచనావేసి చెప్పేది పత్రిక. కనుకనే పత్రికల ఎదుగుదల కూడా ఎంతో సహజంగా వుంటుంది. దానికది చాటుకుంటేనేగాని ఎదుగుదల ఎంతో మామూలు పద్ధతులలో అందదు. అందుకే పెళ్ళు, పెళ్ళుమంటూ మోతలెత్తిస్తున్న పత్రికలు తెల్లవారేసరికి పెళ్ళుమని పోవటం మనం చూస్తూనే వున్నాం.

ష్పంగా వెలుగడానికి తోడ్పడేటందుకు 1949 సంవత్సరంలో తిరుమల, తిరుపతి దేవస్థానం ఒక ప్రచారసాధనం ఏర్పాటుకు శ్రీకారం చుట్టింది. దాని ఫలితంగా ఏప్రియల్ 1949 లో కరపత్ర సదృశమైన పత్రిక వెలువడింది. అప్పుడది ప్రచారమాత్రంగా వుండేది. దానిపేరే దేవస్థానపు 'బులెటిన్.' నాటినుండి నేటివరకూ అందిపెట్టుకొనివున్న అభిమానులకు మాత్రమే సప్తగిరీశ విరాట్ స్వరూపం పత్రికా రూపంలో ఎలా సాగిందీ తెలుస్తుంది. అనంతంగా ఈ వేంకటేశ్వర సేవాకార్యక్రమం దినదిన ప్రవర్ధమానమై దేవస్థాన సమాచార ప్రసారంతోపాటు, పలువురు ఆర్షవిజ్ఞానంలో దిగ్దంతుల్లాంటి పండితుల సహకారంతో ఉత్తమ ఆధ్యాత్మిక సాహితీసౌరభాలను వెదజల్లింది 1961 వరకు.

'దేవస్థాన మాసపత్రికగా,' వార్తాపత్రికల నిబంధనలకనుగుణంగా పేరును సంతరించుకున్నది ఈ 1961 లోనే. దీని కార్య రూపమే ఒక సంపాదకుణ్ని, అనుబంధ సిబ్బందిని 1963 లో నియమించటం. దీనివల్ల పత్రికపైన, దాని ప్రగతి విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకునే అవకాశం కలిగింది. ఆనాడు పత్రిక ప్రతులసంఖ్య 3000 మాత్రమే. చిన్న ఆకృతిలో (1/8 డెమ్మీ) వున్న ఈ పత్రిక ఆ రోజులలో చందాదారులకు ఇవ్వటంతోపాటు తిరుమల, మద్రాసు, హైదరాబాద్, బెంగుళూరులలో పత్రిక విక్రయం జరుగుతుండేది. ఆంగ్ల, తమిళ, తెలుగు, కన్నడ, హిందీభాషల వ్యాసాలన్నీ చిన్న చిన్నవిగా ప్రచురితమౌతుండేవి.

ప్రగతిపథంలో

కాని, ఏవో కొన్ని నైతికవిలువలతో, నిర్మాణాత్మక సిద్ధాంతాలతో లేదా ఆశయాలకు కట్టుబడి కొన్ని మాత్రం తమ అస్తిత్వాన్ని, ఆవశ్యకతను నిరూపించుకుంటూ ముందుకు సాగుతున్న పత్రికలు లేకపోలేదు. ఆ కోవకు చెందినదే 'సప్తగిరి'.

వెనక్కు తిరిగిచూస్తే ఆ వెనుకవున్న ఆధ్యాత్మిక తేజస్సు ఎంతబలీయమైనదో అనిపిస్తుంది....

శేషాచలపతి ఐన శ్రీనివాసుని దర్శించ వచ్చే వేలాది యాత్రికులకు దేవస్థానం చేస్తున్న, చేయనున్న సౌకర్యాల వివరాలను మూలమూలల్లోని భక్తులకు తెలియజేయటంతోపాటు క్షేత్రమహిమ, తదితర పౌరాణిక, వైదిక విజ్ఞానాన్ని ప్రబోధించి ఆస్తికులలో ఆధ్యాత్మిక రోచిస్సులవిచ్చి

ఈ మధ్యకాలంలో శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రాచ్య పరిశోధనాలయంకూడా దేవస్థానం అధీనంలో ఉండటంతో, అందరు పండితుల మన్ననలు వ్యాసరూపంలో పత్రికకు కావలసినంత వరపతిని, ప్రజాశికను సమకూర్చాయి. నిజానికి దేవస్థానం నుండి లోగడ వెలువడిన గ్రంథాలలో అధికశాతం మొదట మాసపత్రికలో వెలువడి తర్వాత గ్రంథరూపాన్ని సంతరించుకున్నాయంటే అందులో అసత్యం ఏమీలేదు.

మొక్క మానుకావటం, పూవు కాయ కావటం రివాజు. అలాగే, ఈ పత్రికను కేవలం తిరుపతి యాత్రాసహాయిని స్థాయిలోనే నిల్పకుండా, దీన్ని మహోజ్జ్వల ఆధ్యాత్మికతా ప్రసారణ ప్రతీకగా నిలిచే మాసపత్రికగా తీర్చిదిద్దాలనే ప్రయత్నం 1961 లోనే ప్రారంభమైంది. 'బులెటిన్'

ఆశించిన ఫలితాలు కొంతైనా పొందాలంటే పత్రిక ఉనికి పదిమందికి తెలియాల్సిన అవసరం ఎంతైనావుంది. ఈ ప్రజాశికకు ప్రారంభంగా పత్రిక విక్రయాన్ని తిరుమల, తిరుపతి దేవస్థానానికి ఆనాడున్న ధర్మశాలలు, దేవాలయాలు, సమాచార కేంద్రాలలో 1966 జూలై లో ప్రారంభించటం జరిగింది. విక్రయకేంద్రాలు మూడు నుండి పన్నెండుకు వచ్చి ఆ పైన విస్తరణ పొందాయి. దీనివల్ల పత్రిక ప్రతులసంఖ్య కూడా పెరిగింది.

దేవస్థాన విధాన ప్రచారం, ఆర్షవిజ్ఞాన ప్రసారం ఆశయమైనప్పుడు ఈ పరిధి పలు ప్రాంతాలలో విస్తరించక తప్పదు. అందువల్ల పత్రికను, కమీషన్‌మీద ఇతరవ్యక్తుల ద్వారా అమ్మించే విధానాన్ని 1967 ఏప్రెల్ నెలలో అమలుచేయటం జరిగింది.

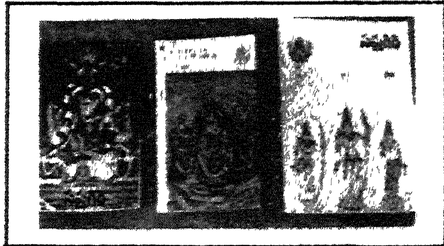
ఇది ఈ పత్రిక ప్రగతిలో ఒక ముఖం. మానుకు కొమ్మలు వాటికి రెమ్మలు ఏర్పడటం మనకు కన్పించే దృశ్యం. స్వామివారు అనేక భాషాశాఖోపశాఖాత్మక సనాతనాశ్వత్థవృక్షం. కార్యక్రమ సమాచారం గాని, ఆధ్యాత్మికతా ప్రబోధంకాని ఆయా

వాగరాజ్

భాషలలో వుండే ఎక్కువ అవగాహన ఏర్పడ గలదన్న భావం బలపడింది.

ఇంతవరకు బహుభాషాయుతంగా వెలువడిన దేవస్థాన పత్రికను 1970 జనవరి నుండి ఇంగ్లీషు, సంస్కృతం అన్ని పత్రికలకు అంతర్భాగంగా పత్రికను తెలుగు, తమిళం, కన్నడం, హిందీభాషా పత్రికలుగా వేరుచేసి విడుదల చేయుటం జరిగింది. దీనివలన ఆ భాషాపత్రిక ఆయా భాషా ప్రాంతాలలో మారుమూలలకు చొచ్చుకుని పోయే అవకాశం కల్గింది. అంటే స్థిరప్రాతిపదికపైన పత్రికను రూపొందించే విధానం 1966 నుండి 1970 వరకు దశలవారిగా జరిగిందన్నమాట.

పిల్లలకు పేర్లు పెట్టుకుంటున్నా మరీ అవసరం వచ్చేదాకా వాళ్ళు మనకు చిట్టీ, బుజ్జీ, అమ్మడు, బాచి, నాని వగైరా. అనగూడదు కానీ యీ పత్రిక విషయంలోకూడా

అదే జరిగింది. 1949 నుండి 1970 వరకూ అంటే దాదాపు 20 సంవత్సరాలపాటు పత్రిక పత్రికా సంప్రదాయానికనుగుణంగా, స్వావలంబకమై సాంకేతికమైన పేరేదీ లేనట్లుగానే పెరుగుతూ వచ్చిందన్నమాట. అందుకే స్వామి యీ బిడ్డకు ఆ కొరత తీర్చటం జరిగింది. 1970 జూన్‌లో, ఏడు కొండలకు సాంకేతిక ప్రతీకగా, 'బులెటిన్'గా పుట్టి పత్రికగా పెరిగి 'సప్తగిరి'గా అవతరించింది. నాటి నుండి ఈనాటికి అంతటి చరిత్ర వుంది ఈ పత్రికకు.

ఇక్కడి నుండి పత్రికగతిలో గణనీయమైన మార్పులు తీసుకురావడం జరిగింది. ఇన్ని ఏళ్ళపాటు చిన్న పత్రికగా వుంటూ వచ్చిన యీ పత్రికను ఏప్రియల్ 72 లో ¼ క్రౌన్ పరిమాణంలోకి తీసుకరావటం జరిగింది. ఇంగ్లీషు, సంస్కృతాలు అన్ని పత్రికలకూ సమానంగానే వుండేవి. కాని, అక్కరలేని వారిపై రుద్దనక్కర లేకుండా వుండేందుకు వివిధ భాషల పత్రికలు ఆ భాషా ప్రాంతాలలో గట్టి సుస్థితిని పొందేందుకు వీలుగా జనవరి 1975 నుండి ఇంగ్లీషు భాషాభాగాన్ని వేరుచేసి ఐదు భాషల్లో పత్రికలు విడివిడిగా విడుదల చేయుటం జరిగింది. ఈ పద్ధతివల్ల ప్రతి సప్తగిరి, రెండవ భాషా పత్రికలో సంబంధం లేకుండా ముందుగా విడుదల అయ్యే అవకాశం ఏర్పడింది. 1975 ఆగస్టులో పత్రికను ¼ క్రౌన్ నుంచి ¼ డెమ్మీ సైజుకు మార్చటం జరిగింది.

ఇన్ని దశల వారీగా పరిణామం పొంది మన ముందున్న సప్తగిరి ఈనాడు ఆస్తిక సమాజంలోని పలువర్గాలవారికి అవసరమైన ఆలోచనాత్మకమైన, చైతన్యవంతమైన విషయాలు ప్రకటించటం జరుగుతున్నది.

ఆనాటి 3000 ప్రతుల ప్రచురణ ఈనాటికి 40,000 పైగా వుంది.

ఐతే ఈ కృషి, వృద్ధి, తత్ఫలితము ఏ వ్యక్తికో చెందింది మాత్రం కాదు. దేవస్థాన కార్యనిర్వాహణాధికారులందరూ ఒక్కొక్కరు తమతమ బాటలలో సప్తగిరి ప్రగతికి తోడ్పడ్డారనటంలో సందేహంలేదు.

డాక్టర్ చెలికాని అన్నారావు కార్యనిర్వాహణాధికారిగా వున్నకాలంలోనే 'బులెటిన్' ను దేవస్థాన మాసపత్రికగా మార్చటం జరిగింది. పత్రికను సుస్థిరమైన సంప్రదాయాలపై నడిపే కార్యక్రమం శ్రీ ఉమాపతి కాలంలో ప్రారంభమైంది. పత్రిక భాషా విషయక విభజనకూ, కొత్తపేరుతో అవతరించటానికి శ్రీ యం. చంద్రమౌళిరెడ్డి, పత్రికను ఐదు భాషలలో విడివిడిగా వెలువటానికి శ్రీ కె. రాజగోపాలరాజు కారణభూతులుకాగా, శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్ కాలంలో పత్రికను ఆస్తిక సమాజంలోని

డా॥ సి. అన్నారావు

వివిధ వర్గాలవారికి ఆమోదయోగ్యంగా మలచే ప్రయత్నాలు జరిగాయి. ఇప్పుడు సహృదయులు, సౌజన్యశీలి శ్రీ కుమారస్వామిరెడ్డి నాయకత్వంలో మరింతగా బలపడాలని ప్రయత్నిస్తున్నది. ఇలా 'సప్తగిరి' ప్రగతికి చేయూతనిచ్చిన మహానుభావులెందరో వున్నారు.

శ్రీ బి. నరసింగరావు

'సప్తగిరి' సాధించినదేమిటి ?

ప్రతి పనికి ఒక ప్రయోజనం వుంటుంది. ఫలంలేని పనిని పనికిమాలినవాడు కూడా చేయడని సామెత. పరహితైషికంగా నడిచే పత్రికలకు అనంతమైనది ఆశయం, కర్తవ్యం మాత్రం, అనుకున్న ఆశయపు పరిధిలో సేవచేస్తూ ముందుకు పోవటమే. మనుషుల జీవితంలో మాదిరే పత్రికలకు (41 వ పేజీలో)

శ్రీ కె. ఉమాపతి

నవశక్తినిలయం నుండి భక్తులకు విశిష్టకానుక !

జగద్గురువులు శ్రీ కంచికామకోటి శ్రీ జయేంద్రసరస్వతి, శ్రీ శృంగేరి శారదాపీఠ మహాసన్నిధానం, శ్రీ ఆచార్య శ్రీ శరణతీర్థ మహరాజ్ (గొండాల్) మరియు ఇతర సాధువుల ఆశీస్సులు శ్రీముఖాలు గలిగిన దివ్యయంత్రాలు :

1.	శ్రీ మహామేరు (పంచలోహం) 1 1/2"x1 1/2"	—	రు. 300–00
2.	శ్రీచక్రం, ఇతర చక్రాలు ఒక్కొక్కటి 8 సెం.x8 సెం.	—	రు. 115–00
3.	శ్రీమహాలక్ష్మి యంత్రం 16 సెం.x16 సెం.	—	రు. 500–00
4.	వెండిపూత గలిగిన స్టాండులతో అష్టలక్ష్మి, అంబాజీ, బద్రినాథ్ బంగారుపూజా ప్రతిమలు ఒక్కొక్కటి 5.8 గ్రాములు. ఒక్కొక్కటి	—	రు. 75–00
5.	దృష్టి నివృత్తి యంత్రం (ఫ్రేముతో) (దృష్టిదోషాల నివారణకు, వాహన ప్రమాదాల నివారణకు పిశాచాలు పారద్రోలేందుకు, ఇంటిలో, ఫ్యాక్టరీలో, వ్యాపారంలో, ఐశ్వర్యసిద్ధికి)	—	రు. 50–00
	దృష్టి నివృత్తి డాలరు	—	రు. 50–00
6.	వివాహప్రాప్తి డాలరు (మౌలికమైనది) (శీఘ్రంగా వివాహం జరిగేందుకు)	—	రు. 50–00
7.	వెండికవచంతో రుద్రాక్షమాల (54 పూసలతో) (పూజజరిపి పంపబడుతుంది.	—	రు. 250–00
8.	స్ఫటికమాల (మౌలికమైనది, 54 పూసలతో)	—	రు. 250–00
9.	వెండికవచంతో పద్మమాల (54 పూసలతో)	—	రు. 100–00
10.	ఎలక్ట్రానిక్ రాగికడియము (12 రాశులకు) ఒక్కొక్కరాశికి	—	రు. 20–00

50% శాతం సొమ్ముముందుగా పంపి ఆర్డరు ఇవ్వండి.

వస్తువులు వి. పి. పి. ద్వారా పంపబడుతవి.

విశ్వకర్మజ్ఞ, శ్రీవిద్యోపాసక

స్వామీజీ శ్రీ ఎస్. టి. మురుగభూషణం,

నవశక్తినిలయం,

153 - లాయడ్స్ రోడ్డు, గోపాలపురం, మద్రాసు-600086, ఫోన్: 812013.

రామానుజ దర్శనము

— శ్రీ కొల్లూరు అవతారశర్మ

మోక్షవిషయక తత్త్వాన్వేషణకై మన మహర్షులు గర్భించి పచించిన సిద్ధాన్తములే 'దర్శనములు' గా వ్యవహరింపఁబడుచున్నవి. 'దృశిర్-ప్రేక్షణే' - అను ధాతువుపై భావ, కర్మార్థముల రెండింటను 'దృశ్యతే ఇతి, దృశ్యతే అనేనేతి'-అని రెండు విధములుగా దర్శన శబ్దము నిష్పన్నమగును. కాఁగా దర్శనమనఁగా చూచునది లేక చూపునది యని యర్థము. అత్తరి, 'దేనిని?'-యను నాకాంక్ష యుత్థితమగును. అందులకు- సంసార మూలకారణమును నశింపజేయు జ్ఞానమును అని సమాధానము. ఈ దర్శనములు నాస్తికాస్తిక భేదముచే ద్వివిధములు. వేద ప్రామాణ్యము నంగీకరింపనివి నాస్తిక దర్శనములు. వేదప్రామాణ్యము నంగీకరించునవి యాస్తికదర్శనములు. చార్వాక బౌద్ధ జైన ఆర్హత దిగంబర దర్శనములు నాస్తికములు. ఆస్తిక దర్శనములలో రామానుజ, పూర్ణప్రజ్ఞ, నకులీపాశుపత. శైవ, ప్రత్యభిజ్ఞా, రసేశ్వర. ఔలూక్య, అక్షపాద, జైమిని, పాణిని, సాంఖ్య, పాతఞ్జల శాంకరదర్శనములు ప్రసిద్ధములు.

వీనిలో రామానుజ దర్శనము వైష్ణవ దర్శనము. అనగా విష్ణుపారమ్యతను బోధించునదని భావము. ఈ దర్శనమావిర్భవించుటకు పూర్వము బౌద్ధ జైనముల ప్రాబల్యమధికముగనుండెడిది. అందున జైనులయొక్క స్యాద్వాదము కడు సప్రధృష్యముగా బరగుచుండెను. 'స్యాదస్తి, స్యాన్నాస్తి, స్యాదస్తిచనాస్తిచ స్యాదవక్తవ్యః, స్యాదస్తి చావక్తవ్యః, స్యాన్నాస్తిచావక్తవ్యః, స్యాదస్తి చనాస్తి చావక్తవ్యః, అనుసప్తభంగి భణితి వైచిత్ర్య ప్రతిపాదితమగు నీ వాదము 'సప్తభంగి నయము'ను పేర నాటి సత్-అసత్, సదసద్ అనిర్వచనీయ వాదముల నన్నింటిని నిర్జించుచుండెను. ఆ సమయమున నీ వాదమును ఖండించి వైష్ణవాచార్యులు పదార్థములను భోక్తృభోగ్య నియామకులగు చిదచిదీశ్వర ప్రభేదత్రయాత్మనా ప్రతిపాదించిరి.

ఈశ్వరశ్చిదచిచ్చేతి పదార్థత్రితయం హరిః।
ఈశ్వరశ్చిదితి ప్రోక్తో జీవోదృశ్యమచిత్పునః॥

అని వారి సిద్ధాన్తము. ఏతన్మతమున నిత్యశుద్ధబుద్ధముక్త స్వభావరూపమగు బ్రహ్మమే పరమార్థము. అదియే పరమాత్మ స్వరూపము. 'తదైక్షత బహుస్యాం ప్రజాయేయ'- అను శ్రుతిచే నదియే జీవశరీరమునఁ బ్రవేశించి-'సోఽయం దేవదత్తః' అను వాక్యమునందువలె- 'తత్త్వమసి' యను మహావాక్యబోధలో కారణమగుచున్నది. కావున తత్, త్వం పదార్థములకు

సామానాధికరణ్యము సిద్ధించుచున్నది. జీవాత్మకూడ శరీరత్వప్రకారమును పురస్కరించుకొని బ్రహ్మాత్మకమగు చున్నది. 'య ఆత్మని తిష్ఠన్నాత్మనోఽన్తరో య ఆత్మా నవేదయస్యాత్మా శరీరమ్'-ఇత్యాదిశ్రుతి వాక్యమిందులకు ప్రమాణము. కావుననే సర్వశబ్దములు పరమార్థ వాచకములు అను వచనము ఉపపన్నమగును.

చిచ్ఛబ్ద వాచ్యములగు జీవాత్మలు పరమాత్మకంటె భిన్నములని వీరి సిద్ధాంతము. 'ద్వా సుపర్ణా సయుజా సఖాయా' ఇత్యాది శ్రుతివాక్యమిందులకు ప్రమాణము.

జీవాత్మ పరమాత్మల నిత్యత్వము-

న జాయతే మ్రియతే వా విపశ్చిన్నాయం
భూత్వా భవితా వా న భూయః।
అజో నిత్యః శాశ్వతోఽయం పురాణో
న హన్యతే హన్యమానే శరీరే॥

అను శ్రుతి వలనఁదెలియుచున్నది. మఱియు వాని అణుత్వముకూడ -

వాలాగ్రశత భాగస్య శతధాకల్పితస్య చ
భాగో జీవః స విజ్ఞేయః స చానన్త్యాయ కల్పతే.
(శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్)

అనియు

'ఆరాగ్రమాత్రః పురుషః' (ముండకోపనిషత్)

అనియు

'అణురాత్మా చేతసా వేదితవ్యః'

అనియును చెప్పఁబడినది. అచిచ్ఛబ్ద వాచ్యమగు దృశ్యజగత్తంతయు భోగ్య, భోగోపకరణ, భోగాయతన భేదములచే ముప్విధములుగా వింగడింపఁబడినది.

జగదుపాదాన కారణముగా నీశ్వర పదార్థ వాచ్యుఁడుగా పురుషోత్తముఁడగు వాసుదేవుడు చెప్పఁబడినాఁడు. పరమాత్మయగు వాసుదేవుడు జీవునికన్న భిన్నుడు. అతడనంత కల్యాణవిభవసంపన్నుడు. భక్తవత్సలుడు. జీవనియామకుడు. జీవుడాతని యనుగ్రహపాత్రుడై సాన్నిధ్యము నంది విశిష్టుడగును. అద్వైతబ్రహ్మవలెనితడు నిర్గుణుడు, నిరాకారుఁడుకాదు. కాగా ననంత కల్యాణవైభవ సంపన్నుడు.

వాసుదేవః పరంబ్రహ్మ కల్యాణగుణ సంయుతః।
భువనానాముపాదానం కర్తా జీవనియామకః॥

అని చెప్పబడినది. ఇతడే తన భక్తులకు (జీవులకు) వారి వారి యర్హతల ననుసరించి బహువిధముల ఫలముల నిచ్చునని చెప్పబడినది.

వాసుదేవః స్వభక్తేషు వాత్సల్యాత్తత్తదీహితమ్।
అధికార్యాను గుణ్యేన ప్రయచ్ఛతి ఫలం బహు॥

(37 వ పేజీలో)

శ్రీనివాసకల్యాణము

[గతసంచిక తరువాయి]

(ఎరుకలం కాంభోజిరాగం)

ఎరుకత: ఎరుకడగరోయమ్మ ఎరుకా
గరితలారా మంచి యెరుకా ॥ ఎరుకడగరో ॥

తలపు తలుపులు తెరచి
తెలియ జెప్పే ఎరుక ॥ ఎరుక ॥

తెరల మరుగున దాగు ఎరుక
మరపు మదతల దోగు ఎరుక
ఎరుక జెప్పేనమ్మ ఎరుక
ఎరుకడగరోయమ్మ యెరుక
మా మంచిఎరుక ఎరుకచెప్పేనమ్మ
ఎరుకా, ఎరుకో ఎరుకా.

చెలి: ఎరుకవ్వా ఇలా వచ్చేవా? మా రాణి పిలిచీని.

ఎరుకత: ఎరుకడగతవ తల్లీ ఎరక? ఎరక చెప్పేగాని నా బుడతడికింత బువ్వెడతావా అవ్వా!

చెలి: పెట్టీగాని నీ దేవూరవ్వా?

ఎరుకత: కొండమీద గోవిందుడుండే లేవల్లెతల్లీ, రేవల్లంటే రేవల్లెకాదు, ఎరుకవల్లే తల్లీ-బుడతడి కింత బువ్వెట్టు తల్లీ-

చెలి: గడప మెట్టేవో లేదో బువ్వబువ్వంటావు, లోనికిరా గదమ్మా! మా దొరసాని పిలిచీని.

కథక: ఇట్లా ఎరుకత ధారుణీదేవి చెంగటి కేతెంచి యేమను చున్నది-

ఎరుకత: అవ్వోయవ్వ-పెద్దదొరసాని! ఎరక చెప్పేనెరక! ఎరకడగవేయవ్వ! తలచిన తలపుచెప్పేను- మరచిన మాట చెప్పేను- తబ్బిబ్బుకాదు- తాటోటుకాదు- తార కాణ చేసేను-

కథక: అంత ధారుణీదేవి పైడిచేటలో ఆణిముత్యాలు పోయించి, ఎరుకత మ్రుంగలనిడి, గద్దియ చేయంటి ముమ్మారు మ్రొక్కి "నా తలపు తెలుపవే అవ్వా" అనినంత ఎరుకత తన చేతికోల కందించి-

ఎరుకత: ఏడుకొండలమీద యెలిసినసామి
కంచి వరదరాజ గరుడాచలయ్య
సిమ్మాద్రి అప్పన్న శ్రీశైలవాస
యాదగిరి మల్లన్న ఆదిలచ్చమ్మ
కనకదురగమ తల్లి కదిరినరసిమ్మ
వుజ్జయిని మాంకాళి వోబలేశయ్య
కొల్లాపురీలచిమి కోటిదండాలు
వాకున నిలవరే మీకు మొక్కేను.

అమ్మోయమ్మ! బాగ్గెంగలతెయ్యి, పతిష్ఠగలతెయ్యి, పంతతిగలతెయ్యి. ఓయవ్వ! ఒక్క తలపు తలసినావు; ఒక కోరికడిగినావు. ఆడోరివంకతలపా, మొగోరివంక తలపా అనేవు. ఇదిగిదిగో ఆడోరంటే గడ్డం, మొగోరంటే బొట్టు, కన్నబిడ్డ కోసం కళవళపడుతుండవ్. అది మనిసో, మానో, దయ్యమో, బూతమో అని అడగతవే అవ్వ. అవ్వోయవ్వ-అది మనిసి కాదు, మానుగాదు, దయ్యంగాదు, బూతంకాదు. అవ్వో నీ బొట్టెకు నల్ల మొగుడొత్తడేయవ్వ. బొర్రల్లుడొత్తడే యవ్వ. కొండమీది గోవిందుడొత్తడే యవ్వ. బొడ్డున తామర పువ్వ, రొమ్మున రతనమాణిక్కం- సిరిగలల్లుడొత్తడేయవ్వ-నీ కోరిక కాయగాదు పండేయవ్వ- అది యెన్నాళ్లకని అడగతవే తల్లి- వొకటి రెండు మూడేయవ్వ- వొకటంటే వొక యేడుగాదు, రెండంటే రెండు నెల్లుగావు, మూడంటే మూడు నాళ్లుగావు. మూడుగడియలే అవ్వ- తారకాణడగతవే యవ్వా? ఇదుగిదుగో యీ దిక్కు నుండి ఆడకూతురు మనువడగ వత్తుండదో యవ్వ. ఇప్పుడే వస్తాదా, ఇకనే వస్తాదో అంటవు? ఇప్పుడంటె యీ చణాన నీ గడపకాడుండదే యవ్వ. నా మాట కల్లగాదు, కపటంగాదు, శీనివాసుడితోడు, యెంకటేసుర్లు తోడు, ఏడుకొండలవాడితోడు, నా గద్దెబుట్టతోడు. నీ బొట్టె పెళ్లి కొస్తనే యవ్వ- వొళ్లోవరాలోసి నన్నంపవో యవ్వ.

కథక: అనుచు నెరుకత వెడలిపోవునంత వకుళమాలికయు ధారుణీదేవి చెంగటి కేతెంచె నెటువలెను.

(సౌరాష్ట్ర - ఆదితాళం)

ముందరవచ్చి నిలిచెను ముదుపలిపైష్ణవి ॥ ముందర ॥

చెందిర తిలకము చెవికమ్మలు గురి
వెందపేర్లు గళమందు మెరయగా ॥ ముందర ॥

ఇందిరేశ అరవిందనయన- గో
విందమాధవ ముకుందా యనిశ్రీ
మందిరు బాడుచు- ॥ ముందర ॥

ధారుణీదేవి ఆవైష్ణవికెదురేగి తోడ్తెచ్చి, పసిండిగద్దెయం దుంచి, అవ్వా! నీవెవ్వరు? నీవచ్చిన వృత్తాంతం బెట్టిదని యడిగిన–

వకుళ: వినవమ్మ నాటెంకి వేంకటాచలము
వనజనాభుండైన వైకుంఠుడచట
సిరిబాసి ఒంటి వసించుచునుండి
విరిదోటకడ నిన్న వేటకై వచ్చి
చెలులతోనాడు నీ చిన్నారికూతు
చెలువు కన్నులగాంచి వలచినాడమ్మ!
ఎల్లలోకమ్ముల నేలేటివాడు
చల్లనిచూపుల నల్లనివాడు
ఉరము రత్నమ్ముతో ఒరపైనవాడు
కరముల శంఖచక్రములున్నవాడు
గళమున వనమాలగలవాడు, మరియు
అలరువిల్తుని కడుపార కన్నయ్య
నాయయ్య కంచివరదయ్య రంగయ్య
ఆ యశోదమ్మ కన్నయ్య చిన్నయ్య
మనువడగ నంపె పద్మావతీ కన్య
తనకిమ్మటంచు; నీ తనయ భాగ్యమ్ము
నేమందునోయమ్మ, ఇందిరాదేవి
కామించినట్టి చక్కని సామి తానె
వలచినాడమ్మ! పర్వతరాజతనయ,
ఎఱుకులరాణి రావమ్మ పోవమ్మ
యనగ, వేల్పులు హస్త వనజముల్మోగిచి
వినుతించి పాదవందన మాచరింప
చెలగు నీసుత మేలు చిత్తమందెంచి
తెలిపి నీపతికి వార్తల నంపరమ్మ.

సూత్ర: మూర్తీ! వింటూంటే నాకే నోరూరుతూంది కదా. ఆకాశరాజు మాత్రం కాదంటాడా?

కథక: ఎందుకంటాడూ, కనకాచలం కాళ్లదగ్గరకొస్తే? వెంటనే శుకమహర్షిని రావించి, ముహూర్తం నిశ్చయించి శ్రీనివాసుని చెంత కంపించాడు.

సూత్ర: గట్టివాడే సుమా! కాలికింద పూరి మొలవనివ్వడు. ఇంతకు సుముహూర్తం ఎప్పుడంటావు? వ్యవధి ఏ మాత్రముంది?

కథక: వ్యవధి ఏదండీ-ఈ వైశాఖ శుద్ధ దశమి శుక్రవారం రాత్రికే-

సూత్ర: మనం కూడా వెళ్లాలయ్యా రమణమూర్తీ! ముక్కోటి దేవతలు, సప్తఋషులు, బ్రహ్మేంద్రాది దేవతలు వచ్చే ఆ వైభవం కలియుగ వైకుంఠం కదయ్యా! పాపం, మా ఆబిడనుకూడా తీసుకెళ్లాలి. మళ్లా ఇటువంటి జగత్కల్యాణం కంటబడదు. అన్నట్లు శుకమహర్షి వెళ్లిన మీదట శ్రీనివాసమూర్తి ఏమన్నారో?

కథక: కల్యాణం ఎదురుగావస్తే అంటానికేముంది? కన్నాలు కానుకలు మాట్లాడుకోవాలి కనుకనా? శుకులవారినెంతో మర్యాదచేసి తథాస్తు అలాగే కానివ్వండన్నారు, ఏమీ ఎరగనట్లు. మేమానాటికి తర్లివస్తామని గెదగిరేకుమీద గోటితో లగ్నపత్రిక వ్రాయించి పంపారు. ఇంతలోనే వకుళకూడా చక్కావచ్చింది. శ్రీనివాసమూర్తి నమస్కరించగా శోభనపెళ్లి కొడుకువు కమ్మని దీవించింది.

సూత్ర: భాగ్యమంటే ఆయమ్మదే భాగ్యమన్నాను కాదూ! ఇంతకూ స్వామివారి పెళ్లిఖర్చుమాట ఆలోచించారో లేదో.

కథక: అదిగో, ఆసంగతే వకుళతో సంప్రదిస్తున్నారు.

శ్రీని: వకుళా! నీ దయవల్ల కల్యాణం నిశ్చయమైంది. మరి పెళ్లికి సొమ్మెక్కడయినా చూచావా? అవల వారిది రాచకుటుంబం. వారితో సరితూగకుంటే లోకం నవ్వి పోతుంది.

వకుళ: అయ్యో నా తండ్రీ! నీకేమి తక్కువయిందని? లక్ష్మి అమ్మవారిని పిలిపిస్తివట్టాయెనా, అన్నీ ఆవిడే దిద్దుకు పోతుంది.

శ్రీని: వెర్రిదానవే వకుళా! ఇదెక్కడైనా కద్దా? సొమ్మిచ్చి సవతిని తెచ్చుకుందురా లోకంలో యెవరైనా?

వకుళ: నిజమే నాయనా! మరి నేనేం చేతును? దిక్కుమాలిన దాన్ని నాబిడ్డ పెళ్లికి చేతిలో చిల్లిగవ్వయినా లేదాయె.

శ్రీని: అవ్వా! నాకో ఆలోచన తోస్తున్నది. భూవరాహస్వామి నడిగితేనో?

సూత్ర: మరే, తన సొమ్మంతా కొల్లబోయినట్లు, నూరడుగుల నేల ఇచ్చేందుకే అంత వెనుకముందాడిన వరాహస్వామి ఇస్తాడటయ్యా?

కథక: అలా అనండి. ఇచ్చేందుకాయనవద్ద నేముంది? కొండలా గొయివలా తప్పిస్తే, వకుళవెళ్లి అడిగితే, శ్రీనివాసుల కేమిలోపం? బ్రహ్మేంద్రాదులకు కబురంపితే సర్వం వారే చక్కబెట్టుతారని సలహాయిచ్చాడు.

సూత్ర: అవును సుమా! మనకు తోచిందికాదీమాట.

కథక: శ్రీనివాసుడంతట గరుడుని, శేషునిరావించి, బ్రహ్మేంద్రాదులకు, కైలాసపతికి శుభలేఖ లంపించారు.

సూత్ర: ఇకనేం? పెళ్లి పెద్దలంతా పెళ్లుమంటూ చక్కావచ్చారు.

కథక: శ్రీనివాసమూర్తి అంతట మయుణ్ణిపిలిచి, నారాయణ వనం అలంకరించవలసిందని సెలవిచ్చారు.

సూత్ర: మయుబ్రహ్మ తలుచుకుంటే ఇక తక్కువేముంది? ఆకాశమంత అరుగూ, భూమంత పందిరీ వేయించారు.

కథక: మీరు పెళ్లికి వెళ్లాలనే తొందరలో తడబడుతున్నారు- దేవతలకు కూడా చూడముచ్చటగా అలంకరించాడా నగరం-

(ఆనందభైరవి)

ఎచట చూచిన పూలతోరణ లెందునా ముత్యాలముగ్గులు

సూత్ర: ఆగు ఆగు - కస్తూరి కలయంపి మరిచావు.

కథక: ఎందుచూచిన రత్నదీపిక లెందునా నీలంపుటరుగులు.

సూత్ర: గరుడపచ్చల స్తంభాలు - వెన్నెలచాందినీలు - అబ్బబ్బా! కలియుగ వైకుంఠం కదయ్యా!

కథక: పిలువనేగెను చుట్టముల షణ్ముఖుడు
సమాగతులను మదనుండు గారవించె
వరుణుండు నీళ్లకావడి భుజమ్మున బూనె
పాచకత్వమ్మూనె పావకుండు
అనిలుండు గంధమాల్యమ్ములు సమకూర్చె
ధనదుండు వెచ్చంపు బనులుచూచె
తొవలరాయడంత దివియలు వెలిగించె
సాగించె నింద్రుడచ్చరల మేళ

మొజ్జరిక మూనె నిక్ష్వాకువంశగురుడు
ప్రమథ గణము పూరించె తౌర్యత్రికమ్ము
అన్నిటికి దానె యయ్యె పద్మాసనుండు
వకుళ కనుదోయి మోదబాష్పముల వెలిగె-

(సశేషం)

శ్రీరామ వనవాసము

ద్వాదశవర్ష పర్యంతమా?

— నడిపినేని సూర్యనారాయణ

ఆదికవి వాల్మీకి రామాయణములో, అయోధ్యాకాండలో, శ్రీరామవనవాస కాలము పదునాలుగేండ్లని (14) తెల్పెను. కైక దశరథుని కోరిన వరములలో రెండవది శ్రీరామవనగమనము. అది పదునాలుగేండ్లు అవధిగలది. కైక దశరథునితో పల్కినపల్కులు ఇవి:

> నవ పంచ చ వర్షాణి దండకారణ్యమాశ్రితః।
> చీరాజినధరో ధీరో రామో భవతు తాపసః॥

(అయోధ్యాకాండ-11 వసర్గ-26వ శ్లోకము.) 'నవ పంచ చ' అనగా 9+5=14 సంవత్సరములని అర్థము. అదే 'కాండ'లో రాముడొసంగిన పాదుకలను గ్రహించిన పిమ్మట భరతుడు రామునితో ఇట్లనెను.

> చతుర్దశ హి వర్షాణి జటాచీరధరోఽహ్యహమ్।
> చతుర్దశే హి సంపూర్ణే వర్షేఽహని రఘూత్తమ॥
> న ద్రక్ష్యామి యది త్వాం తు ప్రవేక్ష్యామి
> హుతాశనమ్।

(అయోధ్యాకాండ - 112 వసర్గ-23, 25 శ్లోకములు.)

పదునాలుగు సంవత్సరములు నేను జడలను ధరించి, జీవిస్తాను. గడువు పూర్తి కాగానే నీ దర్శనము కానిచో నేను అగ్నిలో ప్రవేశిస్తాను. అన్యరామాయణములలో కూడ రాముడు 14 సంవత్సరములు అరణ్యవాసము చేసెనని కలదు.

శ్రీ నరసింహపురాణమునకు కర్తి వ్యాసులవారు (?). ఇది ఉపపురాణములలో చేరినది అని విజ్ఞుల నమ్మకము. ఈ పురాణమున రాముని వనవాసకాలము 12 సంవత్సరములని 48 అధ్యాయమున కలదు. అందు కైక దశరథుని కోరిన వరము ఇది:

> ద్వాదశాబ్దం నివసతు త్వాద్రామో దండకే వనే।
> (48 అధ్యాయం-50 శ్లో॥)

(నీ మాటవలన రాముడు వనములలో 12 సంవత్సరములుండవలెను.) తన దగ్గరకు వచ్చిన రామునితో కైక ఇట్లా అన్నది.

> వనే వస మహాబాహో గత్వా త్వం ద్వాదశాబ్దికమ్।
> (48-57)

రాముడడవులకు పోవుచు పౌరులతో ఇట్లు పల్కెను.

> ద్వాదశాబ్దం వ్రతం చైతచ్చీర్త్వాఽహం దండకే వనే।
> (48-75)

రాముడు చిత్రకూటమున తనదగ్గరకు వచ్చిన భరతునితో ఇట్లు పల్కెను.

> ద్వాదశాబ్దికమేతన్మే వ్రతం పిత్రా ముఖేరితః (48-151)

భరతుడు పాదుకలను గ్రహించి రామునితో ఇట్లు పల్కెను.

> నందిగ్రామే వసిష్యేఽహం పాదుకే ద్వాదశాబ్దికమ్॥
> త్వం ద్వాదశాబ్ది కాదూర్ధ్వం యది నాయాసి సత్తమ।
> తతో హవిర్యథా చాగ్నౌ ప్రధక్ష్యామి కళేబరమ్।

ఈ ఉదాహరణములలో నరసింహపురాణకర్త- రాముడు అడవులందున్నది 12 ఏండ్లని స్పష్టముగా చెప్పెను.

వ్యాసమహర్షి మహాభారతారణ్య పర్వములో స్పష్టముగా 'రామునివనవాసము'- 14 ఏండ్లని తెల్పెను. అగ్నిపరీక్ష ఘట్టమున దశరథుడు రామునితో ఇట్లనెను.

> సంపూర్ణానీహ వర్షాణి చతుర్దశ మహాద్యుతే।

ఓ రామా! 14 సంవత్సరములు ఇప్పుడు పూర్తియైనవి. వ్యాసమహర్షియే-నరసింహపురాణకర్తయగుచో-'12 ఏండ్లు' అని ఏల మార్చి చెప్పెను? ఈ ఉపపురాణకర్త తద్భిన్నుడగునేమో? '12 సంవత్సరములు వనవాసకాలము' అని మార్చి చెప్పినందులకు ప్రయోజనమేమో? పరిశీలింపవలెను. ఇది ఆనాటి శిక్షాస్మృతిని అనుసరించినదా? రామునికి అరణ్యవాసము శిక్షయా? పరిశోధకులు వివరింపవలెను. పాండవుల అరణ్యవాసకాలము 12 ఏండ్లు అని భారతమున కలదు. దానిననుసరించి, 'నరసింహ పురాణము' లో కర్త అట్లు చెప్పియుండవచ్చునేమో? నరసింహపురాణకర్త కృష్ణద్వైపాయన వ్యాసుడు కాక వేరొక వ్యక్తి అనియు, ఆనాటి 'శిక్షాస్మృతి' ననుసరించి, అట్లు మార్చి వ్రాసెననియుతోచుచున్నది! గీతాప్రెస్ - గోరఖ్‌పుర్ వారు - నరసింహ పురాణమును, మహాభారతమును, 'రామాయణము' ను ప్రచురించిరి.

దేవుడున్నాడా లేడా అనే ప్రశ్న ఎంత ప్రాచీనమో, దేవుడెలావుంటాడు అన్నదీ అంత పాతప్రశ్నే!
'దైవ' స్వరూపంపై ప్రాచ్య పాశ్చాత్య వేదాంతుల భావనాప్రపంచంలో చీలికలున్నాయా?

తాత్త్వికులదృష్టిలో దైవం

— మోహన్, ఈశ్వరమ్మ

"దేవుడున్నాడా, లేడా?" ఒక బాలుడి ప్రశ్న.

"ఉన్నాడు బాబూ" ఒక యోగి జవాబు.

"ఎలా ఉంటాడు? నాకు చూపించండి."

ఆయన ఆ బాలుని ఓ చెరువు దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళి ఆనీటిలో ముంచి అదిమి పట్టాడు. ఉక్కిరి బిక్కిరై తేరుకొన్న బాలుడు ఆయనను ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు. యోగి జవాబిది.

"చూశావా, ఇప్పుడు నీటిలో నీ ప్రాణం కోసం నువ్వెంత తపన పడ్డావో దేవునికోసం అంత ఆరాటపడితే దేవుడు నీకు తప్పక కనిపిస్తాడు."

ఆ బాలు డెవరోకాదు, 'వివేకానందుడు' ఆ యోగియో? 'రామకృష్ణ పరమహంస!' ఈ ప్రశ్న ఆనాటిదీ ఈ నాటిదేకాదు. ఏనాటి నుండో పరంపరగా వస్తూనే ఉంది. జిజ్ఞాసువు అయిన మానవుడు అజ్ఞేయాన్ని గ్రహించడానికి అనంతంగా అన్వేషిస్తూనే ఉన్నాడు.

దేవుడు ఎలా ఉంటాడు? అతని ఉనికి ఏమిటి? అన్న విషయాలపై ఎందరో దేశ కాలాతీతులైన మహనీయులు, తత్త్వ శాస్త్రజ్ఞులు నిరంతర చింతనచే తమ భావాలను వ్యక్తీకరించారు. వారు వివిధ దేశాలకు వివిధ మతాలకూ చెందినవారు కావచ్చు కాని వారి భావాలలోని మూలమూ, గమ్యమూ ఒకటే! అదే "దేవుడు". వేదకాలము నుండి ఆధునిక యుగం వరకు ఆయా దేశాలకూ, మతాలకూ చెందిన తాత్త్వికులు దేవునిగూర్చి ఏం చెప్పారో పరిశీలిద్దాం.

వేదాలు, శ్రుతులు

ఊర్మిషట్కము అంటే ఆకలి, దప్పిక, శోకము, మోహము, జర, మృత్యువు. ఈ ఆరూ లేనిదే "బ్రహ్మ" అని శ్రుతులు దేవుని నిర్వచించాయి.

"దేవుడు: జ్ఞాన, శక్తి, ఆనందములకు మూలాధారము. మానవుడు అవ్యక్త పరమాత్మనుండి దివ్యశక్తులు గ్రహించాలి" అని వేదాలు చెబుతున్నాయి.

"ఆనందో బ్రహ్మ" అని ఉపనిషత్తులు వివరిస్తున్నాయి. షడ్దర్శనాలుకూడ ఈశ్వరుడున్నాడని అంగీకరించినాయి.

బుద్ధుని దృష్టిలో దేవుడు

(క్రీ. పూ. 6 వ శతాబ్దము)

దేవతారాధనను బుద్ధుడు హర్షించనూ లేదు, ఖండించనూలేదు. ఈశ్వరాజ్ఞచే ప్రపంచం నడుస్తుందని అంగీకరించినప్పుడు మానవుని స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలకు తావుండదంటాడు. ఈశ్వరుడు సర్వాంతర్యామి, సర్వాతీతుడు అన్నవి పరస్పర విరుద్ధ సిద్ధాంతాలంటాడుబుద్ధుడు. ఎట్లా అంటే ఈశ్వరుడు సర్వాంతర్యామి అయితే సృష్టి చేయడానికేమీ మిగలదు. సర్వాతీతుడయితే ఈశ్వరునికీ ప్రపంచానికీ ఏమీ సంబంధం ఉండదంటాడు.

ఆయన దృష్టిలో దుఃఖ నివారణమే ముఖ్యసమస్య. అందుకే ఆత్మ, దేవుడు అనే అంశాలపట్ల మౌనం వహించి అహింస మానవత్వాలకు ఎక్కువప్రాముఖ్యమిస్తాడు.

శంకరుని దృష్టిలో

(క్రీ.శ. 6 వ శతాబ్దము)

వాక్కుకాని మనస్సుకాని వివరించలేని వాడే పరమేశ్వరుడు. ఇల్లాంటి గుణవిశిష్టమైన బ్రహ్మనే అద్వైతము ఈశ్వరుడంటుంది.

'అహం బ్రహ్మాస్మి' 'తత్త్వమసి' అనే అభేద శ్రుతి వాక్యాలద్వారా శంకరులు జీవునికీ బ్రహ్మకూ భేదం లేదని ప్రతిపాదించారు. 'బ్రహ్మ' మాయలో ప్రతిబింబించడాన్ని ఈశ్వరుడుగాను, 'బ్రహ్మ' అవిద్యలో ప్రతిబింబించడాన్ని, 'జీవుడు' గాను శంకరులు వివరిస్తారు. నిర్గుణోపాసనకు మొదటి సోపానమే సగుణోపాసన అంటారు. వారి దృష్టిలో ఈశ్వరుడు సర్వశక్తి సమన్వితుడు. కర్మఫలప్రదాత, ధర్మస్వరూపుడు, రక్షితుడు. కావుననే ఈ గొప్ప ప్రపంచాన్ని ప్రణాళికాబద్ధంగాను, ధర్మబద్ధం గాను నిర్వహించ గలుగుతున్నాడు. ఈ విధంగా శంకరులు ఈశ్వరునియొక్క సర్వజ్ఞత్వము, సర్వాంతర్యామిత్వములను సత్తావాదం ద్వారా నిరూపిస్తారు.

రామానుజుని దృష్టిలో

(క్రీ.శ. 11 వ శతాబ్దము)

ఈశ్వరునికి ప్రపంచంతో సంబంధమున్నదనే విషయంతో ప్రారంభించి, ఈశ్వరాస్తిత్వాన్నీ, ప్రపంచాస్తిత్వాన్నీ రామానుజులు నిరూపించారు.

ఈశ్వరుడు జగత్తుకు మూలాధారము. జగత్తుకు జీవులకు తమతమ ప్రత్యేకాస్తిత్వ

మున్నా అవి బ్రహ్మకావు. బ్రహ్మదేవుడు నిత్యపరిపూర్ణుడు అని రామానుజులు వివరించారు. శంకరుని సిద్ధాంతాన్ని నిరాకరించి వీరు బ్రహ్మను సగుణ నిర్గుణ ఉభయ లక్షణ సమన్వితునిగా చిత్రించారు.

భగవంతుని 'లీలావిభూతి' రూపాన్ని అందరూ దర్శించ వచ్చునని, కాని ఆతని 'నిత్యవిభూతి' రూపాన్ని ముక్తజీవులు మాత్రమే దర్శించగలుగుతారని చెప్తారు. ఇదే విషయాన్ని భగవద్గీత "బ్రహ్మకు అప్రాకృత దివ్యదేహ ముంటుందని, అది దివ్య చక్షువులకు మాత్రమే గోచరిస్తుందనీ" వివరిస్తుంది. ఈ విధంగా రామానుజులు అనేక ప్రమాణాలద్వారా దేవుని ఉనికిని, స్వరూపాన్నీ, గుణాలను వివరించి సగుణ బ్రహ్మగా నిరూపిస్తారు.

కన్‌ఫ్యూషస్ దృష్టిలో
(క్రీ. పూ. 6)

దేవుడున్నాడనే నమ్మకము చైనావారిలోనూ ఉంది. కన్‌ఫ్యూషస్‌కి పూర్వము "షిజింగ్" "షుజింగ్" అనే గ్రంథాలుండేవి. వాటిలో స్వర్గం గురించి, దేవతల గురించీ వివరించబడింది. ప్రాచీన చైనావారి దైనందిన జీవితంలో స్వర్గము, దేవుడు ముఖ్యాంశాలు. దేవుని 'టై' అనీ, స్వర్గాన్ని 'టై ఇన్' అనీ అంటారు.

వీరు భగవంతుని రాజుగానో చక్రవర్తిగానో మాత్రమే ఊహించినారు. దేవుడు దేవతలకు అధిపతి అని భావించినారు. దేవతలను సంతృప్తి పరచడానికై వారు యాగాలు బలులు వంటి కర్మకాండలను చేసేవారు.

ఇలాంటి పరిస్థితిలో వచ్చిన కన్‌ఫ్యూషస్ కర్మకాండలను తగ్గించి మానవతా దృక్పథాన్ని పెంపొందించడానికి కృషిచేసినాడు. అయితే అతడు దేవుని నిరసించలేదు. ప్రతీదీ కాకుండా కొన్ని మానవాతీతమైన పనులు మాత్రమే దైవేచ్ఛ ప్రకారం జరుగుతాయంటాడు. అంటే దేవతలను ఆరాధించినప్పటికీ మానవులు స్వయంకృషినీ, వ్యక్తి

శ్రీ వేదనారాయణస్వామి ఆలయం. నాగలాపురం.

* సోమకాసురుని సంహరించి వేదములను బ్రహ్మకిచ్చిన పుణ్యక్షేత్రం

ఆలయ కార్యక్రమములు

ఉదయము

సుప్రభాతము	6-00 గం॥ నుండి
	6-30 గం॥ వరకు
విశ్వరూపదర్శనము	6-30 గం॥ నుండి
	8-30 గం॥ వరకు
తోమాలసేవ	8-30 గం॥ నుండి
	9-00 గం॥ వరకు
సహస్రనామార్చన	9-00 గం॥ నుండి
	9-30 గం॥ వరకు
మొదటిగంట, బలి, శాత్తుమొర	9-30 గం॥ నుండి 10-00 గం॥ వరకు
సర్వదర్శనము	10-00 గం॥ నుండి
	11-30 గం॥ వరకు
అష్టోత్తర నామార్చన రెండవగంట	11-30 గం॥ నుండి 12-00 గం॥ వరకు
తిర్మానము	మ. 12-00 గంటలకు

సాయంత్రము

సర్వదర్శనము	4-00 గం॥ నుండి
	6-00 గం॥ వరకు
తోమాలం, అర్చన రాత్రికైంకర్యములు	6-00 గం॥ నుండి 7-00 గం॥ వరకు
సర్వదర్శనము	7-00 గం॥ నుండి
	8-45 గం॥ వరకు
ఏకాంతసేవ	8-45 గం॥ నుండి
	9-00 గం॥ వరకు
తిర్మానము	రా॥ 9-00 గంటలకు

ఆర్జిత సేవలు

అర్చన — రూ. 2-00

హారతి — రూ. 1-00

గమనిక: శ్రీ వేదనారాయణస్వామివారి అర్చన టిక్కెట్లు 1980 మే 28 వ తేది నుండి మూడురూపాయల నుండి రెండురూపాయలకు తగ్గించబడినది. భక్తులు గమనించగలరు.

పేష్కారు
స్థానిక ఆలయాలు

శాస్త్రీ విడిచిపెట్టి కూడదంటాడు. ఇతడు బలులను నిరసించాడు.

కన్ఫ్యూషస్ నీతికి ప్రముఖస్థానం ఇచ్చాడు. "చెడు వినకు, కనకు, చెప్పకు" అన్నది ఆయన సిద్ధాంతసారం. తోటి మానవుని ప్రేమించటం నైతికవిలువగా అంగీకరిస్తే భగవంతుని ఆరాధించటం ఆధ్యాత్మిక విలువగా అంగీకరించవచ్చు అంటాడు.

మొత్తంమీద కన్ఫ్యూషస్ బుద్ధునిలాగా సాంఘిక విలువలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్య మిచ్చి 'దేవుడు,' 'ఆత్మ' అనే విషయా లను నిర్లక్ష్యం చేశాడు. అంతేకాక వీరిద్దరూ సమకాలికులు కావటం మరోవిశేషం.

సోక్రటీస్ దృష్టిలో

(క్రీ.పూ. 5 వ శతాబ్దము)

మహాపురుషులు, గ్రీక్ తత్త్వవేత్తలైన సోక్రటీస్, ప్లేటో, అరిస్టాటిల్‌ల కీర్తి అజరామరము. వీరి తాత్త్విక చింతన అంతా మానవ జీవితాన్ని, నైతిక ప్రమాణాలను ప్రపంచాన్ని ఆధారంగా చేసికొని అభివృద్ధి చెందింది.

సోక్రటీస్ దైవంగురించి ఎక్కడా వివరించక పోయినా దైవం ఉనికిని విశ్వసిస్తాడని ఈ క్రింద ఆతని అంతిమ ప్రబోధాన్నిబట్టి తెలుస్తూంది.

"నన్ను శిక్షించిన ప్రజలారా! మీకునా అంతిమ ప్రబోధాన్ని వినిపిస్తాను. నేను మరణించ బోతున్నాను. మరణసమయంలో మానవులకు దివ్యశక్తి లభిస్తుంది. మీరు నా హంతకులు. నేను మరణించిన వెంటనే నాకు విధించిన శిక్షకంటే పెద్దశిక్ష మీకోసం ఎదురుచూస్తూ ఉంటుంది. మానవులను చంపటం వల్ల మీ పాపపంకిల జీవితాలను నిరసించేవారు వుండ బోరని మీరనుకుంటే మీరు పొరబడుతున్నట్లే. అది తప్పించు కొనే మార్గమూకాదు. ఉత్తమమార్గమూ కాదు; గౌరవప్రదమూకాదు. మిమ్ములను మీరు అభివృద్ధి పరచుకోవటమే ఉత్తమ మార్గము. మన నిర్గమనకాలం దగ్గర పడింది. మనదారులలో మనము పయనిస్తాము. నాది మరణపథము. మీది జీవనపథము. వీటిలో ఏది మంచిదో దైవానికే తెలియవలె" అని ముగిస్తాడు.

ప్లేటో దృష్టిలో

(క్రీ. పూ. 5)

సోక్రటీస్ శిష్యుడు, భక్తుడు అయిన ప్లేటో తన యథార్థ జ్ఞానాన్వేషణ ద్వారా భగవంతుని ఉనికిని తెలియజేస్తాడు. దీనినే 'యథార్థసత్త' అంటాడు.

సుఖదుఃఖాల కతీతమైన మనస్సు 'యథార్థసత్త' (దేవుని)ను తెలిసికోగల దని వివరిస్తాడు. ఇతని తాత్త్విక చింతన శీలము, జ్ఞానము, ఆత్మ, రాజనీతి, ఆధారంగా అభివృద్ధి చెందింది. 'దైవానుగ్రహం, లభించే వరకు మానవుడు సత్కర్మలు చేస్తూ ఉండాలి.' అని ప్రబోధిస్తాడు.

అరిస్టాటిల్ దృష్టిలో

(క్రీ. పూ. 4)

ప్లేటో తరువాతి వాడైన అరిస్టాటిల్ ఆధిభౌతికశాస్త్రము దైవశాస్త్రంతో పరాకాష్ఠ చెందింది. ఇందులో ప్రథమకారణంగాను, అంతిమ కారణంగాను భావించిన శుద్ధ ఆకృతినే అరిస్టాటిల్ దైవమన్నాడు.

అంటే ఇతడు శంకరునిలాగా దైవాన్ని సర్వాంతర్యామిగాను, సర్వాతీతుడుగాను వివరిస్తాడుగాని సృష్టికర్తగా అంగీకరించడు. 'పదార్థాన్ని ఎవరూ సృష్టించలేరు. అది శాశ్వతము. దీని సృష్టి స్థితులకు దైవము కారకుడు కాడు' అంటాడు.

అల్ ఘజాలీ దృష్టిలో

(క్రీ. శ. 6)

ఇస్లాం మతస్థులు మహమ్మదు ప్రవక్తను భగవంతుని దూతగా నమ్ముతారు. ఆయన బోధనలన్నీ క్రోడీకరించిన గ్రంథమే "ఖురాను". మహమ్మదు మరణానంతరం

(36 వ పేజీలో)

హనుమజ్జననం

— దిట్టకవి

యత్రాస్తి భోగో నహి తత్రమోక్షః
యత్రాస్తి మోక్షోనహి తత్రభోగః
శ్రీమారుతేస్సే వనేనతచ్చరణాం
భోగశ్చమోక్షశ్చ కరస్థఏవ.

ఎచ్చట భోగములుండునో అచ్చట మోక్షములేదు. ఎచ్చట మోక్షముకలదో అచ్చట భోగములేదు. శ్రీ ఆంజనేయ స్వామి ఉపాసన, పూజ, అర్చనచేసిన వారికి అన్ని కోరికలుతీరి భోగమోక్షములు సిద్ధించును.

ప్రస్తుత భారతదేశ ప్రజలు తమ హృదయాలలో నిష్కామ సేవాయోగి, ధైర్య సాహసోద్దీపితుడు-స్వామిభక్తిపరాయణుడు దైవీశక్తి సంపన్నుడు అయిన ఆంజనేయుని ప్రతిష్ఠించుకోవాలి. ఆంజనేయ స్వామి ఆచరణ విధానమును అందరూ తమ జీవితంలో పాటించాలి. ప్రస్తుతం విద్వేషంతో, వివేక రహితులై అలసులైన నేటి భారతదేశ ప్రజలు ఆంజనేయుని ఆదర్శంగా తీసికొని ఆతని అడుగుజాడలలో నడిచి, అమేయబల సంపన్నులై, కర్తవ్య పరాయణులై, స్వామి భక్తులై తమ జీవితాలను సేవాకర్మలో వినియోగించాలి. మనమీ సమయంలో ఆంజనేయుని తత్వమును, ధార్మిక జీవితాన్ని ఆదర్శములను సంస్మరించుకొనటంఅత్యుత్తమం.ప్రస్తుతం హనుమజ్జనన విధానము తెలిసికొందము. పరాశర సంహితయందు చెప్పబడిన జన్మ విధాన మీవిధముగా నున్నది. మైత్రేయుడు పరాశరునిచూచి

"భగవన్ హనుమన్మ
త్రప్రభావో భవతాశ్రుతః
తస్యోత్పత్తిం స్వరూపంచ
శ్రోతుమిచ్ఛామ్యహంప్రభో !"

ఓ మహర్షి ! హనుమంతుని మంత్ర ప్రభావమునెల్ల వినియుంటిని. ఆయన

యొక్క జన్మ స్వరూపమును వినగోరెదనని అడిగెను. అప్పుడు పరాశరుడిట్లు చెప్పెను. మైత్రేయా ! ఒకానొకప్పుడు రాక్షస బాధా నివారణార్థమై దేవతలు, ఋషులు బ్రహ్మ యొద్దకుబోయి తమ బాధలను చెప్పుకొనిరి. బ్రహ్మ శివునడుగమని చెప్పెను. వారు శివునికడకుబోయి యడుగగా శివుడు విష్ణువు నడుగమని చెప్పెను. దేవతలందరు బ్రహ్మను, శివుని ముందిడుకొని శ్రీమహావిష్ణువు దగ్గరకేగి, రాక్షసుల బారినుండి తమ్ము రక్షింపుమని వేడుకొనిరి. ఆయన ముహూర్త మాత్రమాలోచించి, వధింతును. సందేహము లేదు. అని చెప్పి ఆత్మ తేజముపూని ఈశ్వరాది సకలసురులతో మీ మీ తేజముల నొసంగవలెననెను. దేవతలు తమ నివాసములకు వెళ్ళిరి. ఆంజనేయుడు సకల దేవతా స్వరూపుడనుటకు, ఈ దేవతలందరు తమ తమ శక్తి భాగముల నిచ్చుటయేకదా !

ఒకానొకప్పుడు రుద్రుడు ఉమాసహితుడై ధరాలోక పర్యటనము చేయుచు శ్రీమద్వేంకటాచలక్షేత్రమునకు వచ్చెను. అక్కడ పార్వతీదేవి సురత క్రీడానందములో మునిగియున్న కపియుగ్మమును చూచి

సిగ్గిల్లిచు రాగదృక్కులతో శివునివంక జూచెను! విభుడామె మనోరథమును గ్రహించి క్రీడించుటకై కపిరూపమును బొందెను. పార్వతియు కపినామార, వారిరువురు సహస్ర వర్షములు క్రీడించిరి. శివుడు తన తేజమును పార్వతీ గర్భము నందుంచెను. ఇరువురు కైలాసమున కేగిరి. పార్వతి శివుని తేజమును గర్భమున నిలుపలేక అగ్నియందుంచెను. అగ్నియు భరింపలేక వాయువునందుంచెను. ఆయనయు దానిని నిలుపలేక విడువబోవుచుండెను. అంతలో కేసరిభార్య అంజనీదేవి పుత్రుని కొరకు తపస్సుచేయుచుండుటయు, ప్రతి దినమును తానొక ఫలమును ఆహారముగా ఆమె దోసిలియందుంచ దానినామె భక్షించుటయు గుర్తుకు వచ్చి వాయుదేవుడు ఈశ్వరుని తేజమునామె దోసిలియందుంచెను. ఫలభ్రాంతితో దానినామె భక్షించెను. కొన్ని దినములకామె గర్భముదాల్చి భయపడుచుండ వాయువు, నీకు మహాబలపరాక్రమవంతుడగు నొక పుత్రుడుదయించునని యూరట గొల్పెను. నవమాసానంతరము అంజనీదేవి

"వైశాఖేమాసికృష్ణాయాం
దశమీమందసంయుతా
పూర్వప్రోష్ఠపదాయుక్తా
తథావైధృతి సంయుతా
తస్యాం మధ్యాహ్న వేళాయాం
జనయామాస వై సుతం
మహాబలం మహాసత్వం
విష్ణుభక్తి పరాయణం".

వైశాఖమాస కృష్ణపక్షదశమీ శనివారము పూర్వాభాద్ర నక్షత్రము వైధృతి యోగమున మధ్యాహ్నవేళలో మహాబల సత్త్వుడైనట్టి బ్రహ్మ, విష్ణు శివస్వరూపుడైనట్టి దీర్ఘకాయము, మహా హనువును కలిగియున్నట్టి పుత్రుని కనెను. అప్పుడు దేవతలు పుష్పవృష్టి గురిపించిరి. అప్పటినుండి ఎందరో భక్తులు, వాడవాడలా, ప్రతిపల్లెలోను, పట్టణమునందును హనుమద్దేవాలయములను నిర్మించి, వైశాఖబహుళదశమీ రోజున 'హనుమజ్జయంతి' పేరుతో ఉత్సవములు, ఆకుపూజలుచేసి స్వామివారి అనుగ్రహముపొంది, తమ కోర్కెలను సిద్ధింపచేసికొనుచున్నారు.

రాష్ట్రంలోని సప్తగిరి మాసపత్రిక ఏజెంట్ల చిరునామాలు

శ్రీ వి. నరసింహాచార్యులు
సత్యదేవ న్యూస్ ఏజెన్సీ
బాపట్ల – 522101 గుంటూరుజిల్లా

పి. పద్మావతి
W/o పి. వి. ఆర్. అప్పారావు
హిందూ ఏజెంట్
పొన్నూరు – 522124 గుంటూరుజిల్లా

శ్రీ జి. గంగాధరరావు
24-9-1 అగ్రహారం (కోనేరుదగ్గర)
గుంటూరు – 522003

శ్రీ ఇ. వి. రమణమూర్తి
C/o శ్రీ విద్యాబుక్‌హౌస్ గాంధీచౌక్
ప్రభుత్వ ఆస్పత్రిదగ్గర
తెనాలి – 52.201 గుంటూరుజిల్లా

శ్రీ వి. రామమోహనశర్మ
న్యూస్ ఏజెంట్
ఆర్. టి. సి. బుక్‌స్టాల్
రేపల్లె, గుంటూరుజిల్లా

శ్రీమతి యస్. విజయలక్ష్మి
విజయలక్ష్మి బుక్‌స్టోర్స్
చిలకలూరిపేట (పోస్టు) గుంటూరుజిల్లా

శ్రీ అనుమోలు జగన్నాధరావు
అధ్యక్షులు, కార్యదర్శి. శ్రీవేంకటేశ్వర భక్త
సంఘం, నకరికల్లు – 522615
నరసారావుపేట తాలుకా గుంటూరుజిల్లా

శ్రీ పువ్వాడ కోటేశ్వరవిరల్‌గుప్త
గుప్తాజనరల్ స్టోర్స్
మంగళగిరి (పోస్టు) గుంటూరుజిల్లా

శ్రీమతి కె. దేవసేన
న్యూస్ ఏజెంట్
11-17-19 రామిరెడ్డిపేట
నరసరావుపేట – 522301 గుంటూరుజిల్లా

శ్రీ వల్లూరి దత్తాత్రేయ ఉమాశంకర్
S/o శ్రీ వల్లూరి ఆంజనేయులు

మారుతి న్యూస్ సర్వీసెస్ 6-16-24
61/1, అరండల్‌పేట గుంటూరు–522002

శ్రీ చిట్టికవి వేంకటరామానుజాచార్యులు
S/o చి. తిరుమలాచార్యులు
శ్రీవాసవీ కన్యకా పరమేశ్వరి దేవాలయం
పిడుగురాళ్ళ – 522413 గుంటూరుజిల్లా

శ్రీ ఎం. వెంకటాచార్యులు
అందోలు పోస్టు. మెదక్‌జిల్లా

శ్రీ ఎస్. అంజయ్య ఏ.పి.ఏ.
S/o ఎస్. నారాయణ
ఇర్కోడ్ పోస్టు
సిద్ధిపేట తాలూకా. మెదక్ జిల్లా

శ్రీ ఏ. బాలరాజేషన్
C/o రాజేశ్వర మోదరన్ రైస్‌మిల్
4-7-20 న్యూమార్కెట్‌రోడ్
సిద్ధిపేట – 502 103, మెదక్ జిల్లా

శ్రీ ఏ. కృష్ణయ్య
ఆయుర్వేద వైద్యులు, బాలాజీవాడ
నిర్మల్ – 504 106 ఆదిలాబాద్ జిల్లా

శ్రీ బి. శ్రీనివాస్
శ్రీరామబుక్‌హౌస్
బస్టాండు ఆదిలాబాద్ 504001

శ్రీ వడ్లూరి లక్ష్మీనరసయ్య
డి–161 బి.జోన్ రామకృష్ణాపురం–504301
ఆదిలాబాద్ జిల్లా

శ్రీ సి. శంకరగుప్త
C/o మంచిర్యాలగూడ్స్‌ట్రాన్స్‌పోర్ట్స్‌బ్రాంచి
లక్షెట్టిపేట – 504215
(వయా) మంచిర్యాల, ఆదిలాద్‌బాద్‌జిల్లా

శ్రీ వేముల ఆనంద్
న్యూస్‌పేపర్ ఏజెంట్
భీమవరం – 504204 ఆదిలాబాద్ జిల్లా

(29 వ పేజీలో)

మన వేదాలు ఆదికావ్యాలు కాకపోయినా మన ఆదికవుల వర్ణనా వైచిత్రికి అవి ఆకరాలు అంటున్నారు ఈ వ్యాసకర్త.

వేదాలలో ఆలంకారిక రచన

రాణీ హయగ్రీవశర్మ

పూర్వ మీమాంసకులు పరమేశ్వరుని దేవునిగ అంగీకరించిరి. కాన వేదము లన్నియు పరమేశ్వరుని నిశ్వాస భూతము లని భారతీయుల భావన. అట్టి వేదములు స్థూలముగ ఋగ్యజుస్సామాథర్వములు. వీనిలో కూడ అవాంతర భేదములు పెక్కు గలవు. ఇట్లు చెప్పుటకు పతంజలి మహా భాష్యపంక్తులు ప్రమాణము.

"ఏకశత మధ్వర్యుశాఖాః
సహస్రవర్త్మా సామవేదః
ఏకవింశతిధా బాహ్వృచ్యమ్
నవధాఽథర్వణో వేదః" ఇతి
"చరణవ్యూహాదిషు శాఖా
పరిగణన విషయేఽత్యధ్య
వ్యవ్యధాఽన్యధాభాషితమ్
తథాఽపి తన్నిర్ణయో
నాతీవాత్రావశ్యక
ఇతిమత్వాఽపి నమ్యతే
"అత్ర అధ్వర్యుపదేన యజుర్వేదః స్వీక్రియతే.
సచయజుర్వేదః శుక్లకృష్ణభేదేన ద్విధా ప్రసిద్ధః"
—మహాభాష్యము, పస్పశాహ్నికము.

యజుర్వేదము 101 భేదములు. సామ వేదము వేయిమార్గములు. ఋగ్వేదము 21 భేదములు. అధర్వవేదము తొమ్మిది విధములు. వీనిలో చరణములు, అనువాక ములు, పన్నములు శాఖలు పరిగణన విష యమై అనేకమంది అనేకరకములుగ అనేకములుచెప్పిరి. ఆవిషయములన్నియు ఇట అనావశ్యకము. ఇట అధ్వర్యు పదము చేత యజుర్వేదమును గ్రహింపవలయును. అది శుక్ల యజుర్వేదము కృష్ణయజుర్వే దము అని రెండు విధములు." ఆదిత్యా నీమానియాగ్ంషి వాజసనేయేన యాజ్ఞ వల్క్యేనాఖ్యాయంతే" శతపథ బ్రాహ్మ ణము. సూర్యదేవుని నుండి వెలువడిన ఈ శుక్లయజుర్వేదము వాజసనేయుడగు యాజ్ఞవల్క్య మహర్షిచేత అధ్యయనము చేయబడెను.

"అపరాకృష్ణయజుర్వేద సం
హితాతిత్తిరినామ మహర్షిణా
ప్రోక్తేతి తైత్తిరీయ సం
హితా" ఇత్యపిఉచ్యతే.
అత్రవిషయే ప్రమాణం పాణినిః.
తేనప్రోక్త"తిత్తిరివరతంతుఖాండికోఖాచ్ఛణ్"

వేతాక భాగమగు కృష్ణయజుర్వేద సంహిత తిత్తిరి అను మహర్షిచేత అధ్యాప నము చేయబడెనుగాన దీనికి తైత్తిరీయ సంహిత అని పేరువచ్చెను. ఈ విషయ మున పాణిని మహర్షియే ప్రమాణము.

ఈ తైత్తిరీయశాఖయందు ఇది సంహిత భాగము, ఇది బ్రాహ్మణ భాగము అను వివేచనచేసి ఈ వేదమును పృథఃకరించుట చాలకష్టము. కారణము సంహిత భాగమని చెప్పిన దానిలోనూ బ్రాహ్మణభాగమని చెప్పినదానిలోనూ మంత్రము ఉండుటయే కారణము. అందుచే ఇది బ్రాహ్మణము, ఇది మంత్రము అను పృథఃకరణము సంప్రదా యము ననుసరించియే పఠన పాఠనాదుల సమయమున గురు పరంపరగా తెలిసి కొనవలయును. ఇట్టి వేదమంత్రములు అపౌరుషేయములనియు భారతీయ మహర్షులందరు మంత్ర ద్రష్టలేగాని స్రష్టలు గారనియు భారతీయుల విశ్వాసము. ఇది యిట్లుండ చారిత్రకులు వేదమంత్రములు మొదట రచింపబడెనని తరువాతికాలమున బ్రాహ్మణ భాగరచనము జరిగెనని చెప్పుట విచారింపవలసియున్నది.

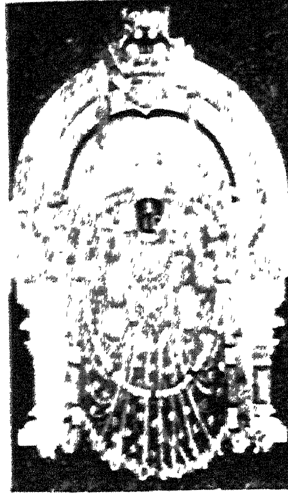
ఇట్టి వైదిక భాషలో రెండుమూడుచోట్ల మాత్రమే ఆలంకారిక రచనా విధానము ఎటులనో చోటుచేసికొన్నది. ముఖ్యముగ ఉపమాలంకార రచన ఈ వేదమంత్రము లలో చోటుచేసికొన్నది. కృష్ణయజుర్వేద మున మంత్రభాగమంతయు కర్మకాండ విధానమును, బ్రాహ్మణ భాగమంతయు జ్ఞానకాండను తెలియజేయును. అందుచే వేదమంత్రములలో దాగియున్న ఉప మాలంకారము కేవలము కర్మకాండపర ముగ సరిపోల్చబడెను.

యజ్ఞయాగాది క్రతు విధానము ప్రాయ శ్చిత్తము లేకుండగ దోష రహితముగ గుణసహితముగ నిర్వర్తించుట చాలక్లేశ ముతో కూడినపని. కర్మకాండ ఆచరించు చుండగ మధ్యలో దానికి విఘ్నము కలిగి నపుడు దాని పరిణామ ఫలము ఈ క్రింది మంత్రమున ఉపమాలంకార శోభితముగ పేర్కొనబడెను.

"యథావ్యాఘ్రగ్ం సుప్తంబోధయతి తాదృగేవ తదధోఖల్వాహుః"
శ్రీకృష్ణయజుర్వేదము-మంత్రభాగము

దారినపోయే మానవుడు పొదలో నిద్ర పోవుచుండిన పెద్దపులిని ఊరకయే తట్టి లేపినచో దాని పర్యవసానము ఎటులుం డునో అట్లే కర్మకాండలో దోషములు సంభవించిన లేక విధి విధానము లోప భూయిష్టముగా నుండిన అటులనే పరిణ మించును. అని దీని భావము. దీనియందు యథా తాదృక్ ఏవ అనుపదములు వ్యాఘ్రము అను ఉపమానము. ఉప మాలంకారరచనమును స్ఫురింపజేయును. ఈ వాక్యమున కర్మపదమును స్పృశింప

(29 వ పేజీలో)

శ్రీ పద్మావతీ అమ్మవారి ఆలయం, తిరుచానూరు

నిత్యపూజా నివేదనలు

సుప్రభాతం — ఉ 5-00 గం॥ నుండి 5-30 గం॥ వరకు

సహస్రనామార్చన — ఉ. 5-30 గం॥ నుండి 6-00 గం॥ వరకు

(రు. 6-50 టిక్కెట్‌తో నలుగురు వ్యక్తుల్ని అనుమతిస్తారు.)

నిత్యఅర్చన — ఉ. 6-00 గంటలకు

(ఏడాదికి రు 150/-లు చెల్లించిన గృహస్థులకు మాత్రమే.)

శుద్ధి, మొదటి గంట — ఉ. 6-15 గం॥ నుండి 6-45 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 6-45 గం॥ నుండి మధ్యాహ్నం 1-00 గం॥ వరకు

శుద్ధి, రెండవగంట — మ. 1-00 గం॥ నుండి 1-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — మ. 1-30 గం॥ నుండి రాత్రి 7-00 గం॥ వరకు

శుద్ధి, రాత్రికైంకర్యము — రా. 7-00 గం॥ నుండి 7-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — రా. 7-30 గం॥ నుండి 8-30 గం॥ వరకు

ఏకాంతసేవ — రా. 8-30 గం॥ నుండి 9-00 గం॥ వరకు

శుక్రవారాలలో....

సుప్రభాతం — ఉ. 4-00 గం॥ నుండి 4-30 గం॥ వరకు

సహస్రనామార్చన — ఉ. 4-30 గం॥ నుండి 5-00 గం॥ వరకు

(రు. 6-50 టిక్కెట్‌తో నలుగురు వ్యక్తుల్ని అనుమతిస్తారు)

నిత్యఅర్చన — ఉ. 5-00 గం॥ నుండి 5-15 గం॥ వరకు

శుద్ధి, మొదటిగంట — ఉ. 5-15 గం॥ నుండి 5-45 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 5-45 గం॥ నుండి 7-00 గం॥ వరకు

సళింపు — ఉ. 7-00 గం॥ నుండి 7-30 గం॥ వరకు

మూలవర్లకు అభిషేకం — ఉ. 7-30 గం॥ నుండి 9-00 గం॥ వరకు

(100 రూ. టిక్కెట్‌తో ఇద్దరు వ్యక్తులకు మాత్రమే.)

అలంకారము, రెండవగంట — ఉ. 9-00 గం॥ నుండి 10-00 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 10-00గం॥ నుండి రాత్రి 8-00గం॥ వరకు

ఊంజల్‌సేవ — రా. 7-00 గం॥ నుండి 8-00 గం॥ వరకు

(అద్దాలమండపంలో రు. 150 టిక్కెట్‌తో జరుపుకొనవచ్చును. గృహస్థుకు 5 గ్రాముల వెండి డాలర్ బహూకరిస్తారు.)

రాత్రిగంట — రా. 8-00 గం॥ నుండి 8-30 గం॥ వరకు

ఏకాంతసేవ — రా. 8-30 గం॥ నుండి 9-00 గం॥ వరకు

ఆర్జితం వివరాలు :

ప్రత్యేక దర్శనం: రూ. 2_00
సహస్రనామార్చన: రూ 6_50
నిత్యఅర్చన: రూ. 150_00 (ఏడాదికి)
అర్చన: రూ. 1_00
హారతి రూ. 0_50

పూలాభిషేకం (శుక్రవారాలలో) రూ. 100_00
ఊంజల్‌సేవ (శుక్రవారాలలో) రూ. 150_00
తిరుచ్చి ఉత్సవం: రూ. 63_00
గజవాహనం: రూ. 32_00

సైన్సు సమాజాన్ని ముందుకు నడిపించవచ్చు. కానీ మనిషిని మహోన్నతుణ్ణి చేయజాలదు. ఆ శక్తి సత్సాంగత్యానికీ, దైవశక్తికీ మాత్రమే వుంది!

నడవడి బాగుపడేమార్గం

— శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు

"మనుష్యుడు ఆకాశంలో పక్షివలె ఎగరడం నేర్చాడు. నీటిలో చేపవలె ఈదడం నేర్చాడు. కాని భూమిమీద మానవునివలె మెలగడం నేర్వలేదు" అని ఒక పాశ్చాత్య రచయిత వ్యాఖ్యానించాడు.

ఆతని విమర్శలో ఎంతో సత్యంవున్నది. మనుష్యుడు భౌతిక ప్రపంచంలో ఎన్నో ఘనవిజయాలు సాధించాడు. అంతరిక్ష యాత్రికులు ఐదునెలలపాటు ఆకాశంలో ఉండి వస్తున్నారు. శాస్త్రజ్ఞులు రెండేసి నెలలు సముద్రగర్భంలో ఉండిపోయి పరిశోధనలు చేస్తున్నారు. భారతీయ వైమానికులు గూడ అంతరిక్ష యాత్రకు సిద్ధమవుతున్నారు. డాక్టర్లు కృత్రిమగుండె కాయలతో రోగుల్ని జీవింప చేస్తున్నారు. కృత్రిమరక్తంగూడ తయారయ్యే స్థితి వచ్చింది. ఇవన్నీ ఆనందాన్నీ ఆశ్చర్యాన్నీ కలిగిస్తున్నాయి.

ఐతే మనిషికీ మనిషికీ నడుమ సంబంధాలు ఘోరంగా క్షీణిస్తున్నాయి. మనిషిని మనిషి నమ్మడం లేదు. ప్రేమానురాగాలు పుస్తకాలలో తప్ప కనిపించడంలేదు. మంచి నడవడి అనేది బజారులో అమ్మే సరుకుకాదు గనుక ఎక్కడా దొరకడం లేదు.

తండ్రి కుమారుణ్ణి గొప్పవాణ్ణి చేయాలని ఉన్నతవిద్య నేర్పించి డాక్టర్ని చేస్తే అతడు మద్యపానానికి దాసుడై పనికి రాకుండా పోతున్నాడు. మరొకడు ఆనకట్టలు గట్టి దేశ ప్రగతికి తోడ్పడుతాడనుకుంటే కాగితాలపై కాలువలు త్రవ్వి ప్రజాధనం స్వంతం చేసుకున్నాడు.

ఇలా విద్యావంతులే వ్యసనాలకు బానిసలవుతున్నారు. వంచన, దగా వృత్తిగా పెట్టుకుంటున్నారు. వీరు చదివిన ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్రాలు వీరి బుద్ధిని అదుపులో పెట్టలేక పోతున్నాయి. ఎందుచేతనంటే సైన్సు అనేది ప్రకృతిలో వివిధ కార్యకలాపాలు ఎలా జరుగుతున్నాయో వివరించి చెపుతుందేగాని మానవుని నడవడి ఇలా వుండాలి ఇలా వుండకూడదు అని చెప్పజాలదు.

విజ్ఞాన శాస్త్రాల ద్వారా టెలిఫోను, టెలివిజనులాంటి అనేక ఉపకరణాలను సమకూర్చుకుంటున్నాం. ప్రాణాన్ని కాపాడే మందులను తయారు చేసుకుంటున్నాం. వాటితో జీవితాన్ని మరింత సుఖవంతమొనర్చుకుంటున్నాం. ఇలా సైన్సువలన జరుగుతున్న మహోపకారం అసాధారణమైనది.

ఐతే భార్యాభర్తలు ఎలా వుండాలి అన్నదమ్ములు ఎలా వుండాలి ప్రజలతో రాజు ఎలా వ్యవహరించాలి మానవుడు మరొక మానవునితో ఎలా మెలగాలి అనే విషయాలను సైన్సుచెప్పదు, చెప్పజాలదు. అది దాని పనికాదు. ఐతే మనిషికి జీవిత ఉపకరణాలు ఎంత అవసరమో, తనతో ఇతరులు ప్రవర్తించే తీరు అంతకంటె ఎక్కువ అవసరం. తల్లిదండ్రులు తనను ప్రేమతో ఆదరంతో దగ్గరకు పిలవకపోతే బిడ్డకు దుఃఖం ముంచుకువస్తుంది. ఖరీదైన ఆట వస్తువులను దూరంగా త్రోసివేస్తాడు. అందుచేత మనుష్యుల నడుమ సత్సంబంధాలకే జీవితంలో ప్రథమస్థానం; ఉపకరణాలది ద్వితీయస్థానమే. ఈ సత్యాన్ని విస్మరించరాదు.

మానవుని నడవడి మెరుగు పడడానికి వేరే మార్గాలున్నాయి. అసలు మనుష్యుని స్వభావమేమిటి? మానవుడు అనుకరణశీలి. అతడు ఎప్పుడూ ఎవరినో చూచి వాళ్ళవలె జీవించాలని ప్రయత్నిస్తాడు. "శ్రేష్ఠుడు ఏ ఏ కర్మలను చేయుచున్నాడో, తక్కిన జనులును అవే పనులను చేయుదురు. ఆతడు దేనిని ప్రమాణముగ గైకొనుచున్నాడో ఇతరులును దానినే అనుసరింతురు." అని శ్రీకృష్ణుడు గీతలో చెప్పినట్లు మానవుడు ఉత్తములైనవారిని అనుకరిస్తూ వుంటాడు. మిక్కిలి ప్రేమతో తొణికిసలాడే మహనీయుని జూచి తానుగూడ ప్రేమస్వరూపుడవుతాడు. ఎంతో దయార్ద్రహృదయుని సాంగత్యం వలన తాను గూడ ప్రాణులమీద కారుణ్యమును పెంపొందించుకుంటాడు. పెద్ద అయస్కాంతము యొక్క రాపిడి వలన చిన్న ఇనుపముక్కగూడ అయస్కాంతమైనట్లు సామాన్యులు మహనీయుల జీవితాలను గుర్తుచేసుకోవడంవలన అసామాన్యులుగా ఎదుగుతారు. రమణ మహర్షి, రామకృష్ణ పరమహంస, షిర్డీసాయిబాబా, వివేకానంద మున్నగువారి ప్రభావం వలన ఎందరో మానవోత్తములు కాగలిగారు. అందుచెత వ్యక్తి బాగుపడే మార్గం సత్సాంగత్యం; ఉదాత్త పురుషుల సాన్నిధ్యం.

మరొకమార్గం ఏమిటంటే మనం చేసే మంచిపనికి మంచిఫలితం ఎలా వస్తుందో చెడ్డపనులకు గూడ చెడ్డ ఫలితాలు వచ్చి తీరుతాయనీ వాటిని అనుభవించకుండా తప్పించుకొనే వీలులేదనీ గ్రహించడం. లోకంలో నేరం చేసి న్యాయస్థానాల బారి నుండి తప్పించుకోవచ్చునుగాని సర్వేశ్వ

రుని న్యాయస్థానంలో శిక్ష పడకుండా తప్పించుకొనే వీలులేదు. అందుకే,

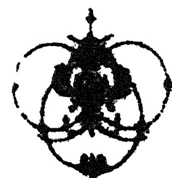
"అన్నిటికంటె పైనున్నది పరలోకం
కూర్చుంటా దక్కదొక న్యాయమూర్తి
ఏ రాజూ లొంగదీసుకోలేడతన్ని"

అని షేక్స్పియర్ మహాకవి వ్రాశాడు. ఎంత సొగసుగా చెప్పాడు!

అందుచేత భగవంతుడు సర్వత్రావ్యాపించి యున్నాడనే సత్యాన్ని గుర్తించడం అవసరం. "మనుష్యుడు పాపకార్యాలను ఎవరూ చూడనపుడు చేస్తాడు. కాని అపుడు సహితం భగవంతుడు చూస్తూనే వున్నాడని, మనం చేసే పనులనే గాక మన ఆలోచనలను గూడ చూస్తున్నాడనే సత్యాన్ని గ్రహించినపుడు తప్పులు చేయకుండా ఉంటాం" అన్నారు గాంధీజీ.

అందుచేత మానవుని నడవడిని సరిదిద్దే శక్తి సైన్సుకు లేదు. కనుక సైన్సు సాధిస్తున్న కళ్ళుమిరుమిట్లు గొలిపే ఘనకార్యాల వలన మన జీవితం పూర్తికాదు. మనిషిలో మానవత్వం తొణికిసలాడితేనే జీవితానికి అందం, ఆనందం వుంటుంది.

మనుష్యుల నడవడి రెండు మార్గాలలో మెరుగు పడుతుంది. ఒకటి: స్వార్థాన్ని కనీసస్థాయికి తగ్గించుకొని లోకకళ్యాణము కొరకు జీవితాన్ని ధారపోసిన మహనీయుల ఉదాహరణలను మన ఎదుట వుంచుకొనడం, వారిని అనుకరించడం. రెండవది: మనం చేసే ప్రతి చెడ్డపనికి చెడ్డ ఫలితం వుండి తీరుతుందని గ్రహించడం. ఇందు మొదటి మార్గం మంచిని పెంచటానికి, రెండవమార్గం చెడును నిరోధించడానికి ఉపకరిస్తాయి.

రాష్ట్రంలోని సప్తగిరి మాసపత్రిక ఏజెంట్ల చిరునామాలు.

శ్రీకాకుళంజిల్లా

శ్రీమతి ఎం. వి. సరస్వతీదేవి
ఏజెంట్
C/o ఎస్. మిన్నారావు
సోంపేట - 532 284

శ్రీ కె. రామారావు
C/o బ్రూక్‌బాండ్ ఏజెంట్
పాలకొండ - 532 440

శ్రీమతి ఉప్పలపాటి కృష్ణమ్మ
C/o నారాయణమూర్తి
తెలుగు పండిట్
వజ్రంగి పొందూరు - 532 168

శ్రీమతి ఎం. పద్మావతి
W/o ఏ. ఎస్. ఎస్. స్వామి
హెడ్‌మాస్టర్
మత్స్యలేశం
కళింగపట్నం బి.పి.ఓ.

శ్రీ కె. రామప్రసాదరావు
C/o ఎం. వి. శేషాచార్యులు
కిరాణ వర్తకుడు
కొండ్రావీధి టెక్కలి - 532 202

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

శ్రీ పి. కె. వి. రామానుజాచార్య
శ్రీ కృష్ణ లోకో రైల్వే స్టేషన్ రోడ్
తాడేపల్లిగూడెం - 534101

శ్రీ బి. శివరామకుమార్
కుమార్ న్యూస్ ఏజెన్సీ
రామమహల్ ఎదురుగా
ఏలూరు - 53 4002

శ్రీ టి. వెంకటగిరి నరసింహమూర్తి
మోర్త - 534 227 తణుకుతాలూకా

శ్రీ సి. గోపాలాచార్యులు
మల్లవరంపోస్టు, వయా నరసాపూర్

శ్రీ కర్రి గంగాధరరెడ్డి
అర్జునుడుపాలెంపోస్టు, వయా ఇరగవరం

శ్రీ కొండా వేంకటేశ్వరరావు
కన్నూరు-534 329

శ్రీ బొడ్డు వెంకటరత్నం
న్యూస్ ఏజెంట్ మైన్‌రోడ్
పెనుగొండ-534 320

శ్రీ బంగారుసీతా రామాంజనేయగుప్త
S/o బి. రామకృష్ణారావు, మెయిన్‌రోడ్
పాలకొల్లు-534 260

ప్రకాశం జిల్లా

శ్రీ సి. సుబ్బరాయలు
శ్రీ సత్యనారాయణ ఏజెన్సీ
4-8-86 గిద్దలూరు

శ్రీ జి. వి. సుబ్బారావు
రావ్ అండ్ రావ్ ఏజెన్సీ
కొవ్వూరు-523 105, కందుకూరుతాలూకా

శ్రీ కోడూరి వెంకటసుబ్బారావు
ఎల్. ఐ. సి. ఏజెంట్, ఉప్పుగుండూరు

శ్రీ ఎస్. వి. రమణయ్య, సాకలబుక్‌షాప్
మార్కాపురం-523 316

శ్రీ అడపాహరి శ్రీప్రసన్న న్యూస్‌ఏజెన్సీ
లింగసముద్రం-523 114
కందుకూరుతాలూకా

ఎం. వి. చలం సులేఖ న్యూస్ ఏజెన్సీ
చీరాల

శ్రీ పి. వి. సుబ్రమణ్యం
ప్రభుత్వ ఆస్పత్రి దగ్గర, అద్దంకి

శ్రీ రాచపూడి వెంకటసుబ్బారావు
లాయర్‌పేట, ఒంగోలు-523 003

శ్రీ జి. మాలకొండయ్య
C/o పెద్దనరసింహులు ఎల్.ఐ.సి. ఏజెంట్
చీమకుర్తి-523 226

మన ఆచారాలు-అంతరార్థాలు

— శ్రీ ఎ. హనుమంతప్ప

మనకు పూర్వం నుంచి కొన్ని ఆచారాలు వున్నాయి. మనం ఆ ఆచారాల్ని యిప్పటికీ పాటిస్తున్నాం. ఉదాహరణానికి దేవునికి టెంకాయ కొట్టడం, తలనీలాలు అర్పించడం మొదలైనవి. ఈ ఆచారాల్ని మూఢాచారాలని కొంతమంది భావిస్తున్నారు. కాని ప్రతి ఆచారానికీ ఒక అంతరార్థముంది. అంతరార్థం తెలిసి వ్యవహరిస్తే సదాచారం. తెలియకుండానే ఆచరిస్తే మూఢాచారం. ఒక ఆచారాన్ని అంతరార్థం తెలియకుండా ఆ ఆచారాన్ని ఆచరించినప్పటికీ దేవుని కరుణ బడయటానికి అవేవీ అడ్డురావు. అయినా మన ఆచారాలు గూఢార్థాలు లేకుండా ఏవీ లేవు. కొన్ని ఆచారాల గూఢార్థాల్ని పరిశీలించి తెలుసుకుందాం.

ఏదైనా విష్ణుమూర్తి పటాన్ని చూస్తే ఆ స్వామి పడుకునే ఆదిశేషునికి ఏడు తలలుంటాయి. ఆదిశేషునికి ఏడు తలలుండేటట్లు నిర్దేశించడంలో మన పెద్దల ఉద్దేశ్యమేమిటంటే దేవుడు సప్తలక్షణాలతో వెలుగుతున్నాడని అర్థం. ఈ అర్థాన్ని బొమ్మలోని ఏడుతలలు తెలియజేస్తాయి. తిరుపతి ఏడుకొండలకు కూడా అర్థమిదే. ఏడుకొండలకు ఏడుతలల ఆదిశేషుడని అర్థం. ఏడుకొండలపై వేంకటేశ్వరుడున్నాడు. అంటే దేవుడు సప్తలక్షణాలతో ప్రకాశిస్తున్నాడు అని భావం. బ్రహ్మ చతుర్ముఖుడు ఎంచేత? దేవుడు అన్ని దిక్కులను సమానంగా చూడగల్గునని దాని భావం. శివుడు ముక్కంటి. ఎందువల్ల అంటే మూడవకన్ను జ్ఞాన నేత్రానికి సంకేతం. అంటే తన్ను దర్శింపగోరేవారు మనోనేత్రంతో చూడాలని శివుని మూడవకన్ను మనకు తెలియజేస్తుంది. కాబట్టి త్రిమూర్తులకు మనవారేనాడో అభేదం పాటించాలన్న సంగతి మన మెక్కడ మరువరాదు.

ఇక పూజకు సంబంధించిన విషయాలు చూస్తే చాలా సూక్ష్మమైన భావాలు మనకు తెలుస్తాయి. టెంకాయ దేవుని ముందు పగులకొడతాం. పగులకొట్టకముందు దానికి ఒక చివర కొంచెం జుట్టు (పీచు) వుంటుంది. కొబ్బరికాయ పగులగొట్టిన తర్వాత ఆ జుట్టును పెరికివేస్తాం. అంటే ఆ మిగిలిన టెంకాయ పీచును ఏ విధంగా అయితే పెరికివేస్తామో అదే విధంగా మన అహంకారాన్ని దేవుని ముందు తీసివేస్తున్నామని దాని భావం. (కొంతమంది కొబ్బరికాయ పగులగొట్టిన తర్వాతకూడా పీచు పెరికివేయరు. ఇది తెలియని పద్ధతి. ఒకవేళ పూజారులు భక్తాదుల ఒత్తిడి వల్ల పీచు తీసివేయకుండా యిచ్చినప్పటికీ మనం వెంటనే పీచు తీసివేయాలి. ఎందుకంటే పీచు తీసివేయడంలో పై గూఢార్థముంది కాబట్టి.) రెండు కొబ్బరి చిప్పలలో ఒకదానికి మూడు కన్నులు (మూడు కనుములు) వుంటాయి. రెండు కన్నులు బాహ్యనేత్రాలకు మూడవకన్ను జ్ఞాన నేత్రానికి సంకేతం. భగవంతుని జ్ఞాన నేత్రంతో చూడాలని దాని భావం.

దేవునికి తలనీలాలు అర్పిస్తాం. తలలు బోడిచేసుకొనడంలో కూడా అర్థమిదే. ఏ విధంగా అయితే తలలు బోడి అయినాయో మా మనసుల్ని కూడా బోడిచేస్తున్నామని దేవునిముందు మన అహంకారాన్ని తీసివేస్తున్నాం. మూడు ఆకులుగల బిల్వపత్రిని పూజకు సమర్పిస్తారు. రెండుఆకులు బాహ్యనేత్రాలకు ప్రతీకలు. మూడవ ఆకు మన జ్ఞాననేత్రానికి సంకేతం (రెండు ఆకులు ఎదురెదురుగా వుండి మూడవ ఆకు రెండు ఆకులమధ్య పైభాగాన విడిగా వుంటుంది.) అందుకోసమే మనం పూజకు బిల్వపత్రిని సమర్పిస్తాం.

దేవుని గుళ్ళపై కాని గుడిచుట్టూవున్న ప్రాకారపుగోడలపై కాని తెల్లపట్టీలు (సున్నపు పట్టీలు), ఎర్రపట్టీలు వుంటాయి. ఈ రెండు పట్టీలూ మానవజీవితం అశాశ్వతమని తెలియజేస్తాయి. తెల్లపట్టీలు మనిషి దేహంలోని ఎముకలకు, ఎర్రపట్టీలు రక్తానికి చిహ్నాలు. అంటే మానవ దేహం శాశ్వతంకాదు, ఎప్పుడైనా మట్టిలో కలిసిపోవలసిందే అని. అలా చెప్పకపోతే యేం మనిషి అశాశ్వతమన్న సంగతి తెలియదా అంటే, తెలియకకాదు అశాశ్వతమైన దేహం కోసం పాపాలు ఎందుకు చేస్తావు? పుణ్యకార్యాలు చేసి, దైవజ్ఞానం పొంది మోక్షం పొందమని ఆ ఎర్రపట్టీలు, తెల్లపట్టీలు తెలియజేస్తున్నాయి. ఇదే అర్థాన్నే కాషాయవస్త్రాలు కూడా తెలియజేస్తాయి.

దేవుని గుళ్ళయొక్క వాకిళ్ళు ఎందుకు పొట్టిగా వుంటున్నాయి? ఎంతో ఖర్చుపెట్టి కట్టించిన దేవాలయాలకు వాకిళ్ళు మాత్రం చిన్నవిగా వున్నాయి. కారణం దేవుని గుడిలోనికి ప్రవేశించే ముందు అహంకారాన్ని అణచివేసి వంగినడవాలని దాని వుద్దేశ్యం. ఎవరైనా తెలియనివారు వంగిప్రవేశించకపోతే తల కొట్టుకొంటుంది కదా! అప్పుడైనా వంగి దేవుని గుళ్ళోనికి ప్రవేశిస్తారనే వుద్దేశ్యంతో మన పూర్వీకులు దేవుని గుళ్ళకు వాకిళ్ళు చిన్నవిగా పెట్టారు.

ఇక కృష్ణుడు నలుపు - నీలమేఘశ్యాముడు. నలుపు అనంతత్వానికి ప్రతీక.

[26వ పేజీలో]

ఆంధ్రదేశమందే కాక యావత్ భారత దేశం లోనే అనాదిగ బహుళ ప్రచార మందున్న జాతరలలో తిరుపతి గంగజాతర అతి ముఖ్యమైనది. ఈ జాతర ఎపుడు ఎవరి చేత ప్రారంభింప బడినదో కచ్చితముగా తెలియరావడం లేదు. ఐతే తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుల వారు ఈ దేవతను గ్రామము వెలుపల వెలయుమని ఆదేశించి నట్లు కొంతమంది ఉవాచ. పూర్వమీ దేవత క్షుద్రదేవతగా ఉండి గ్రామములోని ప్రజల వద్దనుండి బలులను కోరెడిదట! నరబలులను మాన్పించి, ఆమెకు 20 దున్నపోతులు, 400 మేకపోతులు, 700 కోళ్ళను బలి ఇచ్చు నట్లు అన్నమయ్య గంగమ్మతో ఒప్పందము గావించుకొన్నారు. పై ఒప్పందము ప్రకారము ఇటీవలి కాలం వరకు పై తెలిపిన సంఖ్యలో జంతు బలులు జరిగెడివి. ఈ ఒప్పందానికి నిదర్శనముగా ఈ రోజుకూడా తాళ్ళపాకవారి ఇంటిపేరున గ్రామ పొలి మేరల్లో తాళ్ళపాక గంగమ్మ ఆలయమున్నది.

అన్నమయ్య మరణంతర్వాత ఈ దేవత తిరిగి గ్రామప్రజల్ని పీడించగా 16వ శతాబ్దంలో కుమార తాతాచార్యుల వారు ఈమెను గ్రామం నుండి వెళ్ళగొట్టనెంచి వెంటపడి తఱిమి ఆమెను గ్రామం వెలుపల తాతాచారి (తాతాయి) గుంట గట్టున నిలిపినారు. అందుచేతనే తాతాచారి దెబ్బ భుజం తప్పినా వీపు తప్పలేదు. అనే సామెత ప్రచారమందున్నది.

తిరుపతి గంగమ్మ ఆనాటినుండి గ్రామ ప్రజల్ని ఈతిబాధలనుండి కాపాడుతున్నది. ఒకమారు తిరుపతిలో కలరా, మశూచి, వ్యాధులు వ్యాపించి పలువురు చనిపోగా, గ్రామంలోని ఒక వృద్ధురాలు తన ఏకైక పుత్రుని ఊరు వదలిపెట్టి ఎచ్చటికైనావెళ్ళి బ్రతకమని అతనికి సద్ది మూటగట్టి ఊరికి పొలిమేర వరకు వెళ్ళి సాగనంపగ, గ్రామం వెలుపల ఒక పండు ముదుసలి ఆ బాలునికి ఎదురుపడి నాయనా! ఎచ్చటికి వెళ్ళుచున్నావని ప్రశ్నించగా బాలుడు తన గమ్యాన్ని తెలుపగా, అందుకా వృద్ధురాలు నేను కూడా గ్రామాన్ని వదలి పెట్టి వచ్చుచున్నానని అతని వెంట కొంతదూరము నడచి, ఒక చెట్టుక్రింద కూర్చొని 'మనవడా! నా తల అంతయుదురదగావుంది. కొంచెముచూడు, అని ఆమె తలను చూపించినది. ఆ బాలుడు అవ్వ తలలోచూడగ తలంతయు కండ్లు, కండ్లుగా గోచరించగా ఆశ్చర్యపడి భయంతో 'అవ్వా! నీ తలంతయు కండ్లతో నిండియున్నది' ఇదియేమి అనగా మనవడా నేను గంగమ్మను, నీవు ఏ ఊరు వెళ్ళినను నా యీ కండ్లతో నిన్ను చూచెదను. నా దృష్టిని తప్పించుకోలేవు. నేను శుచి, శుభ్రత లేని వారినే బాధింతును. నీవు నీ ఇంటికెళ్ళి పేడ, పంచితము, పసుపుతో నీ ఇంటిని శుభ్ర పరచి శుచిగా నన్ను కొలుచుకో నీకేమి ఆపద రాదన్నది. అంతేగాక నాకు ప్రతిఏడు జాతర జరిపించే ఏర్పాటుచేయి, నీ వంశము వారికి ఎటువంటి ఆపదలు కలుగవు అని చెప్పి ఆమె అదృశ్యమైపోగా, ఆనాటినుండి ఆ ఇంటివారు (కైకొలనులు) పూజారులుగా అమ్మవారికి జాతర జరిపించుచున్నారు. గంగమ్మ తలలోని కండ్లను వేయికండ్ల దుత్తగా జాతర సమయంలో కొత్తకుండకు రంధ్రములు పెట్టి వేపాకుతో నింపి, పిండి దీపముతో అలంకరించి పూజిస్తారు.

తిరుపతి గంగమ్మకు 6 గురు అక్క చెల్లెళ్ళు. వీళ్ళని సప్తకన్యకలు అని కూడా వ్యవహరిస్తారు. వారు 1) తాతాయిగుంట గంగమ్మ 2) తాళ్ళపాక గంగమ్మ 3) వేషాలమ్మ 4) అంకాళమ్మ 5) ముత్యాలమ్మ 6) పోలేరమ్మ 7) నేరేళ్ళమ్మ. వీరి పుట్టిల్లు అవిలాల.

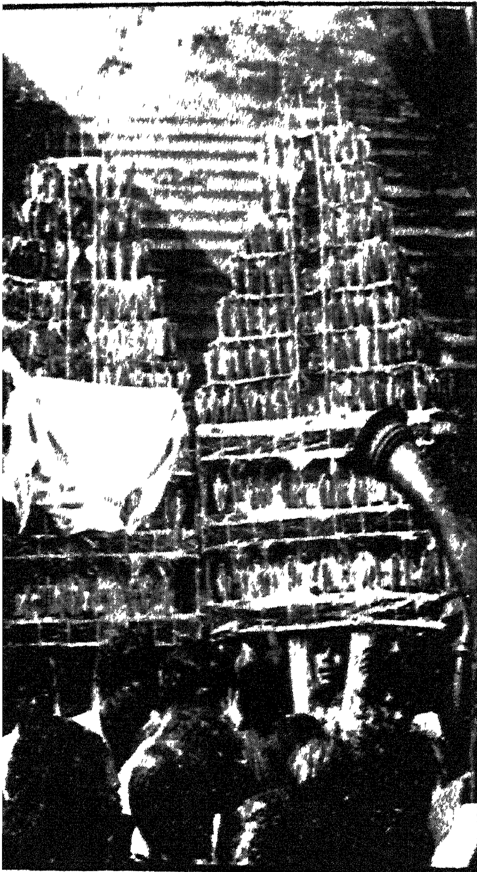
తిరుపతి గంగమ్మ ప్రీతికొరకు ప్రతి ఏటా వైశాఖమాసం (మే నెల రెండవవారం) లో అవిలాల నుండి పసుపు, కుంకుమ, గంధము తెచ్చి చాటింపుచేసి వారము రోజులు ఉత్సవాలు రోజు కొక వేషంచొప్పున ధరించిజరుపుతారు. జాతర మొదటి మూడు రోజులు వేషధారులు బూతుమాటలు పలకడము ఈ జాతర విశేషం.

తాళ్ళపాక గంగమ్మ

మొదటిరోజు బైరాగివేషం, రెండవరోజు బండవేషం,మూడవరోజు తోటివేషంవేస్తారు. రెండవరోజు మూడవరోజు వరుసగా బండ వేషము తోటివేషాలు ధరించి ఊరంతా చుట్టుతారు. ఈ మూడు రోజులు స్త్రీ పురుష విచక్షణ లేకుండా బండ బూతులు కూస్తారు. ఈ రోజుల్లో స్త్రీలు మామూలుగా గృహాల్ని వదలి వెలుపలికి రావడానికి సంకోచిస్తారు. వేషాలలో ఆదివారం వేసే మాతంగివేషం పేర్కొన దగ్గది. ఈ వేషాన్ని సాలెవాళ్ళు వేసి అమ్మవారి ముందు పంబలవాళ్ళు పంబలు వాయిస్తుంటే మైమరచి ఆట ఆడుతారు. పూర్వమీవేషం ధరించే వ్యక్తికి నాలుక మధ్యలో పై నుండి క్రిందికి ఒక కమ్మీని గ్రుచ్చేవాళ్ళు. ఇంత జరిగినా ఆ వ్యక్తికి నొప్పి పుట్టడం కాని, రక్తం కారడం కాని జరిగేది కాదట! కమ్మి తీసివేసిన తర్వాత కొంత వేపాకు, కుంకుమ నమిలి మ్రింగితే ఆ గాయం మానిపోయేది. ఈ

గంగజాతర సప్రాలు

...జాతర

...ష్ణమూర్తి

వేషం పూజారి ఇంటివద్ద, మహంతుల మఠంలో ఆనవాయితీగా జరిగేడిది. మరు సటి రోజు సున్నపుకుండ కోసం ఈ వేషధారి తలపైన సున్నము పూసిన మూడు క్రొత్త కుండలు ఒకదానిపై ఒకటిపెట్టి తల వెంట్రుకలు కుండలకు మధ్యనున్న రంధ్రాలద్వార పైకి బాగా ముడివేసి కుండలు పడిపోకుండా వళ్ళు మరచి నాట్యము చేస్తాడు. ఏడవ రోజు మంగళవారం గ్రామమంతా కోలాహలంగా వుంటుంది. ఎక్కడ చూచిన పురుషులు స్త్రీ వేషాలు ధరించి తిరుగుతుంటారు. ఇందులో పేర్కొనదగ్గ అంశము అన్ని కులాల వారు పాల్గొనుట.

ఈ రోజు 'సప్రాలు' కూడా ఊరేగిస్తారు. ఈ సప్రాలు వెదురుదబ్బతో గోపురాకారంగా తయారుచేసి క్రింద నాలుగు వెదురుదబ్బలు కాళ్ళుగా ఉంచుతారు. ఆ వెదురు కాళ్ళను వంటికి నాలుగు వైపులా సప్రము తలపై ఉండునట్లు అమర్చి, పైన తెల్లగుడ్డలు కట్టి ఆడుతారు. పూర్వము ఈ సప్రాలు అనేక రకాలుగా ఉన్నట్లు ఈ క్రింది పద్యం వలన తెలుస్తోంది.

సర్వజనులెల్లరు చాకలివారు నిర్వహించుచుండేరు
  సీటు సప్రాలు
పూల సప్రములందు పూబోడి వినుము బాలు
  లకు కుట్టంగ భాగ్యంబులొసగు
తేరు సప్రాల్ మీకు తేటగా నేను హరిమిలో
  వినుము కువలయనేత్రి
నగరి సప్రంబులు నాణ్యంబుగాను మొగిలి
  రేకులబోలు ముత్యాల చిలుకల్ ॥

ఈ వేషములు వేషాలమ్మ గుడివద్ద వేస్తారు. కట్టకడపటి వేషం పేరంటాలు వేషం. ఈ రోజు ఆలయ పూజారి ఆడవేషం ధరించి, వెళ్ళి దేవియొక్క కుంకుమ అందజేస్తారు. ఈ రోజు రాత్రి తాతాయగుంట గంగమ్మ, తాళ్ళపాక గంగమ్మల విగ్రహాలు బంకమట్టితో తీర్చిదిద్ది తెల్లవార్లు పూజలు జరిపి తెల్లవారు జామున ఆ విగ్రహాల్ని ధ్వంసము చేస్తారు. భక్తులు ఆ విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయునపుడు ప్రజలు మా తాపమును దీర్చి మమ్ము రక్షించు మహాదేవి మీకు మేము పుత్రుల మనుచు వేడితే తెల్లవారి తప్పక వర్షము పడుతుంది. వర్షము పడితే దేవి గ్రామప్రజల్ని కరుణించినట్లు భావిస్తారు. ధ్వంసం చేసిన గంగమ్మ విగ్రహాల మట్టిని పిల్లలకు పాలలో కలిపి త్రాగిస్తే వారు దీర్ఘ వ్యాధులనుండి విముక్తులవుతారట।

తిరుపతి ప్రజలు గంగజాతర వేషాలను గురించి ఈ క్రింది విధంగా జావళీలు అప్పుడప్పుడు పాడుకొంటుంటారు.

సీ॥ పులిపాలు తిరుపతి పోలేరు తాయికి
  గంగజాతర వినుడీ ఘనముగాను
మూడవవారంబున ముదమున బిడ్డలంత
  భిక్షంబు లెత్తురు, ప్రీతితోడ
నాల్గవవారంబున నయమున రెడ్లంత
  చాటింపు జరిపెదరు నయముమీర
బైరాగి వేషముల్ బాగైన పాముల
  గొల్ల వేషంబుల్, కొరతలేక
బండవేషంబులు భ్రమరదీరగా నపుడు
  కోమటివేషాలు కొమరి మిగులు
తోటివేషంబుల్, బంట్రోతు వేషాలు
  సున్నపుకుండలు సూటిగాను
ఐదవవారంబున అధిక పొంగళ్ళలో
  అడుగడుగు దండముల్ అమరి కగును

వేపాకు చీరలు వేయికండ్లకుండలు
వేటల కుంభాలు వేడ్కతోడ
పేరంటాలు వేషాలు ప్రేమతో దేవిని
పెంపుమీరంగ దిష్టిచుక్కయును బెట్ట
ప్రేతబండియు వేంచేసి ప్రజలు మెచ్చ
ధరణి తాతయ్యగుంట గట్టున స్థిరముగాను

పాశ్చాత్యుల ప్రకారము తిరుపతి గంగజాతర రోమ్ సామ్రాజ్యమునుండి ప్రాచీన ఆంధ్రులు స్వీకరించినారని ఒక వాడుక. కొందరీమె సాక్షాత్తూ శ్రీ వేంకటేశ్వరుని చెల్లెలని పేర్కొంటారు. మరికొందరు ఈమె దేశంలోని అష్టాదశ మహాశక్తులలో ఒకరని భావిస్తారు. ఈమె పూర్వము తిరుపతిని పీడిస్తున్న ఒక రాక్షసునితో ఏడు రోజులు అనేక అవతారములు ధరించిపోరి వానిని చంపుటచే ఆనాటినుండి ఆమె జ్ఞాపకార్థం జాతర జరుగుతున్నదట! దానికి నిదర్శనంగా జాతర కడపటి రోజు ఒక మనిషికి రాక్షసవేషం కట్టించి బండిలో పరుండబెట్టి (చనిపోయినట్లు) గ్రామం వెలుపలికి తీసుకెళ్ళి ఆ మరుసటి రోజు వరకు ఆ వేషగాణ్ణి గ్రామము వెలుపలే వుంచి, మరుసటి రోజు గ్రామం లోనికి తానిస్తారు. తిరుపతి గంగజాతరకు కలకత్తా కాళిపూజకు సంబంధమున్నదని కొంతమంది నమ్ముతున్నారు.

తిరుపతిచుట్టుపట్ల 56 గ్రామాల్లో తిరుపతి గంగజాతర పేరుతో జాతరలు జరుపుతారు. పాశ్చాత్య నాగరికత తాకిడివల్ల మారుతున్న పరిస్థితులవల్ల ఈ జాతర నానాటికి తన పూర్వపు ఔన్నత్యాన్ని కోల్పోతూ ఈనాడు నామమాత్రంగా మాత్రమే మిగిలి యున్నది.

[23వ పేజీ తరువాయి]

నీలమేఘశ్యాముడంటే సర్వవ్యాప్తి. నెమలిపింఛాన్ని ధరిస్తాడు. నెమలిపింఛం ఈ ప్రపంచపు రంగులవలయానికి సంకేతం. నెమలిపింఛంలోని రంగులు ఈ ప్రపంచం లోని వివిధ రకాల సృష్టిని తెలియజేస్తా యన్నమాట. కృష్ణుని చక్రం వృత్తాకారం–వృత్తాకారం అందానికి ప్రతీక. అసలు వృత్తమెప్పుడూ అందమే. సరళరేఖ ఎప్పుడూ అందంకాదు. అంటే దైవత్వ మన్నది మనోహరమైనదీ, అందమైనదన్న మాట. కృష్ణుని చక్రం వృత్తాకారమని చెప్పు కున్నాం. వృత్తాన్ని నాలుగు విభాగాలు చేస్తే ఈ విధంగా ఏర్పడుతుంది. ఒక్కొక్క విభాగం 90° (తొంబై డిగ్రీలు) వుంటుంది. 90°×4=360°. మొత్తం కోణం మూడువందలఅరవై డిగ్రీలు. సరిగ్గా మన (తెలుగు) సంవత్సరానికి మూడువందల అరవై రోజులు. అంటే కృష్ణుని చక్రం ఒక సారి పూర్తిగా తిరిగితే ఒకసంవత్సరమన్న మాట. కృష్ణుని ఆకారవర్ణనలోకూడా మన వారు యింత గూఢార్థం వుంచి వర్ణించారు.

శివుడు అర్ధనారీశ్వరుడు. పురుషుడు (పురుషుడు=పురుషుడంటే మగవాడు అని మాత్రమే అర్థంకాదు. జీవుడు అని అర్థం. అది మగకావచ్చు ఆడకావచ్చు) పెళ్ళికాక ముందు సంపూర్ణ మానవుడు కాదు సగమే. పెళ్ళి అయింతర్వాత సంపూర్ణ మానవుడవు తున్నాడు. అదే అర్ధనారీశ్వరతత్వం. పురుషుడు+స్త్రీ=సంపూర్ణమానవుడు.

ఇక విఘ్నేశ్వరుడు. విఘ్నేశ్వరుని రూపం దైవలక్షణాలకు సంకేతం. చెవులు పెద్దవి, ఏకదంతం, కన్నులు చిన్నవి, పొట్ట పెద్దది. ప్రపంచంలో ఎంతోమంది దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నప్పటికీ (ఒకేసారి) లేదా మాట్లాడుతున్నప్పటికీ అందరి పలుకులను, అందరి ప్రార్థనలను ఒకేసారి వింటాడు. ఈ భావం తెలియజేయడానికి చెవులు పెద్దవిగా వున్నట్లు మనవారు అభివర్ణించారు. కన్నులు చిన్నవిగా వుంటే బాగా చూడ గలిగే శక్తి వుంటుందని శాస్త్రీయ (సైంటిఫిక్) నిరూపణకూడా వుంది. ఏనుగు కన్నులు చిన్నవిగా వుంటాయికదా! పొట్ట పెద్దది అంటే ప్రపంచమంతా తనలో యిమిడివుంది. దేవునికి ఈ లక్షణాలన్నీ వున్నాయని చెప్పడానికోసమే విఘ్నే శ్వరుని తల ఏనుగు తలగా మనవారు కావ్యాలలో చెప్పుకొన్నారు. విఘ్నేశ్వరుని రూపంలో యింత అంతరార్థం వుందన్న మాట. దేవుని గుడిలో మంగళహారతి ఎందుకు పడతాం? మంగళహారతి పట్టిన తర్వాత ఆ మంగళహారతికి మనమంతా మొక్కుతాం. మంగళహారతి జ్యోతి. అంటే వెలుగు. ప్రకాశం. అదియే జ్ఞానం. జ్ఞానమే బ్రహ్మమని శ్రుతి చెప్తోంది. జ్ఞాన మనగా దైవస్వరూపం. జ్ఞానస్వరూపం మంగళహారతి కాబట్టి మనం మంగళహార తికి నమస్కరిస్తాము. జ్ఞానం మీరు కూడా సంపాదించండి అని ఆ జ్యోతి (మంగళ హారతి) తెలియజేస్తుంది.

తిరుపతి కొండలు-ఏడుకొండలు, విష్ణు మూర్తి పడుకునే ఆదిశేషునికి ఏడుతలలు, సప్తర్షులు, సప్తసముద్రాలు, పెళ్ళిలో ఏడడగులు నడవడం- కాబట్టి మన ఆచార సంప్రదాయాల్లో సప్తసంఖ్యకు ఎంతో ప్రాముఖ్యముంది. ఋగ్వేదంలో కూడా సప్తసంఖ్యకు చాలా ప్రాముఖ్యముంది. ఈ విధంగా ప్రతి ఆచారానికి ఏదో ఒక అంతరార్థం వుండేవుంటుంది.

దారిచూపు దయామయా!

దారిచూపు దయామయా!
దరిచేర్చుము శ్రీనిలయా!
నీవన్నిధివే పెన్నిధిగా
నిరతము కోరుచుంటి॥

నిన్నుపొగడు కవివర్యుడు
నిన్నుతలచు మునితిలకుడు
నిన్నుమలచు కళాశిల్పి
నిన్నుకొలచు భక్తాగ్రణి
నీతత్త్వము నరయలేక
నిట్టూర్పుల విడుచుచుండ్రు॥

మనసే ఒక వందనమ్ము
మమతే విరిపరిమళమ్ము
ఆ మనసున నీ వుండుము
ఆ మమతగ ననుపొందుము॥

అహరహమ్ము నీధ్యానమె
ఆత్మలోన కలుగునట్లు
అలముకొన్న తిమిరమ్ములు
అంతరించి తొలగునట్లు
నీతేజము నెల్లదెసల
నివ్వటిల్లఁ జేయుమయా!

అంతట నీవుందువనుచు
అనుచుందురు భక్తజనులు
అయినా కనిపించవీవు
అనెడి వారికనుల కెపుడు॥

చింతల చీకట్లనుండి
వంతల అగచాట్లనుండి
నిన్నుచేరు దారికనక
నిర్వేదము చెందు మనసు॥

అందులకే వేడుచుంటి
సుందరమగు ధర్మపథము
ఆదారిన నడిపించుము
అఖిల జనుల! దివ్యరూప॥

— సురభి నరసింహాము

విద్యానుష్ఠానక్రమము

ప్రకాశకులు: శ్రీ సీతారామనామ సంకీర్తన సంఘము, శ్రీ రామనామక్షేత్రము, గుంటూరు-4. వెల: రు. 2/-

శ్రౌతస్మార్తవిధులను చిన్నచూపు చూడడమేకాక, అవహేళనచేసే ప్రారబ్ధం భారతీయతకు పట్టింది. ఇలాగు జరుగుతుందని వ్యాసభగవానుడు భాగవతములో శుకుని నోట చెప్పాడు. అది అలా జరగవలసిందే. ఎవ్వరూ దానిని ఎదిరించలేరు.

కానీ ప్రాచీనసంప్రదాయానికి మనసార్గి శిరసు వంచి చేతులు జోడించేవారు, తత్తద్విధులనాచరించేవారు లేకపోలేదు. అలాటివారందరున్నూ, ప్రత్యేకించి త్రిసంధ్యలూ సంధ్యావందన సూర్యనమస్కార విధులను నిర్వర్తించేవారు చేతనుంచుకోదగిన పవిత్ర గ్రంథం ఇది.

సంధ్యావందన ప్రక్రియకు సంబంధించి తెలుగులో అర్థాలుకూడా ఇందున్నాయి. కనుక గ్రుడ్డిగా ఏదో వార్చాము, తీర్చాము అని నీరసంగా అననక్కరలేదు. అర్థం తెలుసుకుని ఆచరించడం ఆవశ్యకం కదా!

భుజమెక్కుజందెమా! అనేపద్ధతి కాకుండా యజ్ఞోపవీతం ధరించే పద్ధతికూడా ఈ చిన్నికృతిలో ఉంది.

విశేషించి చెప్పవలసేది శ్రీరామస్తుతి. చాలా సులువుగా కంఠపాఠం చెయ్యవచ్చు. రాముడు తెలుగువారి అభిమాన దైవతం కదా!

సూర్య నమస్కారాలు చేయనివారికీ చేసేవారికిన్నీ ఇందలి ఘట్టం ఉపకరిస్తుంది.

తిలకధారణం (మృత్తికధారణం) భస్మధారణం దీనినిబట్టి చక్కగా తెలుసుకోవచ్చు.

నామపంజరస్తోత్రం చాలా ఆవశ్యకం. సర్వరక్షాకవచం అని చెప్పడములో సందేహంలేదు. ఇంటాబయటాకూడా అది అంగరక్షకం అవుతుంది. ప్రమాణాలలో తెలిసిన పెద్దలు దీనిని పఠించి బయటబేరుతారని లోగడ వినివున్నాను.

ఆచమించినది మొదలు స్వస్తివాచకం వరకు ఉన్న యీ గ్రంథంలో స్వరం గూర్చి ముందే చెప్పారు. 'ముద్రణాలయములో స్వరబోధకములైన గుర్తులులేవని కొబట్టి స్వరజ్ఞులైన పెద్దలవల్ల ఆయా మంత్రాలకు స్వరం చెప్పుకోవలసి ఉంటుంది. స్వరమెరిగి శ్రౌతమార్గాన్ననుసరించాలి.

మొత్తంమీద శ్రీరామనామక్షేత్రంవారు ఆస్తికజనోపయోగమైన ఉత్తమ కృతిచేసి కృతార్థులయినారని మనసా అభినందిస్తున్నాను.

— యామిజాల పద్మనాభస్వామి

గ్రంథసమీక్ష

సాహిత్యసుధ

రచయిత: డా॥ ఎస్. గంగప్ప, ప్రతులకు: శశి ప్రచురణలు, సి-73, శ్రీనివాసనగర్, గుంటూరు-52006. వెల: రు. 15/-.

శ్రీ గంగప్పగారు కోలాచలం వారి నాటకాలను పరిశోధనచేసి డాక్టరు పట్టా పొందినవారు. క్షేత్రయ్య, సారంగపాణి పద సాహిత్య మకరందాలను గ్రోలి పాఠక లోకానికి అందించినవారు. బహుగ్రంథకర్త. వారి లేఖిని నుండి నేడీ సాహిత్య సుధ వెలువడింది. ఇది ఇరవైవ్యాసాల సంపుటి. "పురాణమిత్యేవ న సాధు సర్వం, న చాపి కావ్యం నవమిత్యవద్యం" అనే కాళిదాసు సూక్తిని పాటించి ప్రాతదంతా నెత్తినపెట్టుకోక, క్రొత్తదైనంత మాత్రాన కాలితో త్రొక్కక పాత క్రొత్త రచనలను సమదృష్టితో సమీక్షచేశారు.

ఆకు మఱుగుపిందెలైన, తెరమఱుగు దీపకళికలైన ప్రవర, విష్ణుచిత్త, నిగమశర్మల ధర్మపత్నుల పాత్రచిత్రణలు అపూర్వం. కరుటూరివారి శిష్యరక్షిత, సరోజనీనాయుడి కవిత-సామాజిక స్పృహ వంటివ్యాసాలు సాహితీ సరస్వతికి క్రొత్త అలంకారాలు.

మతానికి మమత అనే కిరీటం పెట్టి చూడమంటున్నాడు జాషువా. వారి ఆత్మ నివేదన గబ్బిలం కావ్యంలో ఎట్లా ప్రస్ఫుటమయినదో వివరించారు గంగప్పగారు. నేటి వాతావరణ కాలుష్యానికి తాజ్‌మహల్ రూపుమారిపోయినా జాషువాగారి తాజ్‌మహల్ అజరామరం. గజనీమహమ్మద్ పద ఘట్టనలలో వాడివత్తలైన పువ్వు పిరదౌసి. వీరి వ్యాసంవల్ల నలిగిపోయినపువ్వు కూడా వాసనలు వెదజల్లుతుందని బుజువౌతోంది. సుప్రసిద్ధులైన శ్రీ విద్వాన్ విశ్వంగారు ఎంత ఆర్ద్ర హృదయంతో పెన్నేటి పాటను వ్రాశారో అదే రీతిలో వ్యాసరచన కొనసాగింది. అబ్బూరి, వేదుల, నండూరి, కరుణశ్రీ, కె. వి. ఆర్. ప్రభృతుల పుష్ప హృదయాలను వ్యాసకర్త అందంగా ఆవిష్కరింపజేశారు.

దేశభాషలందు తెలుగు, త్రిపురాంతకోదాహరణం, రాయల లోకవృత్త పరిశీలన రఘునాథరాయల వాల్మీకి చరిత్రం, ధూర్జటి శివభక్తి, ఏడుపుల సాహిత్యం వంటి పెక్కు విషయాలు సాహితీ విద్యార్థులకు సుపరిచితాలు. అయినా నిన్న ఉదయించిన సూర్యుడు నేడూ క్రొత్తగానే కనిపిస్తున్నాడు కదా!

స్వీకారం:

శ్రీనివాసకల్యాణం

(ఐదు అంకాల నాటకం)

రచయితలు: నాగరాజ్, సాగర్.
సర్వశ్రీ దివాకర్ల వేంకటావధాని,
డా॥ నండూరి రామకృష్ణమాచార్య,
ముదివర్తి కొండమాచార్యుల విపులపీఠికతో-

వెల: 5-00

ప్రతులకు: కె. ఎస్. రావ్,
11, జూనియర్ ఆఫీసర్స్ క్వార్టర్స్,
టి. టి. డి., తిరుపతి.

ఈ పుస్తకంలో పై కావ్యాల గుణగానం వినిపిస్తోంది. కాని రామలింగని కావ్యంలో ఒక అనౌచిత్యం (లోపం) ఉందని పేర్కొన్నారు. నిగమశర్మ, ఇంటిలోని సొమ్ము లన్నీ మూటకట్టి పారిపోయినపుడు తన ముంగర పోయిందని అతని అక్క విల పిస్తుంది. ఈ విలాపం, ఆ పాత్రకు కళంక మని శ్రీరాళ్ళపల్లివారి విమర్శ. వారి అడుగుజాడల్లోనే శ్రీ గంగప్పగారు కూడా నడిచారు. స్త్రీలు పెట్టుకునే ఆభరణాలు అలంకారానికే కాక అందులో పవిత్రత, సౌభాగ్యం, మాంగల్యం ఆరోగ్యం మొ॥ తొంగిచూస్తున్నాయి. స్త్రీ పురుషులు కలిసి నపుడు స్త్రీ విడిచే దుష్టశ్వాస పురుషునకు తగిలితే అతని ఆయుర్దాయానికి భంగం కాబట్టి, చెడుగాలిని పవిత్రం చేసేది బంగారం కాబట్టి ఈ నాసాభరణం ఏర్పడింది. బంగారం ఆయుర్దాయాన్ని కలిగించేదని ఆయుష్యం వర్చస్యగ్ం.." అనే వివాహమంత్రం చెబు తోంది. అట్లాగే "అమృతం వై హిరణ్యం ఆయుఃప్రాణః" అనే మంత్రం కూడా ఉంది. మంగళసూత్రం ఎట్టిదో ఆనాటి స్త్రీలకు ముంగరకూడా అట్టిదే. దర్భపవిత్ర ప్రాజ్ఞులై అర్ఘ్య ప్రదానాదులివ్వాలి, లేదా దర్భముడి ఆకారంలో చేసిన ఉంగరాలతో హస్త చేతులతోనైనా ఇవ్వాలి కాబట్టి తన ఉంగరం, అపైన తండ్రి ఇచ్చినది పోయిందని బాధపడతాడు నిగమశర్మ తండ్రి. నవగ్రహదోషాలు పోవడానికి నవ రత్న ఖచితమైన చెవికి పెట్టుకునే ఆభరణం పోయిందని ఇతని బావగారిబాధ. ఇందులో కూడా ఒక సంప్రదాయం ఉంది. ఏ బ్రాహ్మణుని కర్ణరంధ్రంలో సూర్యచ్ఛా యకు ప్రవేశం ఉండదో అట్టివాణ్ణిచూస్తే పుణ్యం నశిస్తుందని దేవలస్మృతి. "కర్ణ రంధ్రే రవేశ్ఛాయా న విశేద్గ్రజన్మనః, తం దృష్ట్వా విలయం యాంతి పుణ్యౌఘాశ్చ పురాతనాః" కొన్నాళ్ళాదుద్దువంటిది పెట్టు కుంటే చెవిరంధ్రం పెద్దదై సూర్యచ్ఛా యకు ప్రవేశం ఉంటుంది. అత్తగారిచ్చిన వస్తువు పోయిందని ఇతని తల్లి విలాపంలో ఒక అపూర్వ మమకారం ఉంది. ఇట్లా ఆ పద్యాన్ని మొత్తం పరిశీలిస్తే పోయినవి బంగారపు వస్తువులుకావు, పోయినది వైదిక సంప్రదాయమని తేలుతుంది. అపైన నిగమశర్మ అక్క కోరిన కోరిక తిలకించండి "ఏనతని యజ్ఞమునంగడుఁ బూజ్యాలనై వేది యలంకరింతు"- కాబట్టి రామలింగనిని, సంప్రదాయ ధోరణిలో పరి శీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకా సాహిత్య క్షేత్రాన్ని బాగా దున్ని గట్టి పంగడాలువేసి ఇబ్బడిముబ్బడిగా గంగప్పగారు పంటలు పండించాలని ఆశ.

— దేవరకొండ శేషగిరిరావు

శ్రీరామకృష్ణ లీలాతరంగిణి

[రచయిత :– శ్రీ వెన్నెలకంటి లక్ష్మీనరసింహారావు. ప్రచురణ :– శ్రీ శిశుగ్రంథమాల, శారదానగర్, ప్లాటునెం. 75, హైదరాబాద్–500 267]

భగవదవతారాలలో శ్రీరామ, శ్రీ కృష్ణ అవతారాలు చాలా ప్రశస్తమైనవి. హిందువులకు అతిపూజనీయాలైన రామాయణ, భారత భాగవతాలు పై అవతారాల ప్రాశస్త్యాన్ని వుగ్గడించటానికి వెలువడినవే.

'శ్రీరామకృష్ణ లీలాతరంగిణి' అన్న ప్రకృతగ్రంథం పై రెండు అవతారాల మహిమను ప్రధానంగా ప్రశంసించటానికి రచించబడింది. ఇందులో భగవదవతార ములు, అవతారావశ్యకత, శ్రీ రామావతార మహిమ, శ్రీరామతత్త్వము, శ్రీకృష్ణావతార మహిమ, శ్రీకృష్ణతత్త్వము, శ్రీరామకృష్ణ లీలలు, శ్రీరామకృష్ణనామ మహిమ, అన్న ఘట్టాలలో పై రెండు అవతారాల ప్రాధాన్యాన్ని అనేకవిధాలరచయిత వివరించారు.

పై విషయాలతో బాటు హనుమాన్ చాలీసా అనువాదము, శ్రీ వేంకటేశ్వర సుప్రభాతస్తోత్ర ప్రపత్తి మంగళాశాసనాలు ఓంకారమహిమ, యుగములు, మహా యుగములు, మనువులు, మంత్రపుష్పము దాని భావము ఇత్యాది విషయాలు గూడా వున్నాయి.

శ్రీ వెన్నెలకంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు ఇంతకుముందే అనేక గ్రంథాలు రచించి, ప్రచురించి వున్నారు. వీరిరచన సరళ సుందరము. ఈ గ్రంథం భక్తులకు సమా దరణీయము.

— సముద్రాల లక్ష్మణయ్య.

(19 వ పేజీ తరువాయి)
లేదు. కాబట్టి దీనిని ఆలంకారిక పరిభాషలో లుప్తోపమగ పరిగణింపవచ్చును. ఇట్లే వేరొక యుదాహరణ.

"యథావృక్షస్య సంపుష్పి
తస్యదూరాత్‌గంధోవాతి
ఏవం పుణ్యస్యకర్మణో దూరాత్‌గంధోవాతి"

పుణ్యకర్మ చేసినవానియొక్క కీర్తి చాటుకొనకయే అది ఎల్లెడల ప్రాకును అది యెట్లన పూలతో బాగా పుష్పించియున్న చెట్టుయొక్క పూలవాసనలు వాయు వశముచే దూరముగానున్న జనుల ఘ్రాణేంద్రియమునకు సోకుచున్నవిగదా! ఈ వాసనలు దూరముగనున్న వారినికూడ ఆకర్షించునని తెలుపుటకు భారతమునందలి సౌగంధికాపహరణ వృత్తాంతమే ప్రమాణము. ఈ మంత్రమునందుగూడ ఉపమాలంకార రచనము స్పష్టమేగదా! మూడవ యుదాహరణము: విభూతిధారణ సమయమున చెప్పబడు ఈ మంత్రము నారాయణోపనిషత్తు నందలిది.

" త్ర్యంబకం యజామహే
సుగంధిమ్ పుష్టివర్ధనమ్
ఉర్వారు కమివబంధనా
న్మృత్యోర్ముక్షీయమాఽమృతాత్ "

పరిమళ యుక్తము, పుష్టివర్ధనము అగు దోసపండు తొడిమనుండి సహజముగ విడిపోయిన విధముగ మృత్యువుయొక్క బంధనమునుండి విడివడుటకై అమృతత్వ సంపాదనార్థము సంయమి యగు పరమేశ్వరుని పూజించుచున్నాను. దోసపండు పండిన పిమ్మట తొడిమ నుంచి సహజముగ అది విడిపోవును. అంతేగాక అది పరిణతి చెందుటచే సహజముగ శిథిలమై పోవును. అట్లే మానవ శరీరముకూడ సహజముగ పరిణతి చెందిన పిమ్మట జరాభారముచే జర్జరిత శైథిల్యము చెందును. అట్టి శరీరమునకు మృత్యుబంధనమును దోస తొడిమవలె విడివడుట యిట ప్రసక్తము. అద్భుతమైన పోలికలుగల ఉపమాలంకార రచనమిందిమిడియున్నది.

మొత్తము వైదిక వాఙ్మయమునందు ఈ మూడు స్థలములందే ఉపమాలంకార రచన స్పష్టముగ ప్రతిఫలించుచున్నది. మిగిలిన వాఙ్మయమున ఎక్కడను కానరాదు ఒకటి రెండు తావులందు స్పష్టాస్పష్టముగ కనిపించినను అవి ప్రధానమైనవికావు.

లౌకిక సంస్కృత వాఙ్మయమునందు కూడ ఉపమాలంకార రచనాసౌందర్యమున మొదటగా వాల్మీకిమహర్షి పిమ్మట కాళదాసు గణ్యులు. వీరిద్దరికి వైదిక వాఙ్మయము నందలి యీ అలంకార రచనమే మూలమని వేరుగా చెప్పఁబనిలేదు.

వాల్మీకి రామాయణ సుందరకాండమున ఏతత్సదృశ రచనమునే చేసిరి.

"ప్రతిపత్పాఠశీలస్య విద్యేవ తనుతాంగతా" సీతాదేవి పాడ్యమినాడు అధ్యయనముచేసిన విద్యవలె కృశించిపోయెనట. దీనినిబట్టి పాడ్యమినాటి వేదాధ్యయనము ఎంతమాత్రము మానవులకుపకరించదని తెలియుచున్నది. అందులకే మన భారతీయులు విద్యాభ్యాసమునకు చతుర్దశి, పూర్ణిమ, అమావాస్య, పాడ్యమి, అష్టమి అనధ్యయన దినములుగ పరిగణించిరి. పాశ్చాత్య విద్యావిధానము భారతదేశమున ప్రవేశపెట్టిన తరువాత అధ్యయన దినములయొక్క స్వరూప స్వభావములే పూర్తిగమారిపోయెను. దీనిని గమనించి విద్యావేత్తలు అధ్యయన దినములను గూర్చి (కళాశాలలలో) పునరాలోచన చేయవలసిన ఆవశ్యకత యున్నది.

ఇట్టి ఆలంకారిక రచనమునే కాళిదాసు తన రఘువంశ కావ్యమున చెప్పియున్నాడు.

"దినాంతేనిహితంతేజః సవిత్రేవహుతాశనః" సూర్యుని నుండి తేజస్సు అగ్నికి సాయంకాలము సంక్రమించిన విధముగ తండ్రి యొద్దనుండి రాజ్యము కొడుకునకు సంక్రమించెనని భావము. దీనివలన అగ్నియొక్క తేజస్సుకు కారణము సూర్యుడే యని కూడ తెలియుచున్నది.

ఈ విధమైన ఉపమాలంకార రచనా విధానము అలౌకికభాషయగు వైదిక వాఙ్మయమునందు విరలముగ కనుపట్టి లౌకిక వాఙ్మయమున వాల్మీకితో ప్రారంభమై పండిత జగన్నాథరాయల వరకు శాఖోపశాఖలుగ విస్తరించి ఆలంకారిక చరిత్రలో అపూర్వమైన స్థానమును సంపాదించుకొని పాఠకుని నేటికిని ఆలంకారిక రసానుభూతిని కలుగజేయుచునేయున్నది.

(18 వ పేజి తరువాయి)
శ్రీ వి. హరి S/o వి. రాములు
1-5-118, ఖాన్‌దోజీ బజార్
సికింద్రాబాద్ - 500 003

శ్రీ యలసూరి దీనదయాళు
తిరుమలగిరి - 508 223 నల్లగొండ జిల్లా

శ్రీ పోలా బాబూరావు
S o డి. శ్రీనివాసులు కొబ్బరిపాపు
యాదగిరి దేవస్థానం, యాదగిరిగుట్ట
నల్లగొండ జిల్లా

శ్రీ వి. నరసింహాచార్య, తెలుగుపండిట్
జడ్.పి. హైస్కూలు. కోటేపల్లి-501 106
వయా వికారాబాద్, రంగారెడ్డి జిల్లా.

శ్రీమతి పి. లక్ష్మీకామేశ్వరి
W/o పి. అనంతరామయ్య
10-గణేష్‌సింగ్ చాపల్లెగల్లీ లాల్‌దర్వాజా
హైదరాబాద్ - 2

శ్రీ కె. రాజేంద్రప్రసాద్
C/o జి. రాజారాం 1-25, హబ్సిగూడ
హైదరాబాద్-500 007

[32 వ పేజీలో]

యాత్రా ఫలం

శ్రీరమణ

ఒకసారి తుకారామ్ పెద్ద చిక్కులో పడ్డాడు. నిజం చెబితే నిష్ఠూరం. అబద్ధం చెప్పి నమ్మించడం కష్టం. అవునంటే ఆశయాలకు భంగం – కాదంటే అభిమానులకు ఆశాభంగం! ఏంచెయ్యటం? ఎలా ఈ సమస్యను పరిష్కరించటం? అన్న సందిగ్ధంలో పడిపోయాడు.

తుకారామ్ ఇరుగుపొరుగు వారంతా కాశీ యాత్రకు బయలుదేరుతున్నారు. ఆ భక్త శిఖామణి తమ వెంటవుంటే అరచేతిలో వైకుంఠం చూసినట్లే అని వారి నమ్మకం. అతను తమ మధ్యవుండి పాండురంగడిపై 'అభంగాలు" గానం చేస్తూవుంటే మార్గాయాసం మరచిపోయి తమ తీర్థయాత్రను ఒక మధురానుభూతిగా మలచుకోవాలని వారి తాపత్రయం.

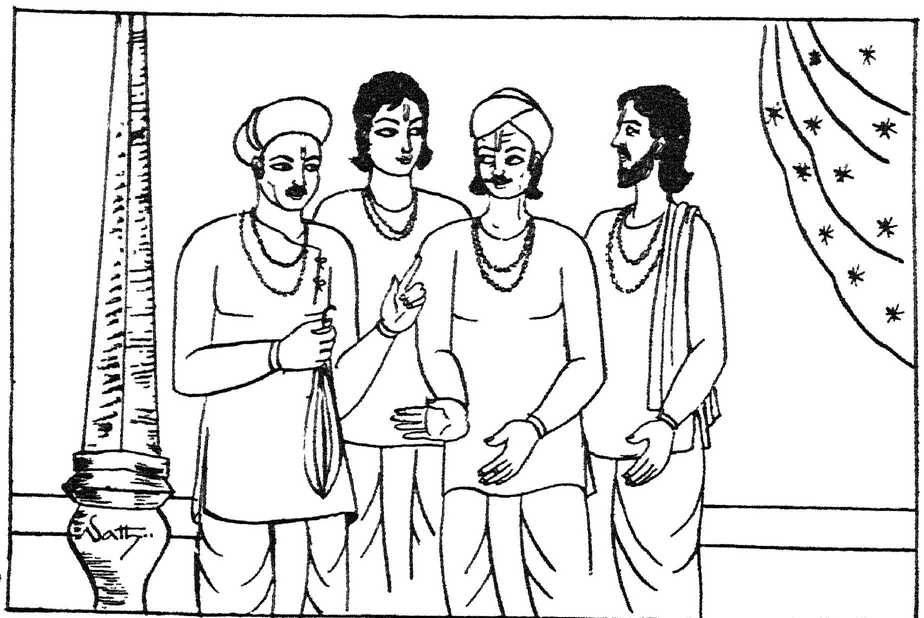
అందుకే ఎంతో ముందుగానే తీర్థయాత్రల గురించి తుకారామ్‌తో ఒక మాటచెప్పి పెట్టేరు. అప్పటికి తుకారామ్ నిర్లిప్తంగా నవ్వి సరిపెట్టేడు. అంతటి భక్తుడు గదా తీర్థయాత్రను ఎలా కాదనగలడులే అని ఆయనపై కొండంత నమ్మకం పెట్టుకొన్నారు.

కానీ, తీరా బయలుదేరే సమయానికి తుకారామ్ వెనుకడుగు వెయ్యడం వారికేం నచ్చలేదు. అందుకే తుకారామ్‌కు ఎన్నో విధాల నచ్చచెప్పేరు, తీర్థయాత్రల ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి! తీర్థయాత్రలు చెయ్యనిదే, పాపాలు పరిహారం గావన్నారు. పుణ్యం రాదన్నారు. అయినా తుకారామ్ ఉలకడు పలుకడు.

పేదవాడుకదా! డబ్బుగురించి బాధపడుతున్నాడేమో అనుకున్నారు. మీ ఖర్చులు అంతా మేమే భరిస్తామన్నారు. అయినా తుకారామ్ ముందుకు రాలేదు. తీర్థయాత్రలు నిష్ప్రయోజనం అంటే వాళ్ళంతానిష్ఠూరంగా భావించేలావున్నారు. తనకేవో ఇబ్బందులున్నాయని చెబితే జనం నమ్మేలాలెరు. ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు. చివరకు ఒక మంచి నెపం దొరికిందాయనకు తనకు అనారోగ్యంగా వుందన్నాడు.

ఆ మాటతో జనం మారుమాట్లాడకలేకపోయారు. "సరే అది మీ దురదృష్టం" అన్నారు. వాళ్ళతో తాను తీర్థయాత్రలకు వెళ్ళకుండానే ఆ యాత్రికుల శీలాన్ని పరీక్షించాలనుకొన్నాడు తుకారామ్. వెంటనే పెరట్లోకెళ్ళి ఒక నేతిబీరకాయను కోసుకొచ్చాడు.

తనకు ప్రతినిధిగా దానిని తీసుకెళ్ళమని కోరాడు. వాళ్ళు ఏ తీర్థంలో మునిగితే ఆతీర్థంలో దానిని ముంచమన్నాడు. వారితో బాటు దాన్ని కూడా అన్ని ఆలయాల్లోకి తీసుకెళ్ళమన్నాడు. ఆ నేతిబీరకాయకు లభించే తీర్థయాత్రాఫలమంతా తనకే చెందుతుందని, కాబట్టి శ్రద్ధగా దానిచేత యాత్రలు

తిరుమల యాత్రికులకు సదుపాయములు

* * *

* అన్ని వర్గాలవారికి అందుబాటులో ఉండేటట్లు ఉచిత, పరిశుభ్రమైన సత్రాలు, లేదా సరసమైన రేట్లకు కాటేజీలలో ఆవాస సౌకర్యం.
* శ్రీవారిని దర్శించు యాత్రికుల క్యూషెడ్లలో గాలి, వెలుతురుగల విశాలమైన ఏర్పాటులు.
* క్యూ షెడ్లలోనే కాఫీబోర్డువారి అల్పాహార సదుపాయం.
* సరసమైన ధరలకు అన్నపుపొట్లాల అమ్మకం.
* యాత్రికులు వెలుపలకు రానక్కరలేకుండా క్యూలదగ్గరే మరుగుదొడ్డి సౌకర్యం.
* ఆంధ్రప్రదేశ్ పాలసరఫరా సంస్థచే స్వచ్ఛమైన పాలవిక్రయం.
* యాత్రికులు చదువుకునేందుకు దేవస్థాన ముద్రిత గ్రంథాలు. స్వామివారి, అమ్మవారి చిత్రపటాల అమ్మకం.
* క్యూలోని యాత్రికులకు విసుగు లేకుండా ఉండేందుకు టెలివిజన్ ప్రదర్శనం, భక్తిసంగీత ప్రసారం.
* క్యూషెడ్లలోను, తిరుమలకుపోవు కాలిబాట 7 వ మైలువద్ద వైద్యసదుపాయం.
* సామానులు, పాదరక్షలు భద్రపరచుకొనేందుకు ప్రత్యేక సౌకర్యం.
* తిరుమలలో సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీసునుండి వివిధప్రాంతాలకు ఆటో సౌకర్యం.

ఉచిత బస్సుసదుపాయం

* దళారీలనుండి వంచకులనుండి తప్పించేందుకు ముఖద్వారంలో పేష్కారుస్థాయి అధికారి సిబ్బంది.
* క్యూషెడ్లలోని యాత్రికుల ఫిర్యాదులు విచారించేందుకు కావలసిన సౌకర్యములకుగాను పేష్కారు స్థాయిలో మరొక అధికారి, సిబ్బంది.
* యాత్రికుల సామానులను భద్రంగా తిరుమలకుచేర్చే సౌకర్యం ఏర్పాటైంది. తిరుపతిలో ఏ సత్రములో నైనాగాని, టోల్ గేట్ వద్దగాని తమసామాగ్రి అప్పగించి రసీదుపొంది ఆ రసీదు తిరుమల సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీస్ దగ్గర కౌంటర్ లో ఇచ్చి సామాగ్రి పొందవచ్చును.
* దుండగులనుండి యాత్రికులను కాపాడేందుకు, తిరుమలకు వెళ్ళే దోవపొడుగునా రాత్రింబవళ్ళూ పోలీసు గస్తీ ఏర్పాటుచేయబడింది.
* దారిపొడుగునా మంచినీటి సదుపాయం ఉన్నది.
* రాత్రిపూటగాని, తెల్లవారుఝామునగాని కొండకు వెళ్ళదల్చుకొన్న వారికి వీలుగా మంచికాంతి శక్తిగల దీపాలు ఏర్పాటైనవి.
* వివిధప్రాంతాలనుండి వచ్చేయాత్రికులకు బోధపడేందుకుగాను తిరుమల సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీసులో, దేశంలోని ముఖ్యభాషలలో విచారణ కార్యాలయాలు.
* ప్రత్యేక కాటేజీలలోని అదనపు సౌకర్యాలు అంజనాద్రినగర్, శేషాద్రి, గరుడాద్రి, శంకుమిట్ట కాటేజీలలో కూడ ఏర్పాటైనవి.

(29వ పేజీ తరువాయి)

శ్రీ వి. వి. బద్రీనాథ్
C/o వి. రంగాచార్యులు
1-1-710/2 శ్రీవాణీకుటీర్ గాంధీనగర్
హైదరాబాద్ - 500360

శ్రీ సి. హెచ్. నాగేశ్వరరావు
శ్రీనివాస వస్త్రాలయం
మెయిన్‌రోడ్ మధిర - 507203
ఖమ్మం జిల్లా

శ్రీ ఎస్. వెంకటాచార్యులు, తెలుగుపండిట్
వి.పి.ఎస్. ధన్‌బాద్ క్వార్టర్స్
రుద్రంపూర్ - 507 119. ఖమ్మం జిల్లా

శ్రీ బి. ఎస్. ఆర్. గుప్త
న్యూస్‌ఏజెంట్ కల్లూర్ - 507209
ఖమ్మం జిల్లా

శ్రీ ఎస్. జనార్ధనాచార్యులు
C/o మధుసూదనాచార్యులు
సిటిబ్యాంకు దగ్గర రంగనాయకులగుట్ట
భద్రాచలం పోస్టు, ఖమ్మం జిల్లా

శ్రీ ఎన్. ఓటూరి రాజేశ్వర్
అజంతా ట్రాన్స్‌పోర్టు
జగిత్యాల - 505 327
కరీంనగర్ జిల్లా

శ్రీ డి. శ్రీవయ్య
న్యూస్ ఏజెంట్
బమ్మిగుంట - 505 122
హస్నాబాద్ తాలూకా
కరీంనగర్ జిల్లా.

శ్రీ వై. తులసీదాస్
C/o లక్ష్మిరాజ్యం
న్యూస్ ఏజెంట్
పెద్దపల్లి - 505 172
కరీంనగర్ జిల్లా

శ్రీ వై. తులసీదాస్
C/o ఉమామహేశ్వర క్లాత్ సెంటర్
టెంపుల్ వీధి
వేములవాడ (పోష్టు)
కరీంనగర్ జిల్లా

శ్రీ పి. విశ్వనాథం
మురళి పాన్‌షాప్
C/o బ్రాస్‌బ్యాండ్స్
షో బజార్
మహబూబ్‌నగర్ - 509 001

శ్రీ డి. జగన్నాథం
S/o డి. రంగయ్య
యశోదాకృష్ణ ఏజెన్సీ
2-15 బి, శ్రీనగర్
టౌన్‌స్ట్రీట్
సంగారెడ్డి - 502 001

శ్రీ బి. ఎతిరాజులు
S/o నారాయణ
1-7-37
గిరునిగడ్డ
జనగామ - 506 167
వరంగల్‌జిల్లా

శ్రీ బి. నారాయణ
మహబూబ్‌నగర్
తొర్రూర్ - 506 163
వరంగల్ జిల్లా

శ్రీ బి. గోవర్ధన్
టీచర్
జడ్. పి. ఎస్. ఎస్.
నెక్కొండ - 506 122
వరంగల్‌జిల్లా

శ్రీ జి. నరసింహాచార్య
S/o జి. కృష్ణమాచార్య
కత్రపల్లె (పోష్టు)
వయా హయవర్తి
వర్ధన్న పేట తాలూకా
వరంగల్‌జిల్లా

శ్రీ అయితా లక్ష్మీనరసయ్య
లక్ష్మి మెడికల్స్
9-70
నరసంపేట - 506 132
వరంగల్‌జిల్లా

చేయించవలసిందని కోరాడు. వింతగా తోచినప్పటికి తుకారామ్ మీది గౌరవంచేత ఆయన కోర్కెకు అంగీకరించారు ఆ గ్రామస్తులు.

ఓ పదిరోజులు గడచిపోయాయి. కాశీ యాత్రకు వెళ్ళిన వారు తిరిగి వచ్చేశారు. వచ్చీరాగానే తుకారామ్ నేతిబీరకాయను ఆయనకు ఇచ్చేశారు. తమ యాత్ర చాలా బాగా జరిగిందని గొప్పగా చెప్పారు.

తు కా రా మ్ చిరునవ్వునవ్వి ఊరు కున్నాడు. కాశీయాత్ర జరిపినవారినంతా ఓ రోజున తన ఇంటికి విందుకు ఆహ్వానిం చాడు. అందరూ విందుకు వచ్చారు. పీటల ముందు కూచొని ఆత్రంగా తొలిముద్ద నోట్లో పెట్టుకోగానే నోరంతా చేదుచేదుగా అయిపోయింది. వాళ్ళకు వొళ్ళు మండి పోయింది.

"ఏమిటయ్యా! ఏంకూర ఇది? చేదు విషంగా వుందే!" అంటూ విరుచుకుపడ్డారు తుకారామ్‌పై. "అదేనండి నేతిబీరకాయ కూరండి" అన్నాడు తుకారామ్ ఎంతో వినయంగా! "నేతిబీరకాయ చేదు అని తెలియదటయ్యా నీకు" తీవ్రకోపంతో అడిగారు విందుకు వచ్చినవాళ్ళు.

"అవుననుకోండి – కానీ ఇది మామూలు నేతిబీరకాయ కాదు గదండీ! మీతోబాటు కాశీయాత్రచేసి వచ్చింది మరి! తీర్థాలలో మునిగాక దాని చేదు అంతా హరించుకు పోయి వుండాలిగదా" అన్నాడు తుకారామ్ అమాయకంగానే! ఆ మాటలో అంతరార్థం గ్రహించి ఆ గ్రామస్థులు సిగ్గుతో తలలు వంచుకొన్నారు. కాశీకి వెళ్ళినా తమరుచుల్లో అభిరుచుల్లో ఏ మాత్రం మార్పురాలేదని గ్రహించారు. తీర్థయాత్రల పరమార్థం తమకు గుర్తుచేసిన తుకారామ్‌కు వాళ్ళంతా వందనాలు చేశారు.

*

విశాల ఫాలముపై, ధర్మార్థకామములకు ప్రతీకలా అన్నట్లు మూడు విభూతి రేఖలు మధ్యలో ఫాలలోచనమా అన్నట్లు, అగ్ని హోమము కరుకుబొట్టు, నాగపాశములవోలె మెడలో రుద్రాక్షమాలలు, అలంకరింప బ్రహ్మతేజస్సుతో విరాజిల్లుతున్నాడు. ముఖంమీద ముదురువారిన చర్మపువళులు వయస్సు ఐదుపదులు దాటినట్లు తెల్పుతున్నాయి. స్పష్టమైనవాక్కు గంభీరంగా లయబద్ధంగా వెలువడుతూవుంది.

"చర్కర్తి చరికర్తి చరీకర్తి, చర్కృత చ్చరికృత చ్చరీకృతః; చర్కృతితిః" అని. ఆయన చేసేది వేదపారమనుకొనేరు. ఆయన బాధాంతం తర్కంలో దోషజ్ఞుడు. ఐతేనేమి. ఇతన్నిచూచి, ఎప్పుడో రాలుగాయి, పరిహసించినాడు. "అస్మాకూనాం తార్కికేసామర్ధరీనతు శబ్దరీ". అని వాడింకా సిద్ధాంత కౌముది చదివే కుర్రవాడు. అంత శాస్త్రవేత్తను, అంత చులకనగా తిరస్కరిస్తాడా? తర్కంచదువుకొన్న మాత్రంతో, శబ్దజ్ఞానం లేకుండాపోతుందా? తార్కికుడైనంతమాత్రంతో అస్మచ్ఛబ్దానికి తార్కిక శబ్దానికి షష్ఠీవిభక్తి స్వరూపనిష్పత్తి ప్రకారం తెలీకపోవచ్చుగాని, సిద్ధస్వరూపం తెలియదా?

ఆపిల్లవాని ఎత్తిపొడుపు, తర్కపండితుని హృదయంలో శూలంవలె గుచ్చుకొంది. శబ్దశాస్త్రం సాధించవలెనని పట్టుదల వహించినాడు. 'డుకృఞ్ కరణే' అనే ధాతువు యఙ్లుగంతము లట్టు రూపము ప్రక్రియా సిద్ధమును వర్ణించుచున్నాడు. "చర్కర్తి, చరికర్తి"ఇత్యాదిగా, భాష భావానికాధారం. మనస్సులోని భావాలను పరులకు తెలియజేసే సాధనం. అది లేకుంటే మానవులు కిచకిచలాడేకోతులు గావలసివస్తుంది. మానవులకు దేవుడిచ్చినవరం భాష. ఐనా, అదే ప్రధానంగాదు. భావమే ప్రధానం. భావాన్ని అందించడంతో భాషపని తీరిపోతుంది. అపశబ్దం అనాగరికతను సూచిస్తుంది. కాని యజంతాలు యఙ్లుజంతాలా భాషతో పర్కస్సులు. జీవితం దాంతో వృథా

> భక్తి అనేది హృదయమునుండి. అందుకే మదిలోనే మాధవుడున్నాడనటం!
> భక్తపరాధీనమైన ఆ పెనుదేవునికి కావలసింది ముగ్ధ
> హృదయమే కాని స్వర్ణమేరువు కాదు ॥ సం ॥

చేసికోరాదు. పరమ పురుషార్థం సాధించ వచ్చే మానవజన్మ ప్రయోజనం.

"న శబ్దశాస్త్రాభిరతస్య మోక్షః" శబ్దశాస్త్ర ప్రవీణునికి మోక్షంలేదు. అన్నారు. "భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః" అన్న వేద వాక్యం చెవిని బడగానే అర్థమేమి? అని గమనించటమైనా మానరు, "కర్ణేభిః" పదం సాధువా? కర్ణైః అని కాదనిలేదా? అని విమర్శ చేస్తారు.

అందుకే, "సంప్రాప్తే సన్నిహితే కాలే నహినహి రక్షతి డుకృఞ్ కరణే" అన్నారు శంకరాచార్యులు.

పదం చేరినవానికి వెనుక్కురావటంలేదు. అని కదవటీసూత్రం.

అట్టి పరమపదం శబ్దశాస్త్ర ప్రవీణునికి లేదట. శబ్దశాస్త్రం అనేమి, లౌకిక శాస్త్రాలన్నీ అంతే. ఇవన్నీ పొట్టకూటి విద్యలే. వీటికి అవిద్యలనిపేరు. ఋగ్వేదాదులు వేదాంగాలు పురాణేతిహాసాలు అన్నీ అవిద్యలే. పరమాత్మను బోధించే ఉపనిషత్తులకే విద్యలనిపేరు. వీటినే పరాపర విద్యలని అంటారు. "అథ పరా, యయా తదక్షర మధిగమ్యతే" నాశములేని పరమాత్మను బోధించెడి విద్య.

భక్తపరాధీనుడు

శ్రీ కుంటిమద్ది శేషశర్మ

"చావుకాలము చావురించిన
కాలవేసియు మాకిటా:
[illegible]
[illegible]
"యద్గత్వా న నివర్తంతే తద్ధామ పరమం మమ"

పునరావృత్తిలేని పరమపదం నాది."
అన్నాడు గీతాచార్యుడు.

"నక్షత్రేవం వర్తయన్యావ దాయుషం బ్రహ్మలోకమభిసమ్పద్యతే న చ పునరావర్తతే." అని శ్రుతి.

భక్తపరాధీనుడైన పరమాత్మ భక్తుని కైంకర్యముచే ప్రీతుడై, ఆతని సర్వపాపములనూ హతమార్చి తిరుగులేని తన పరమ పదమును చేర్చుకొంటాడు. అందుచొచ్చిన వానికిమరలాసంసారంలోనికితిరిగిరాకలేదు. అదే, శారీరక మీమాంసలో, 'అనావృత్తిశ్శబ్దాత్' వేదశబ్ద ప్రమాణం నుంచి పరమ

ద్వే విద్యే వేదితవ్యే పరా చైవాపరా చ॥ పరాపర విద్యలు రెండూ నేర్వవలసినవే. 'అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా విద్యయాఽమృత మశ్నుతే" మృత్యువు జననమరణ రూప సంసారము. అవిద్య లౌకికవిద్యలు. అమృతం-మోక్షము, అవిద్యలచేత సంసారమును సమర్థవంతంగా నిర్వహించుకోవలె. పరమాత్మబోధక విద్యచేత తిరుగులేని ముక్తిని పొందవలె. అని ఆ శ్రుతికర్థము.

వ్యాకరణాది శాస్త్రములందు పరినిష్ఠిత పాండిత్యం సంపాదించుకొన్న ముక్తి లభించదు. మానవులకు ప్రకృతివ్యామోహం మెండు. ప్రాకృతికశరీరంలో బందీలైనవారు ప్రాకృత విషయాలపైపే మొగ్గుతూ వుంటారు. కాంతాకాంచనాల వ్యామోహం మెండు. "బలవానింద్రియగ్రామో విద్వాంస మపి కర్షతి." చతుశ్శాస్త్ర పారంగతుడై

ఇంద్రియాలు పెడమార్గం పట్టిస్తూవుంటాయి. వాటి నదుపులో నుంచుకోవడం కష్టం.

"దైవీ హ్యేషా గుణమయీ
మమ మాయా దురత్యయా।
మామేవ యే ప్రపద్యన్తే
మాయామేతాం తరన్తి తే" (గీత)

భగవంతునికి పరాపర శక్తులురెండు. పర శక్తులు జీవాత్మలు. అపరశక్తి పంచ భూతాలు మనోబుద్ధ్యహంకారాలు.

భూమిరాపోఽనలోవాయుః
ఖం మనో బుద్ధిరేవ చ।
అహంకార ఇతీయం మే భిన్నా
ప్రకృతి రష్టధా. అపరా (గీత)

ఈ భగవంతుని అపరాశక్తేమాయ. అది దాటరానిది. ఆ భగవంతుని ప్రపన్ను లకే దానినుండి తప్పించుకొనేందుకు సాధ్య మౌతుంది. "మామేవ" నన్నే ఆశ్రయించ వలెనన్నాడు. "మామేకం శరణం వ్రజ" నన్నొక్కనినే శరణువేడమని పార్థసారథి కట్ట కడపటి ఉపదేశం.

ఉపదేశిస్తేనేమి? అది అందరికీ అర్థ మయ్యేదిగాదు. అర్థమైనా అవగతమయ్యేది గాదు. అవగతమైనా ఇంద్రియాలను విష యాలమీద నుంచీ తప్పించి పరమాత్మపైకి మళ్ళించేందుకు సాధ్యంగాదు.

అందునుంచే గురూపదేశం. "భజ గోవిందం భజ గోవిందం భజ గోవిందం భజ గోవిందం" అని ఆమ్రేడితం చేసినారు ఆచార్యులవారు.

ఆ ఆచార్యోపదేశం ప్రత్యక్షంగా చూపిం చేందుకు, ఏడుకొండలపైన అవతరించిన వాడు, "కలౌ వేంకట నాయకః" అని వేనోళ్ళ కీర్తింపడేవాడు శ్రీమంతుడైన శ్రీని వాసుడు.

జీవులారా! ఏ సుకృత విశేషంతోనో క్రిమికీటాది దశలు దాటి మానవ శరీరంలో పడినారు. అందువల్ల బుద్ధి వికసించింది. పటిష్ఠములైన జ్ఞానకర్మేంద్రియాలు సమ కూరినాయి. దుర్లభమైన మానవ శరీరం లభించింది. దీనిని సద్వినియోగం చేసు కోండి.

"విన్నాణంబునవెత్తి ఏపెంపు తను
వో ఎత్తినన్నెత్తి మేను సేవ
చేసి తనువెత్తి కీటంపు తనువో
ఎన్నిమార్లెత్తి మేను సేవ
హాలిక తనువెత్తి మూకంపు
తనువో ఎన్నిమార్లెత్తి మేనుసేవ.
దంతీశతనువెత్తి దాన్యంపు తను
వో ఎన్నిమార్లెత్తి మేను సేవ.

....

కంసరిపు భక్తుల మొక్కఁ జెరయుఁగాక,
(ఆముక్తమాల్యద)

అంటాడు మాలదాసరి బ్రహ్మరాక్షసితో

అట్టి జననమరణరూప సంసార పారా వారంలో మునిగితేలుతూ గడ్డకు బడలేక ఏల ఇడుముల పాలౌతారు? ఇదిగో ఈ నాపాదాలనాశ్రయించండి. అని కుడిచేతితో చూపుతున్నాడు. అదీ తరణోపాయం. దాని ననుష్ఠించితే మీకు సంసారము "మోకాలి బంటి" అనాయాసంగ గనట్టుబడవచ్చు. అని ఎడమ చేతితో చూపించుతూ, ఏడు కొండల పై భాగమున నిలిచి, జనులనంద రినీ తరింపజేయుటయే నా అవతారము అని ప్రకటించుచుతూ వున్నాడు.

తావదార్తి స్తథావాంఛా
తావన్మోహ స్తథాఽసుఖమ్,
యావన్నయాతి శరణం
స్మృతి సర్వాఘనాశనమ్.

స్మరణమాత్రంతో సర్వపాపములు హరించు శ్రీహరిని శరణు పొందేంతవరకే బాధ, మోహము, అశాంతి, అసుఖము. అని లోకోద్ధరణముకై పరంధామమునుండీ ఏడుకొండలపైని కవతరించి, సాభినయంగా ఉపదేశించుచుతూ వున్నాడు.

అతనిసేవ కెందరో భక్తులు వస్తూ వున్నారు. సామాన్యులు అధికారులు ప్రజా ప్రతినిధులు మంత్రి పుంగవులు కష్టించి సంపాదించిన ముడుపులను చెల్లిస్తున్నారు. తమ యార్తిబాపి రక్షింపుమని వేడుకొంటు న్నారు. నిధులుకుమ్మరిస్తూవున్నారు. తమ పదవులను నిలబెట్టుమని ప్రార్థిస్తున్నారు. తమకు రక్షణగా వుండుమని విన్నవించు కొంటున్నారు.

ఆయన కన్నులకు నామాలు మెత్తి యుండినా, ఆనామాలచాటునుంచీ చూచే చూపులు, జనులకు కనుపించుటలేదు. కాని వీరి కుటిల హృదయాలు స్వామికి తెలియ నివిగావు. భక్తిభరాలస చిత్తములేవో అతని కెరుకకు రానివిగావు.

"నిలువుదోపులిత్తు నీరాజనము లిత్తు ముడుపులిత్తు కురుల ముడులనిత్తు ఆర్తి బాపుమనగ నారోగ్యమిమ్మన, లంచగొండి యని తలంచిరేమొ?" అని చిలిపినవ్వులు నవ్వుతున్నాడు.

అక్షరార్చన

కన్నులివే కరగినవి నల్లనిస్వామి
అశ్రుధార పొంగినదిదె పదముల కోరి॥
ఎద లోపలి సడి లోదో
దివి కావలి గుడి లోదో .... ఈ సవ్వడి
పడివచ్చెదలే చల్లని నీ అడుగులబడి॥
గడియ వడని ఆనందమో
గొంతు విడని ఆవేదనో .... ఈ రవరురి
తరియించునులే ఈ తరి నీ పదపూజారి॥
అందుకున్న ఆకసమో
ఆదుకున్న అమృతమో .... ఈ వరరాశి
పులకరించులే స్వామీ నీ చరణ ప్రియదాసి॥

.... ఎమ్. వి. ఆర్. లీల

అతనికి కావలసినవి ఈ ముత్యాల ముడుపులు గావు. అతడు లక్ష్మీపతి; శ్రీనివాసుడు, వారి ఈ పంపదలాతని కరుణాకటాక్ష పంజనిత ములే. పూర్వజన్మ సుకృత విశేషంతో లభించిన పంపదలతో నన్ను మభ్యపెట్టు చున్నారే అని ముసి ముసినవ్వులు నవ్వుచున్నాడు.

"పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం
యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి"

శక్తిగలవాడు బంగారుపూలతో పూజిం చినా, లేనివాడు తులసీదళమర్పించినా, నేను గమనించేది వాని హృదయములోని భక్తి నే గాని, వాడిచ్చేవస్తువులనుగాదని మందహాస సుందర వదనారవిందుడగు చున్నాడు.

రత్నకిరీట భాభాస్యమాన శిరోభాగ ముతో, ఊర్ధ్వపుండ్ర దేదీవ్యమాన నిటాల ముతో, శంఖచక్ర రారాజ్యమాన భుజా యుగళితో, ఇందిరాలంకృత వక్షముతో, పీతాంబరాలంకృత కటీతటముతో ఆ ప్రప దీన సువర్ణాభరణములతో, విరాజిల్లు నా స్వామియొక్క పాదారవిందములను మన స్సులో నిలుపుకొని తన్మయురాలై యొక మహాసాధ్వీమతల్లి "స్వామీ నీపాదార విందములు నా శిరము నెప్పుడలంకరించునో గదా!" అనుభావము మదిని మెదలి పుల కాంకితాంగియై, ఆ భావముగల ఆళవం దారుగారి స్తోత్రరత్నములోని పద్యము నిట్లా చదువుతూవుంది.

"కదా పునశ్శంఖ రథాంగ కల్పక
ధ్వజారవిందాంకిత వజ్రలాంఛనమ్,
త్రివిక్రమ మచ్చరణాంబుజద్వయం
త్వదీయమూర్ధానమలంకరిష్యతి ॥

శ్రీనివాసుని పాదారవింద ధ్యానమేగాని తననోటవచ్చు పదములేవో వాటివాచ్యార్థ మేమో ఆ కారకమున కర్థమేమో, ఆమెకు తెలియదు. చిన్నప్పుడు కంఠస్థమైన పద్య మును దేవునికట్టు అలుకుతూ, ముగ్గు పెట్టుతూ చేతులు నిత్యకృత్య నిరతము లైనా, నోరుమాత్రం పఠించుతూనేవుంది. అనుదినం ఎన్నేండ్లనుండో ఆవిధంగా ఆమెనోట ఆ పద్యమావృత్తమవుతూనే వుంది.

ఒక్కనాడు మహామేధాశాలి, పనవర్తి శేషాచార్యులు - వారిప్పుడు కీర్తిశేషులు- ఆమెనోట ఆ పద్యంవిమట తటస్థించింది. పదాలు స్వచ్ఛంగా వినిపించినాయి. అర్థ మాకళించినాడు. అతని హృదయం తల్ల డిల్లింది. "అయ్యో! ఎంత అపచారోమను కొన్నాడు. పఠరించకపోతే పదా యీ అప చారాన్నామె చేస్తూనేవుంటుంది గదా! అని, ఆమె హృదయాన్ని చూడలేని, పదాలను మాత్రమే గ్రహించిన ఆత్రడు ఆమెతో నన్నాడు. "ఏమమ్మా! ఎంత అపచార మమ్మా! నీపాదాల నా స్వామి తలపై పెట్ట జూస్తున్నావే" అని.

ఆమె కర్థంకాలేదు "ఏమన్నా ! నేనేమి అపచారం చేసినాను?" అని అడిగింది. అందు కత్రడు, "త్వచ్చరణాంబుజం మదీయ మూర్ధానమలంకరిష్యతి?" అనమ్మా చెప్ప వలె, నీపాదారవిందాలు నా తలపై నెప్పు డలంకరిస్తాయో" అని దానికర్థము. నీవు తారుమారుచేసి మచ్చారణాంబుజంత్వదీయ మూర్ధాన" మని అంటున్నావు. అదే అప చారమమ్మా అని విశదీకరించి చెప్పినాడు. ఆమె మనస్సు అతలకుతల మయ్యింది. ఒక్కనాడుగాదు. ఒక్క నెలగాదు, ఎన్నేండ్ల నుంచో ఇట్లే పల్కుతూన్నానే అని కళవ ళించి పోయింది.

పనిపాటలమీద మనసు నిలవలేదు. యాంత్రికంగా పనిచేస్తూ వుందిగాని ఏమిచేసేది తెలిసి చేయడం లేదు. అన్నింట తబ్బిబ్బులే. తారుమార్లే నోటి కన్నం రుచించలేదు. కంటికి తూగుపట్టలేదు. అట్లా పొద్దుగడుస్తూవుంది ఆమెకు.

ఆచార్యులు తనదారితాను పోయినాడు తనవూరితెరువుపట్టి. మధ్యాహ్నమయింది. ఎండబలంగావుంది. గమ్యమింకా రెండు మూడు మైళ్ళదూరం. మార్గమధ్యంలో చెట్టునీడన విశ్రాంతికై మేనువాల్చినాడు? చల్లగాలికి కన్నులు మూతపడినాయి. తూగుపట్టింది.

ఎవ్వరో వీపున ఛళ్ మని చరచినట్ల య్యింది. కొన్ని మాటలు వినిపించినాయి. ఓరీ మొద్దు వెధవా! పండితమానీ! మహా పండితుడైనావే. నా పాదాలు నా భక్తురాలి తలపై నుండెనేమి? ఆమె అడుగులు నా నెత్తి నుండెనేమిరా? నీ ముద్దుబిడ్డను నెత్తి కెక్కించుకొని తొక్కించుకోవేమిరా ? పాప పాదాలు తగిలినాయని పాపను దండి స్తావా? ఇంతేనా నీకు తెలిసింది. "జ్ఞానీ త్వాత్మైవ మే మతమ్' అన్నది విన్నావా. జ్ఞానమంటే ఏమనుకొన్నావు. వట్టి తెలివి గాదురా? 'మోక్షే ధీర్జ్ఞానం' ముముక్షత రా జ్ఞానమంటే, అట్టి ముముక్షువుకూ నాకూ భేదంలేదని రా జ్ఞానీ త్వాత్మైవ"అంటే భేదమే లేనప్పుడు ఆమె పాదాలేమి నాపాదాలేమి? ఇంతమాత్రమన్వయించుకోలేని నీపాండిత్య మేల? ఆమె నెంతవ్యథలు పాలుచేస్తి విరా?" అని. ఆమాటలు విని కన్నులు తెరచిచూచినాడు. పరమాత్మ లీలకు ఆశ్చర్యపడినాడు. ఆయన భక్తపరాధీనతకు మురిసిపోయినాడు. ప్రయాణం ముందుకు సాగించక వెనక్కు మరలినాడు. ఆమె దగ్గరకుపోయి దండప్రణామంచేసి. అమ్మా తల్లీ! ప్రొద్దున నీపద్యాన్ని పఠరించితి. నేనే పొరబాటుపడినాను. నీవు చెప్పిందే సరి. నాదే పొరబాటు. మరలా పుస్తకం చూస్తి. నీవుచెప్పినట్లే వున్నదమ్మా అని మనవి చెప్పుకొన్నాడు.

ఆమాట విని ఆమె నెమ్మదించింది. "తెల్లవారినుండీ నీవు చెప్పినప్పటినుండీ ఎన్నాళ్ళనుంచో అపచారం చేస్తున్నానే అని తపించి పోయినాను. ఇప్పుడు నీవు అదే సరి అన్నందువల్ల చింతతీరింది అని తృప్తిపడింది. అందుకే." "తదహం భక్త్యు పహృతమశ్నామి". భక్తితో ఏమిచ్చినా గ్రహిస్తాను. భక్తినే నేను గమనించేది. పదాలనూగాదు పదార్థాలనుగాదు అంటాడు భక్తపరాధీనుడు.

[16వ పేజీ తరువాయి]

ఇస్లాంమతము సూఫీ, సున్నీ, షియా మున్నగు శాఖలుగా విడిపోయి మతపరిస్థితులు కలుషితమయ్యాయి. ఇట్టి తరుణంలో గ్రీకు, పర్షియన్ తత్త్వాన్ని బాగా ఆకళింపుచేసుకున్న అల్‌ఘజాలీ నాటి ప్రజలను సమన్వయం చేయగలిగినాడు.

తర్కము ద్వారా కాక ప్రేమద్వారానే భగవంతుని తెలుసుకోగలమని ఆయన బోధిస్తాడు. "ఇచ్ఛ" భగవంతుని శాశ్వత గుణమనీ, ఆ స్వాతంత్ర్యంతోనే అతడు ప్రపంచాన్ని సృష్టిస్తాడనీ అల్‌ఘజాలీ వివరిస్తాడు. ఇతడు ఉపవాసాలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమిస్తాడు. భగవంతుని ప్రేమించడమే అత్యున్నత గుణమని తెలియజేస్తాడు.

డేకార్ట్ దృష్టిలో

(క్రీ. శ. 16)

పూర్వ మధ్యయుగంలో క్రీస్తుబోధనల ప్రభావంగా పాశ్చాత్య దేశాలలో కూడ తాత్త్విక చింతన ఆరంభమైంది. ఇది గ్రీక్ తత్త్వశాస్త్రం ఆధారంగా అభివృద్ధిచెందింది. ఫ్రెంచి తత్త్వవేత్త డేకార్ట్ ఆధునిక పాశ్చాత్య తాత్త్విక చింతనకు ప్రాతిపదిక వేసినాడు.

మనసులోని అనేక అంతరభావాలలో దైవమున్నాడనేది ఒకటి. డేకార్ట్ వ్యక్తిలోని ఈ దైవభావంతో ప్రారంభించిన దానికి కారణంగా దేవుని అస్తిత్వాన్ని నిరూపించినాడు. అంటే దైవభావము ఫలితము, దైవము కారణము.

డేకార్ట్ దృష్టిలో దైవము 'పరిపూర్ణుడు', 'నిరవధికుడు.' పరిపూర్ణ నిరవధిక దైవము స్వయంభూతము, కారణరహితము. అందుకే దైవాన్ని అతడు "స్వయంభువు" అన్నాడు. దైవము తన భావములోనే మానవుని సృష్టించాడని చెప్తాడు. మొత్తంమీద డేకార్ట్ దైవభావము పాండిత్యవాదుల దైవభావానికి దగ్గరగా ఉంటుంది.

ఇమాన్యువల్ కాంట్ దృష్టిలో

(క్రీ. శ. 18)

18వ శతాబ్ది మధ్యభాగంలో కాంట్ అనే జర్మన్ శాస్త్రవేత్త అనుభవ సంశయవాదుల మధ్య సమన్వయానికి కృషి చేశాడు.

దేవుని అస్తిత్వ నిరూపణకు పూర్వ తాత్త్వికులిచ్చిన వాదాలను ఇతడు ఖండించాడు. అరిస్టాటిల్‌వలె ఇతడుకూడ దైవము 'విశ్వనిర్మాతయే' గాని 'విశ్వస్రష్ట' కాదని నిరూపిస్తాడు. శాస్త్రజ్ఞానము, తత్త్వసిద్ధాంతాలు దేవుని అస్తిత్వాన్ని నిరూపించలేవని, నైతిక శ్రద్ధయే దీనికి ఆధారమని వివరిస్తాడు. గ్రీకు తాత్త్వికులవలె ఇతడు కూడ నైతిక సిద్ధాంతానికే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమిస్తాడు.

పరిశీలించి చూడగా ఏ మతంవారైనా ఏ దేశం వారైనా మానవాతీతమైన శక్తి ఒకటుందని నమ్మక తప్పలేదని గ్రహించవచ్చు. దాన్ని వివిధ భావాలలో 'భగవంతుడు,' 'పరమాత్మ,' 'ఈశ్వరుడు,' 'యథార్థసత్త,' 'శుద్ధ ఆకృతి,' అని వివిధ పేర్లతో పిలువవచ్చు. జడపదార్థాలుగాని, ప్రకృతి శక్తులుగాని తమంతతామే అట్టి నిర్మాణ కార్యముల నొనర్పజాలవు. ఈ దృష్టాంతమునుబట్టి అనంతము, అద్భుతము, చిత్రవిచిత్రములగు అనేక భూతజాలములతో నిండిన ఈ విశాల విశ్వాన్ని నిర్మించుటకో మహాశక్తిమంతుడగు నిర్మాతయుండవలెనన్నది అందరూ అంగీకరించిన సత్యము. ఆ నిర్మాతయే 'దేవుడు.' అతడు వ్యక్తావ్యక్త స్వరూపుడు. ఆయన వ్యక్తరూపమే జగత్తు. మానవుడు ఆ పరమాత్మతో తాదాత్మ్యము నొంది, ఆ శక్తు లన్నిటిని సమగ్రముగా నలవర్చుకొని వాటిని స్వార్థమునకుగాక ప్రపంచరూపుడగు వ్యక్త పరమాత్ముని సేవయందు వినియోగించుటయే సర్వోత్కృష్టమగు కర్మయోగము. *

(9వ పేజీ తరువాయి)

ఇంకను నుపాసకుల యర్హతల ననుసరించి యాతడే—

> తదర్థం లీలయాస్వీయాః పఞ్చమూర్తీః కరోతివై
> ప్రతిమాదిక మర్చాస్యాదవతారాస్తు వైభవాః॥
> సంకర్షణోవాసుదేవః ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధకః।
> వ్యూహశ్చతుర్విధో జ్ఞేయః సూక్ష్మంసంపూర్ణ
> షడ్గుణమ్ ॥

తత్తత్ఫల ప్రదానార్థమై తన లీలా విభూతిచే-అర్చా, విభవ, వ్యూహసూక్ష్మ అన్తర్యామి భేదములచే నైదువిధముల బరగుచున్నాడు. ప్రతిమాదు లర్చారూపములు. రామాద్యవతారములు విభవస్వరూపములు. వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్నా నిరుద్ధ సంజ్ఞలచే వ్యూహము చతుర్విధము. షడ్గుణైశ్వర్య సమన్వితుడగు వాసుదేవ మూర్తియే సూక్ష్మరూపము. 'య ఆత్మని తిష్ఠన్నాత్మాన మన్తరో యమయతి' అను శ్రుతినిబట్టి యాతడే - 'అంతర్యామి' గా బరగుచున్నాడు.

> తదేవ వాసుదేవాఖ్యం పరంబ్రహ్మనిగద్యతే।
> అంతర్యామీ జీవసంస్థో జీవ ప్రేరక ఈరితః ॥

పూర్వపూర్వోక్త మూర్త్యుపాసనా ఫలితముగా జ్ఞానముకలిగి క్రమక్రమముగా నుత్తరోత్తర మూర్త్యుపాస్త్యధికారము సంప్రాప్తించును. అందంతయు వాసుదేవుని యనుగ్రహము వలననే కలుగునని చెప్పఁబడినది.

> అర్చోపాసనయాక్షిప్తే కల్మషేఽధికృతో భవేత్।
> విభవోపాసనే పశ్చాద్వ్యూహోపాస్తౌ తతఃపరమ్॥
> సూక్ష్మేతదను శక్తః స్యాదన్తర్యామిణ మీక్షితుమ్॥

ఇంకను నిట్టి యనుగ్రహ ప్రాప్తి కనుకూలముగా వాసుదేవోపాసనా పద్ధతులు శ్రీ పఞ్చరాత్రమున-అభిగమన, ఉపాదాన, ఇజ్యా, స్వాధ్యాయ, యోగప్రభేదములచే నైదువిధములుగా చెప్పఁబడినవి. అభిగమన మనగా దేవతాస్థాన మార్గాదులను, తుడిచి యలికి పరిశుభ్రముచేయుట. ఉపాదాన మనగా గంధపుష్పాది పూజాసాధనములను సంగ్రహించుట. ఇజ్యయనగా దేవతాపూజనము. అర్థాను సంధానపూర్వకముగా మంత్రమును జపించుట, వైష్ణవసూక్త స్తోత్ర పాఠాదులు నామ సంకీర్తనము, తత్త్వ ప్రతిపాదక శాస్త్రాభ్యాసము మొదలగునవి స్వాధ్యాయమని వ్యవహరింపఁబడుచున్నది. యోగమనగా దేవతానుసంధానము. ఏవం విధ ఉపాసనాకర్మ సముచ్చితమగు విజ్ఞానముచే వాసుదేవుడు తెలియఁబడినవాడై పునరావృత్తి రహితమగు తన సాన్నిధ్యమునిచ్చును.

> స్వభక్తం వాసుదేవోఽపి సంప్రాప్యానందమక్షయమ్,
> పునరావృత్తిరహితం స్వీయం ధామ ప్రయచ్ఛతి॥

అత్తరి పురుషుని (జీవుని) సాంసారిక గుణములు తిరోహితములై అవిద్య నశించును. ఇది యంతయు వాసుదేవుని ప్రసాదమే.

> "ఉక్తోపాసనయా పుంసాం
> వాసుదేవః ప్రసీదతి"

అవిద్య నశించి, సాంసారిక గుణ ముక్తుడైన జీవుడు పరమాత్మ సన్నిధానమున ఆతనితో సమానుడై యాతనియొక్క సర్వజ్ఞత్వా నంత్య కల్యాణాది గుణవైభవమును పొందునని పాంచరాత్ర రహస్యమున నిట్లు ప్రవచింపఁబడినది.

ఖజురహోశిల్పం

ఫోటో : ఎస్. మధు.

> ప్రసన్నాత్మా హరిర్భక్త్యా నిదిధ్యాసనరూపయా।
> అవిద్యాం కర్మ సంఘాతరూపాం సర్వో
> నివర్తయేత్॥
> తతఃస్వాభావికాః పుంసాం తే సంసార తిరోహితాః॥
> ఆవిర్భవన్తి కల్యాణాః సర్వజ్ఞత్వాదయోగుణాః॥
> ఏవం గుణాః సమానాః స్యుర్ముక్తానా మీశ్వరస్యచ।
> సర్వకర్తృత్వమేవైకం తస్మాద్దేవే విశిష్యతే॥

ఏవంవిధ ఫలప్రదాతయగు పురుషోత్తముని బ్రహ్మముగా నిర్ణయించి యిదే భిత్తిపై శ్రీమద్రామానుజులు శారీరక మీమాంసా భాష్యమును ప్రణయించిరి. తత్ప్రారభూతముగా చతుస్సూత్రియను పేర నాల్గుసూత్రములు ప్రమాణ మూర్ధన్యములై ప్రకాశించుచున్నవి. "అథాతో బ్రహ్మ జిజ్ఞాసా" యనునది మొదటి సూత్రము. తాపత్రయాతురులచే నమృతత్వముకొరకు పురుషోత్తమాదిపదవేదనీయమగు 'బ్రహ్మ' జిజ్ఞాస్యమని సూత్రార్థము. అయినచో నా బ్రహ్మ మెట్టిది యను నాశంక యుదయించును. తత్సమాధానముగా-"జన్మాద్యస్య యతః" యనెడి ద్వితీయ సూత్రమావిర్భవించినది. తదుపరి ఆ బ్రహ్మమును నిర్ధారించు ప్రమాణమెద్ది? యను సంశయమును నివారించుటకై -'శాస్త్రయోనిత్వాత్' అను తృతీయ సూత్రము ప్రతిపాదింపఁబడినది. ప్రమాణాన్తరాగోచరమగు బ్రహ్మమును శాస్త్రము మాత్రమెట్లు ప్రతిపాదించునను ప్రశ్నకు సమాధానముగా- 'తత్తు సమన్వయాత్' అని సూత్రించబడినది. ఈ చతుస్సూత్రీ వివేచనము దిఙ్మాత్ర నిర్దేశము మాత్రమే. అతి గహనమగు నీయాత్మ విషయమును సంపూర్ణముగా దెలియుట కేవలము గురుముఖతఃశాస్త్రాధ్యయనముచేసిననే సాధ్యమగును. 'బ్రహ్మవిద్య' కష్టసాధ్యమను నానుడి మనమందఱ మెఱిగినదే. అందులకు జిజ్ఞాస, శ్రద్ధ ప్రధానములు. తదర్థమై నారాయణ పరాయణత్వమే శరణోపాయము.

మహావిష్ణువు వరాహనృసింహరూపములు రెండింటితోను అవతరించిన క్షేత్రము సింహాచలము. ఇది విశాఖపట్టణమునకు ఉత్తరముగా సుమారు పదిమైళ్ల దూరములో ఉన్నది. 200 అడుగుల యెత్తున నృసింహస్వామి దేవాలయము కొండపై ఉన్నది. మహావిష్ణువు ఆదిదేవుడని, అతని వలననే ఈ విశ్వమంతయు పుట్టినదని వేదములు పురాణములు ఘోషించుచున్నవి.

ఉత్తరాంధ్రంలోని అతి ప్రసిద్ధ వైష్ణవ క్షేత్రమైన సింహాచలానికిగల మహిమోపేత స్థల పురాణాలను సుసంపన్న చరిత్రను వివరించే వ్యాసమిది.

॥ సం ॥

సింహాచల క్షేత్రము

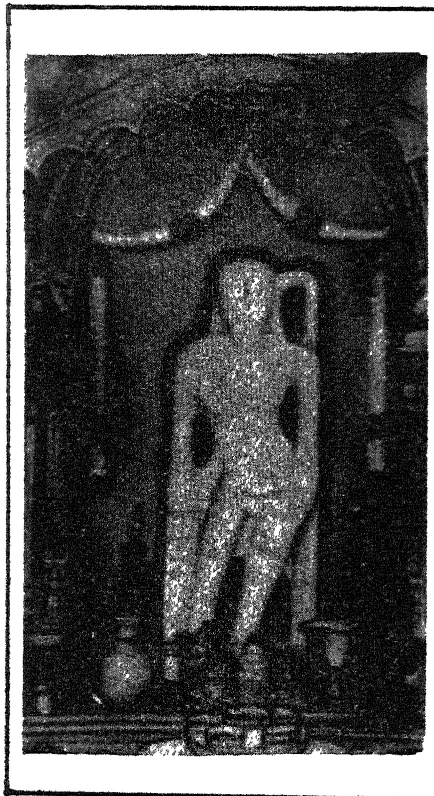
— శ్రీ కె. సీతారామాచార్యులు

ఫోటోలు: సుజాత

“శ్రీకో నారాయణో హరిః” అను సూక్తి కారణమున నారాయణుడే ధర్మస్థాపనకు, దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణార్థము అవతారములు దాల్చుచుండును. అతని మాయవలనే ఈ సమస్తసృష్టి జరిగినది. సనక సనందనాది మునుల శాపప్రభావమువలన వైకుంఠ రక్షకులైన జయ విజయులు రాక్షసులుగా జన్మించిరి. వారియొక్క రాక్షసత్వాన్ని నివారించటానికి నారాయణుడు వరాహ, నృసింహావతారములు దాల్చెను. ఆ రెండు రూపములతో వెలసిన క్షేత్రమే యీ సింహాచలము.

ఈ క్షేత్ర మాహాత్మ్యమునందు చాలా ఐతిహ్యములు కలవు. స్థలపురాణము వలన మనకు గోచరించు విషయములు చాలా కలవు. హిరణ్యకశిపుడు ప్రహ్లాదుని సముద్రమున పడవైచి అతనిపైన ఈ సింహగిరిని వుంచగా, నృసింహస్వామి దీనిని ప్రక్కకు తొలగించి ప్రహ్లాదుని రక్షించెను. పిమ్మట ప్రహ్లాదుడు స్వామిని ఈ కొండపై ప్రతిష్ఠించి పూజించెను. ఆ మందిరమునకు “ప్రహ్లాద మందిరము అని” ప్రసిద్ధికలదు. కాలవశమున ఆలయము శిథిలమై మట్టిచే కప్పబడినది. పురూరవుడు ఊర్వశితో విహరించుచు ని గిరియొక్క సౌందర్యమునకు ముగ్ధుడై యిచ్చటనే యుండఁదలచెను. అపుడు ఊర్వశి పూర్వయుగములోని వృత్తాంతము స్మరించి, “ఇచట నృసింహస్వామి విగ్రహము వుండవలయును వెదుకుము” అని పురూరవుని కోరెను. అతడు చాలసేపు వెదకి స్వామిని గానక, అందుకోసమై తపస్సు చేయగా స్వామి వారు సమాధియందు కన్పించి, “నీ యెదుటనున్న పుట్టయందే నా మూర్తి కలదు. బయటకుతీసి ప్రతిష్ఠించి యర్చింపు” మని ఆజ్ఞయిచ్చెను. ఈ విధముగా యీ క్షేత్రము సుప్రసిద్ధమయినదని ఇచటి స్థల పురాణము తెలుపుతున్నది.

ముప్పదిరెండు నారసింహస్థానములలో అహోబల, కృతశౌచ, హారంపావ, సింహాచలములు ప్రధానములు. వాటిలో సింహాచలము అతిముఖ్యమైన క్షేత్రము. ఈ క్షేత్రమునకు క్షేత్రపాలకుడు శ్రీ త్రిపురాంతక విశ్వేశ్వరుడు. ద్వారపాలకులు అంజనేయ, కాలభైరవులు. ఈ క్షేత్రం శైవ వైష్ణవములకు సామరస్య సంధాయకముగా నున్నది. ముందుగా త్రిపురాంతకేశ్వరుని దర్శించిన తరువాతనే నృసింహస్వామిని దర్శింతురు. భక్తులు ఆపదలను నివారించి, వారివారి మనోరథములను తీర్చుటకు యీ సింహగిరియందు శ్రీ భగవానుడు లోక కల్యాణార్థమై యవతరించెను. ఇచట లక్ష్మీదేవి “సింహవల్లీతాయారు” అను నామముతో వెలసినది.

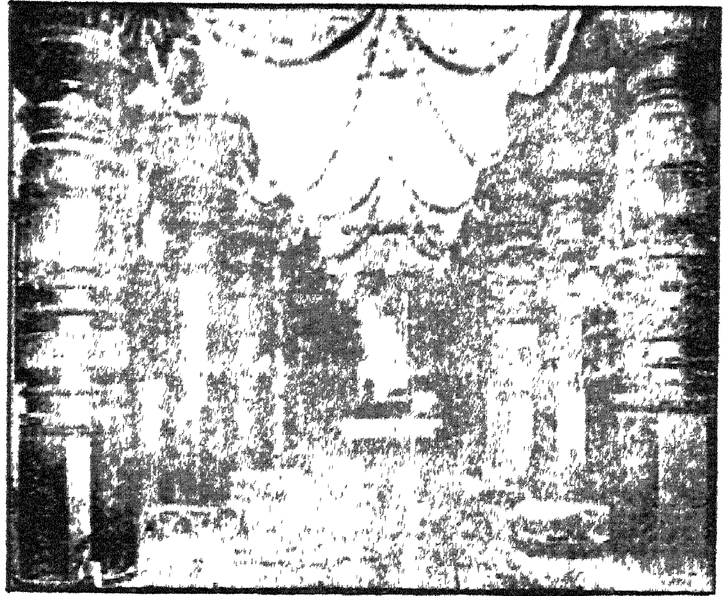

స్వామివారి నిజరూప దర్శనం

ఈ క్షేత్రమునందు ఇంకొక ప్రత్యేకత యున్నది. దేవాలయ ప్రాంగణములో ఒక గర్భస్తంభము కలదు. సంతానములేని దంపతులు ఆ స్తంభమును ఆలింగనము చేసుకొనినచో తప్పక సంతానము కలుగునని ప్రసిద్ధికలదు. సంతానగోపాల యంత్రము పై దీనిని ప్రతిష్ఠించారు. ఈ దేవాలయమున సహజసుందరమైన శిల్పము మనకు

కన్పించును. ఆ శిల్పము యొక్క నైపుణ్యము వర్ణనాతీతము. శృంగార కళ, నృత్యకళ, యుద్ధకళ కొన్నిచోట్ల ప్రాచీన కాల సాంఘిక నాగరికకథా జీవనవిధానము కూడా కన్పించును. ఈ దేవాలయ నిర్మాణము యెప్పుడు జరిగినదో నిక్కచ్చిగా చెప్పడము కష్టము. క్రీస్తుకు పూర్వం 200 సం॥లకు ముందు ఈ దేవాలయమున్నట్లు చరిత్రకారులు చెప్పుచున్నారు. మరి కొందరు రాజరాజనరేంద్రుని మనుమడు ఈ ఆలయమును నిర్మించినట్లు చెప్పుదురు. 15 వ శతాబ్దిలో శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు పూర్వ దిగ్విజయయాత్రకు వచ్చినపుడు సింహాచలముదాకా వచ్చి యిచ్చట దిగ్విజయ స్తంభము నాటించెను. ఆ స్తంభము నేటికిని యున్నది. ఆ రాజు శ్రీ వరాహలక్ష్మీ నృసింహస్వామివారినిదర్శించుకొని ఆభరణములు కానుకగా యిచ్చినట్లు నేటికిని శాసన మున్నది.

ఈ సింహగిరియందు "గంగధార" అను పేరున సహజమైన జలము లభ్యమగును. ఆధారలో స్నానముచేసినవారు మోక్షము పొందగలరని ప్రసిద్ధికలదు. ఈ ఆలయ పతనమునకు ఒక ప్రత్యేక ఐతిహ్యము కలదు. ఈ దేవాలయమందు పరమభగవద్భక్తుడగు కాండవకృష్ణమాచార్యులవారు శ్రీస్వామివారి సన్నిధానములోనే స్థిరనివాస మేర్పరుచుకున్నారట. వారు సంగీత నైపుణ్యము కలవారు. వారిగానమునకు స్వామివారు ఆనందపరవశులై ప్రత్యక్షమై వారిగానమునకు పరితోడుగ నృత్యము చేయుచుండెడివారట. కొన్ని దినములకు శ్రీ రామానుజులవారు తీర్థయాత్రలు చేస్తూ శ్రీ సింహాచల నృసింహస్వామి వారిని దర్శించుటకు వచ్చిరి. రామానుజులు కృష్ణమాచార్యుల వారి విషయమంతయు విని, వారిని పరీక్షింపదలచి "ఆర్యా! మాకు మోక్షమున్నదా?"అనిప్రశ్నించెనట. ప్రతిరోజు మీరు గానముచేయుచుండగా స్వామివారు నృత్యము చేయుచుందురు గదా! ఆసమయమున మీరు నా ప్రస్తావన

కళ్యాణమండపం స్తంభవరుస

తెచ్చి, దక్షిణప్రాంతమునుండి ఒక యతీశ్వరుడు వచ్చినాడు అతనికి మోక్షము వున్నదా అని స్వామివారిని ప్రశ్నించండి యని రామానుజులవారు కృష్ణమాచార్యుల వారితో చెప్పారు. ఒక రోజున శ్రీ స్వామి వారు నృత్యము పూర్తిగావించిన పిదప రామానుజులవారు అడిగిన ప్రశ్నను కృష్ణమాచార్యులవారు స్వామివారిని అడిగారు. దానికి శ్రీ స్వామివారు "నీకు నాకు మోక్షము కావలెనన్న ఆ యతీశ్వరుని ఆశ్రయించాల్సిందే" యని సమాధానము చెప్పారు.

ఆ మాటలకు కోపము వచ్చి కాండవ కృష్ణమాచార్యులవారు శ్రీ స్వామివారిని నిందిస్తూ "నా జీవితమంతయు నిన్ను నాగానముతో అర్చించానుగదా!"అన్నారు దానికి స్వామివారు "నీపాటకు నా ఆటకు పరిపోయినదని" సమాధానము చెప్పి కోపముతో "నీ కీర్తనలు ప్రపంచమందు ప్రచారముగాకుండుగాక" అని శాపమిచ్చారట. అంతట కృష్ణమాచార్యులవారు కోపముతో "నీ దేవాలయము ధ్వంసమయిపోవునని" ప్రతిశాప మిచ్చారట. కృష్ణమాచార్యులవారికి జ్ఞానోదయమై రామానుజుల

సింహవల్లీ తాయారు

వారిని ఆశ్రయించి మోక్షప్రాప్తికి ఉపదే శము పొంది శ్రీ వరాహనృసింహునిలోనే కలసిపోయిరి. శ్రీ స్వామివారి శాపఫలము గనే వారియొక్క కీర్తనలు వెలుగులోకి రాలేక పోయినవి. కృష్ణమాచార్యుల రచ నలు "సింహగిరివచనములు" అనుపేర పిలువబడుతున్నాయి.

కృష్ణమాచార్యులవారి శాపము ఈ దేవాలయ పతనమునకు కారణమట. విజయరామగజపతి మహారాజునకు మహ మ్మదీయులకు యిప్పటికి సుమారు మూడు శతాబ్దముల క్రిందట యుద్ధములు జరుగు చుండేవి. ఒకరోజు మహమ్మదీయుల దండు విజయనగర సామ్రాజ్యముపైకి దండెత్తి వచ్చి వారిచేతులో ఓడిపోయి పారి పోతూ మహారాజు ధర్మకర్తగా ఉన్న యీ సింహాచలము మీద పడినది. ఆ దండు ఆలయమున ధ్వంసము చేయుటకు కొండ ఎక్కినది. ఈ సంగతి తెలిసికొని సింహాచల దేవస్థానములో ఆస్థానాచార్యులుగా పని చేయుచున్న భగవద్భక్తుడు, మహాకవి యగు గోగులపాటి కూర్మనాథ దాస కవి శ్రీ స్వామివారి వెనుక ప్రక్కన కూర్చుని "వైరిహర రంహ! సింహాద్రినారసింహ!" అను మకుటముతో నిందాస్తుతి పరంగా సీస పద్యములను చెప్పనారంభించెను. ఉదా॥

సీ॥ ఓ యుప్పవాటీ! ఓయమంది పే రాదొ
పెక్కుబండలు గొంచ నెక్కినావు
ఖాసిం దరిసే రాదొ సంపూర్ణ
సాహసంబున గత్తి బట్టవైతి
పరిసాళ్ళుత్కుల సింహ లేక పైపోదొ
శాపమిగతి జనదాల్చినావు
మ్లేచ్ఛనాయక బలానికి జంకి రాలేదొ
మిక్కిలి గంభీరము మెత్తినావు
గీ॥ పట్టిగా నీవు తురకల ముట్టడించ
సిరి వరాహాకృతి ధరించి నావు సామి
వలదు సింహంబ తురుష్కుల వధింపు
వైరి హార రంహ! సింహాద్రి నారసింహ!॥

అని చెప్పెను. ఈ విధమైన నిందాస్తుతి పద్యములు అనేకరకములుగా చెప్పి యున్నాడు.

మహమ్మదీయులు దేవాలయములో ప్రవేశించి స్తంభములను, కోవెల మీదవున్న శిల్పములను, రాతిరథములను భిన్నా భిన్నముచేసి, గర్భాలయములో ప్రవేశించు చుండగా నొక పెద్ద తుమ్మెదల దండు లోపలనుండివచ్చి ఆలయమున ముట్టడిం చిన మహమ్మదీయులను రక్కి, ముక్క లుగా చేసి రక్తధారలతో ముంచెత్తినది. ఆ తుమ్మెదల ధాటికి మహమ్మదీయులు తట్టుకొనలేక ఆయుధములను పారవైచి, విశాఖపట్టణము రైలుస్టేషనుదగ్గరగల మెట్ట వరకు పరుగెత్తిరి. ఆ మెట్టకే "తుమ్మెదల మెట్ట" అని ప్రసిద్ధి కలదు. మహమ్మదీ యులు పాడుచేసిన దేవాలయ శిల్పములు శిథిలమై నేటికిని కనుపించుచున్నవి. ఈ క్షేత్రములో శ్రీ స్వామివారికి పాంచరాత్రా గమము ప్రకారము ఆరాధన జరుగును. ప్రతినిత్యము మహోత్సవములు జరుగు చుండును. చైత్రశుద్ధ ఏకాదశినాడు శ్రీ స్వామివారి కళ్యాణ మహోత్సవము, రథోత్సవముజరుగును. వైశాఖశుద్ధ తదియ నాడు చందనమహోత్సవము (నిజరూప దర్శనము) జరుగును. వైశాఖ పౌర్ణమి, జ్యేష్ఠపౌర్ణమి దినములలో గొప్ప ఉత్సవ ములు జరుగును. ఆషాఢ పౌర్ణమినాడు సింహగిరికి ప్రదక్షిణములు చేయుదురు. దసరా, ముక్కోటి ధనుర్మాసోత్సవములు తెప్పఉత్సవము, కామదహనము మొదలగు నవి నిత్యం జరుగుచుండును. ఈ క్షేత్ర మాహాత్మ్యమును భక్తి శ్రద్ధలతో చదివిన వారికి అభీష్టములు నెరవేరగలవు.

శ్లో॥ "సుందరాయ శుభాంగాయ మంగళాయ
మహౌజసే।
సింహశైల నివాసాయ శ్రీనృసింహాయ
మంగళమ్॥

*

శ్రీ ఎం. చంద్రమౌళిరెడ్డి

(7వ పేజీ తరువాయి)

కూడా మనమిది సాధించామనో, దీని సాధనకు తోడ్పడగలిగామనో సంతృప్తి కలుగుతుంది. దాన్ని ఊతగా తీసుకుని పత్రికలు మరింత ముందుకు సాగుతుంటాయి.

సప్తగిరి కేవలం దేవస్థాన కార్యక్రమాలు, ధార్మిక విషయప్రచారానికి మాత్రమేగాక రాజకీయాల కతీతంగా యాత్రిక సమస్యలను వినికిగలవారికి, వినగలవారికి నివేదించి పరిష్కారానికి యథాశక్తి పాలు పంచుకున్నది.

దేవస్థాన సమాచారకేంద్రాలు స్థాపనకు 1965 లో కొన్ని ప్రదేశాలను ఎన్నికచేస్తూ తీర్మానం జరుగగా ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలోనూ, రాష్ట్రంలోని ప్రతి పుణ్యక్షేత్రంలోనూ సమాచార కేంద్రాలను స్థాపిస్తే బాగుంటుందని సూచించిన తర్వాత నెలలోనే దేవస్థాన పాలకమండలి తత్తుల్యమైన తీర్మానం చేసిందంటే అది కాలక్షేపం కాదేమో!

శ్రీ ఎస్. వి. సుబ్రమణియన్

తిరుపతి-రేణిగుంట బ్రాడ్‌గేజ్ ఏర్పడిన తర్వాత తిరుపతి - మద్రాసు-విజయవాడ-హైదరాబాద్‌ల నడుమ ప్రయాణ సౌకర్యాలు విస్తృతం చేసేందుకు సంపాదకీయాల ద్వారా, ఇతర శీర్షికలద్వారా ఎలా ప్రయత్నం చేసిందీ, అవి ఎలా ఫలరూపం పొందిందీ లోగడ సప్తగిరి పాఠకులుగావున్న వారందరికీ తెలుసు.

తిరుపతి విమానాశ్రయాన్ని ప్రారంభించినప్పుడు దేశంలో వివిధ కీలక కేంద్రాలను కల్పుతూ విమానయానం ఏర్పడాలని మొదటగా ప్రతిపాదించింది సప్తగిరే! ఆ ప్రతిపాదన ఫీడర్ సర్వీస్ రూపంలో ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలలో, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనూ ఆచరణలో, ఆలోచనలో ఇప్పుడున్నాయంటే అది 'సప్తగిరి' ప్రజాసమస్యలపట్ల నిర్మాణాత్మకమైన దృక్పథంతో ఆలోచిస్తున్నదని, సప్తగిరి సూచనలను మనసులో పుంచుకోగల అధికారవర్గం సప్తగిరి పాఠకులుగా వున్నదనటానికి నిదర్శనం. కాని వెంటనే మన్నింపువుంటే మాన్యత, పత్రిక నాణ్యత మెరుగౌతాయి.

శ్రీ పి. ఎస్. రాజగోపాలరాజు

ఇతర విషయాల్లో సప్తగిరి సంపాదకీయాలుగాని, వ్యాసాలుగాని మంచిస్థాయికి చెందినవన్న ఆశీర్వాదం, ఆశంసనలు అప్పుడప్పుడూ పాలకులనుంచి, పాఠకులనుంచి లభించటంకూడా ప్రగతిద్యోతకమే. నిజానికదే కార్యకర్తలకు కొండంతబలాన్నిస్తుంది.

శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్

ఇదీ యీ 'సప్తగిరి' ప్రగతిగీత. అయితే గతమంతా కమ్మనికథాకాదు. రాగలదంతా భయంకర వ్యథాకాదు. నిజానికి ప్రతి పంచికా ఉగాదిపచ్చడి అనుభూతే కల్గిస్తుంది. వండటం ఒక కళే. కానీ అందరినీ మెప్పించటం? పత్రిక విషయంలోకూడా అంతే.

ఆశయాలెప్పుడూ ఆకాశమంత వున్నతం. ఆచరణలు ఆవగింజతో సమానం. కనుక నడిచిందానికన్నా నడవాల్సిందే ఎక్కువ. దూషణ, భూషణల కతీతంగా తన బాటలో తను సాగటమే పత్రిక కర్తవ్యం. భర్తృహరి చెప్పనే చెప్పాడు.

నిందంతు నీతినిపుణా
యది వా స్తువంతు,
లక్ష్మీః సమావిశతు
గచ్ఛతు వా యథేష్టమ్।
అద్యైవ వా మరణ
మస్తు యుగాంతరే వా,
న్యాయ్యాత్ పథః ప్రవి
చలంతి పదం న ధీరాః॥

అని. మనిషికి ఆ ధైర్యమే కావాలి. అది ఆ వేంకటేశ్వరుడే ఇవ్వాలి.

శ్రీ బి. కుమారస్వామిరెడ్డి

(9వ పేజీ తరువాయి)

యదా తే మోహకలిలం బుద్ధి ర్వ్యతితరిష్యతి ।
తదా గన్తాసి నిర్వేదం శ్రోతవ్యస్య శ్రుతస్య చ ॥

నీ బుద్ధి అజ్ఞానమనే కల్మలాన్ని అధిగమించినప్పుడు నీవు విన్న విషయాలూ, వినబోయే అర్థాలూ విరక్తి కలిగిస్తాయి

శ్రుతివిప్రతిపన్నా తే యదా స్థాస్యతి నిశ్చలా ।
సమాధావచలా బుద్ధిః తదా యోగ మవాప్స్యసి ॥

అర్థవాదాలు అనేకం వినడంవల్ల చలించిన నీ మనస్సు నిశ్చలంగా వున్నప్పుడు నీవు ఆత్మజ్ఞానం పొందుతావు.

అర్జున ఉవాచ :

స్థితప్రజ్ఞస్య కా భాషా సమాధిస్థస్య కేశవ ।
స్థితధీః కిం ప్రభాషేత ? కిమాసీత వ్రజేత కిమ్ ? ॥

అర్జునుడు : కేశవా ! సమాధినిష్ఠ పొందిన స్థితప్రజ్ఞుడి లక్షణాలేమిటి ? అతని ప్రసంగమూ, ప్రవర్తనా ఎలా వుంటాయి ?

శ్రీ భగవానువాచ :

ప్రజహాతి యదా కామాన్ సర్వాన్ పార్థ; మనోగతాన్ ।
ఆత్మన్యేవాత్మనా తుష్టః స్థితప్రజ్ఞ స్తదోచ్యతే ॥

శ్రీ కృష్ణభగవానుడు: మనసులోని కోరికలన్నిటినీ విడిచిపెట్టి, ఎప్పుడూ ఆత్మానందమే అనుభవించేవాడు స్థితప్రజ్ఞుడు.

దుఃఖే ష్వనుద్విగ్నమనాః సుఖేషు విగతస్పృహః ।
వీత రాగ భయ క్రోధః స్థితధీ ర్మని రుచ్యతే ॥

దుఃఖాలకు కుంగనివాడూ, సుఖాలకు పొంగనివాడూ. భయమూ రాగద్వేషాలు వదిలి పెట్టినవాడూ అయిన మునీంద్రుడు స్థితప్రజ్ఞుడౌతాడు.

యః సర్వత్రానభిస్నేహః తత్తత్ ప్రాప్య శుభాశుభమ్ ।
నాభినందతి న ద్వేష్టి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

స్నేహవ్యామోహాలు లేకుండా వ్యవహరిస్తూ శుభాశుభాలు కలిగినప్పుడు సంతోషం, ద్వేషం పొందకుండా వుండేవాడు స్థితప్రజ్ఞుడు.

యదా సంహరతే చాయం కూర్మోఽంగా నీవ సర్వశః ।
ఇంద్రియా ణీంద్రియార్థేభ్యః తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

తాబేలు తన అవయవాలను లోపలికి ఎలా ముడుచుకుంటుందో అలాగే ఇంద్రియాలను సర్వవిధాల విషయ సుఖాలనుంచి మళ్లించిన వాడు స్థితప్రజ్ఞుడవుతాడు.

విషయా వినివర్తంతే నిరాహారస్య దేహినః ।
రసవర్జం రసోఽప్యస్య పరం దృష్ట్వా నివర్తతే ॥

ఆహారం తీసుకోనివాడికి ఇంద్రియ విషయాలు అణగిపోతాయి. అయితే విషయ వాసన మాత్రం వదలదు. ఆత్మదర్శనంతో అదికూడా అడుగంటిపోతుంది.

యతతో హ్యపి కౌన్తేయ ! పురుషస్య విపశ్చితః ।
ఇంద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః ॥

కుంతీనందనా ! ఆత్మనిగ్రహం కోసం అమితంగా ప్రయత్నించే విద్వాంసుడి మనసును సైతం ఇంద్రియాలు బలవంతంగా లాగుతాయి.

తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః ।
వశే హి యస్యేన్ద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

యోగసాధకుడు ఇంద్రియాలన్నింటినీ వశపరుచుకుని నామీదే మనస్సు వుంచాలి. అలాంటివాడి ప్రజ్ఞ సుస్థిరమవుతుంది.

ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః సంగ స్తేషూపజాయతే ।
సంగాత్ సంజాయతే కామః కామాత్ క్రోధోఽభిజాయతే ॥

క్రోధా ద్భవతి సమ్మోహః సమ్మోహాత్ స్మృతివిభ్రమః ।
స్మృతిభ్రంశా ద్బుద్ధినాశః బుద్ధినాశాత్ ప్రణశ్యతి ॥

ఎప్పుడూ శబ్దాది విషయాల గురించే ఆలోచించే వాడికి వాటిమీద ఆసక్తివల్ల కోరికలు పుడతాయి. కోరికలు కోపం కలగజేస్తాయి. కోపం మూలంగా అవివేకం కలుగుతుంది. అవివేకం వల్ల మరపు, మరపువల్ల బుద్ధినశించడం బుద్ధి నాశనంవల్ల తానే నశించడం జరుగుతుంది.

రాగద్వేష వియుక్తైస్తు విషయా నింద్రియై శ్చరన్ ।
ఆత్మవశ్యై ర్విధేయాత్మా ప్రసాద మధిగచ్ఛతి ॥

మనసును నిగ్రహించుకుని రాగద్వేషాలు లేకుండా తన అదుపాజ్ఞలలోవున్న ఇంద్రియాలవల్ల విషయసుఖాలు అనుభవించేవాడు మనశ్శాంతి పొందుతాడు.

ప్రసాదే సర్వ దుఃఖానాం హాని రస్యోపజాయతే ।
ప్రసన్న చేతసో హ్యాశు బుద్ధిః పర్యవతిష్ఠతే ॥

మనస్సు నిర్మలమైతే సమస్త దుఃఖాలూ నమసిపోతాయి. మనసు నిర్మలంగా వున్న వాడి ప్రజ్ఞకు చలనం లేదు.

నాస్తి బుద్ధి రయుక్తస్య న చాయుక్తస్య భావనా ।
న చాభావయత శ్శాంతిః అశాంతస్య కుత స్సుఖమ్ ? ॥

మనోనిగ్రహం లేనివాడికి ఆత్మవివేకం కాని ఆత్మ చింతన కాని అలవడవు. అలాంటివాడికి మనశ్శాంతివుండదు. మనశ్శాంతి లేనివాడికి సుఖం శూన్యం.

ఇంద్రియాణాం హి చరతాం యన్మనోఽనువిధీయతే ।
తదస్య హరతి ప్రజ్ఞాం వాయుర్నావ మివామ్భసి ॥

సుడిగాలి చుక్కాని లేని నావను దిక్కుతోచకుండా చేసినట్లు, ఇష్టానుసారం ప్రవర్తించే ఇంద్రియాలకు లొంగి పోయిన మనస్సు పురుషుడి బుద్ధిని పాడుచేస్తుంది.

తస్మా ద్యస్య మహాబాహో ! నిగృహీతాని సర్వశః ।
ఇంద్రియా ణీంద్రియార్థేభ్యః తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

అర్జునా ! అందువల్ల విషయసుఖాల వైపుకు వెళ్ల కుండా ఇంద్రియాలను నిగ్రహించుకున్నవాడికి స్థిరమైన బుద్ధి కలుగుతుంది; వాడే స్థితప్రజ్ఞుడు.

యా నిశా సర్వభూతానాం తస్యాం జాగర్తి సంయమీ ।
యస్యాం జాగ్రతి భూతాని సా నిశా పశ్యతో మునేః ॥

ఆత్మానుభూతిలేని అన్ని ప్రాణులకూ రాత్రిగాతోచే సమయంలో మనోనిగ్రహం కలిగిన ముని మేలుకుని వుంటాడు. విషయాలపట్ల ఆసక్తితో సర్వప్రాణులూ మెలకు వగా వున్నప్పుడు ఆత్మనిష్ఠకలిగిన యోగికి రాత్రి అవుతుంది.

ఆపూర్యమాణ మచల ప్రతిష్ఠమ్
సముద్ర మాపః ప్రవిశన్తి యద్వత్ ।
తద్వ త్కామా యం ప్రవిశన్తి సర్వే
స శాన్తి మాప్నోతి న కామకామీ ॥

నిరంతరం నిండుతున్నప్పటికీ చలించకుండా నిలిచిన సముద్రంలో నదీజలాలు ఎలా ప్రవేశిస్తాయో అలాగే ఎవడిలో కామాలన్నీ లీనమై అణిగి పోతాయో వాడు శాంతి పొందు తాడు. భౌతిక సుఖాలకు బానిస అయినవాడికి మోక్షంలేదు.

విహాయ కామాన్ యస్సర్వాన్ పుమాంశ్చరతి నిస్పృహః ।
నిర్మమో నిరహంకారః స శాంతి మధిగచ్ఛతి ॥

కోరికలన్నిటినీ విడిచిపెట్టి ఆశ, అహంకారం, మమకారం లేకుండా మెలగేవాడు పరమశాంతి పొందుతాడు.

ఏషా బ్రాహ్మీస్థితిః పార్థ! నైనాం ప్రాప్య విముహ్యతి ।
స్థిత్వాఽస్యా మంతకాలేఽపి బ్రహ్మనిర్వాణ మృచ్ఛతి ॥

అర్జునా ! ఇలా బ్రహ్మజ్ఞానం పొందినవాడి దృష్టి ప్రపంచ విషయాల మీదకు మళ్లీ మళ్లదు. జీవితం చివరి ఘట్టంలో అయినా అలాంటి జ్ఞానం కలిగితే మోక్షం లభిస్తుంది.

ఇలా ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మవిద్య, యోగశాస్త్రం, శ్రీ కృష్ణార్జున సంవాదం అయిన శ్రీమద్భగవద్గీతలోని "సాంఖ్యయోగం" అనే రెండవ అధ్యాయం సమాప్తం.

(సశేషం)

సప్తగిరి ఏజెంట్ల చిరునామాలు

తూర్పుగోదావరి జిల్లా

శ్రీ దాకం ప్రభాకరరావు
మెయిన్‌రోడ్ కాకినాడ-533 001

శ్రీ కె. శ్రీరాములు
శ్రీసత్యవీరభద్ర ఏజెన్సీ
జాంపేట, పెద్దవీధి రాజమండ్రి-2.

శ్రీ ఎస్. ఆర్. బ్రహ్మానంద
ముక్తిలింగంవారి వీధి తుని-533 401

కృష్ణాజిల్లా

శ్రీ కె. వీరేశ్వరరావు
బుక్‌షాప్, కైకలూరు-521 333

శ్రీ కొండూరు పార్థసారధి
రామానుజ కూటం, బచ్చుపేట
మచిలీపట్నం-521 001

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసన్
C/o ఎస్. శ్రీనివాసన్
16-6-1 గుంటువారివీధి, పూర్ణానందంపేట
విజయవాడ-520 016

శ్రీ వి. రామాచార్యులు
గాయత్రీగురుకుల్ సాయిమహల్‌దగ్గర
ఉయ్యూరు-521 165

శ్రీ కపిలవాయి కేశవరావు
ఏజెంట్ ఆంధ్రపత్రిక, కొండపల్లి (పోష్టు)

నెల్లూరు జిల్లా

శ్రీ ఏ. సాయిబాబా
C/o వేంకటకృష్ణయ్య
న్యూస్ ఏజెంట్ అల్లూరు-524 315

విజయనగరం జిల్లా

శ్రీ జి. వెంకటరాజు
శ్రీ వేంకటేశ్వర క్లాత్ ఎంపోరియం
ఎం. జి. రోడ్, క్లాక్‌టవర్ దగ్గర
విజయనగరం-531 201

శ్రీ రాధాగోవిందపతి
న్యూస్ ఏజెంట్, పార్వతీపురం (పోష్టు)

చిత్తూరు జిల్లా

శ్రీ పి. కె. సుబ్రహ్మణ్యం
న్యూస్ ఏజెంట్ పాకాల (పోష్టు)

శ్రీ కె. వీరస్వామి చెట్టి
C/o ఆర్. డి. కన్నయ్యనాయుడు
అడ్వొకేట్ ఎం. బి. రోడ్
పుత్తూరు-517 583

శ్రీ టి. పి. ఉమాపతి
మెయిన్‌రోడ్ నారాయణవనం (పోష్టు)
పుత్తూరు తాలూకా

శ్రీమతి వి. వసుమతి
C/o వి. శ్రీనివాసాచార్యులు
బ్లాక్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఎడ్యుకేషన్
సి. టి. ఎం. పోష్టు-517 319

శ్రీ ఐ. జయచంద్రప్రకాష్
C/o డి. జగన్నాథం
స్టేట్‌బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా
వలమనేరు-517 408

శ్రీ సి. వేంకటరెడ్డి
3/90, బజార్‌వీధి వాయల్పాడు (పోష్టు)

శ్రీ టి. సి. ఉమాపతి
మెయిన్‌రోడ్ నారాయణవనం (పోష్టు)
పుత్తూరు తాలూకా

శ్రీమతి వి. వసుమతి
C/o వి. శ్రీనివాసాచార్యులు
బ్లాక్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఎడ్యుకేషన్
సి. టి. ఎం. పోష్టు-517 319

శ్రీ ఐ. జయచంద్రప్రకాష్
C/o డి. జయానందం
భారతీయ స్టేట్ బ్యాంకు
వలమనేరు (పోష్టు)

శ్రీ సి. వెంకటరెడ్డి
3-90, బజార్‌వీధి వాయల్పాడు (పోష్టు)

శ్రీ జి. ఆర్. పాండురంగయ్యశెట్టి
S/o శ్రీ జి. రామయ్యశెట్టి
విజయరంగ న్యూస్ ఏజెన్సీ
కీల్‌పట్ల (పోష్టు) - 517 408

శ్రీ కె. సుబ్బారావు
న్యూస్ ఏజెంట్ బైరెడ్డిపల్లె-517 419

శ్రీ బి. కె. శ్రీనివాసగుప్త
లాంగ్‌బజార్ వి. కోట (పోష్టు)

శ్రీ వి. ఎస్. కృష్ణమూర్తి
C/o వి. శ్రీకాంతయ్య న్యూస్ ఏజెంట్
నేతాజీరోడ్ కుప్పం-517 425

శ్రీమతి ఎన్. డి. సులోచన
మేనేజింగ్ పార్టనర్ ప్రతిభాప్రియదర్శిని
రైల్వేస్టేషన్ బుక్‌స్టాల్ తిరుపతి-517 501

విశాఖపట్నం జిల్లా

శ్రీ. పి. వీరునాయుడు
శ్రీ సాయివారి బుక్ హౌస్
అనకాపల్లి-531 001

శ్రీ వి. వీరభద్రరావు
ఏజెంట్ ఏటికొప్పాక - 531 082

శ్రీమతి దొడ్డా పద్మాజయంతి
W/o ఐ. డి. వి. భాస్కరరావు
శ్రీ భాస్కర్ మెడికల్స్ పాడేరు (పోష్టు)

కడప జిల్లా

శ్రీ బి. రామమోహన్‌మూర్తి
28-88 రామేశ్వర అగ్రహారం
ప్రొద్దుటూరు-516 360

శ్రీ పి. సూర్యప్రకాష్‌బాబు
S/o శ్రీ పి. వి. రామప్ప
విజయాస్టోర్సు పులివెందుల-516 390

శ్రీ సి. సుబ్రహ్మణ్యం
పద్మావతి ఏజెన్సీస్
10-277, బెల్లంమండి వీధి, కడప-516 001

శ్రీ సి. పి. వరలక్ష్మి
C/o పి. సుబ్బారావుగుప్త
న్యూస్‌ఏజెంట్ రాజంపేట-516 115

బ్రహ్మోత్సవములు

లోకకళ్యాణం కోసం, నిరంతరం నిర్విరామకృషిచేసి అన్ని రాష్ట్రాలలో ఎన్నో నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలను నిర్వహించి గత రెండు సంవత్సరముల క్రితం తమ దేహయాత్ర చాలించిన శ్రీ మదుభయ వేదాన్తాచార్య పీఠాధిపతులగు శ్రీ శ్రీమన్నారాయణరామానుజజీయర్ స్వామి వారి అనుగ్రహ పాత్రులైన స్థానాచార్యులు శ్రీమాన్ నంబి వేణుగోపాలాచారి, శ్రీ పరమ హంస పరివ్రాజకాచార్య గారి ఆదేశము ప్రకారము శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి దేవాలయము జగిత్యాలలో 1979 నుండి బ్రహ్మోత్సవములు అతివైభవంగా జరుపుతున్నారు.

ఈ సంవత్సరము బ్రహ్మోత్సవములలో 80 మంది ఋత్విక్కులు, ఆచార్యులు, బ్రాహ్మణులు పాల్గొని నిత్యపూజలు మరియు భక్తులకు నేత్రపర్వముగా స్వామివారి కళ్యాణము జరిపించారు.

ప్రతిరోజు సాయంకాలము పురాణప్రవచనములు, నృత్యసంగీత కార్యక్రమము లిక్కడ జరుపబడుతుండినవి.

సర్వశ్రీ చిక్కుడుకాయల రంగాచార్యులు, మొర్తాడ్‌దేశికాచార్యులు, లకిశెట్టి పెదపాపాచార్యులు, కోవిల శ్రీనివాసాచార్యులు, చంద్రమౌళిశాస్త్రి (వాచస్పతి) మొదలగు వారు ప్రవచనములు గావించిరి.

స్థానాచార్యులు శ్రీ వేణుగోపాలాచారి భగవదారాధనము కన్నను భాగవత (తదీయారాధన) సేవయే ముఖ్యమను రామానుజ సిద్ధాంతము ప్రకారము భక్తులందరికి భోజనము ఉచితముగనే ధర్మదాతల యొక్క సంపూర్ణసహకారముతో కల్పించిరి.

వేణుగోపాలస్వామి గోవిందా! అనే భగవన్నామము దిక్కులు పిక్కటిల్లగా అనేక మంది భక్తులు స్వామివారి ఉత్సవాలలో పాల్గొని తీర్థప్రసాదములను స్వీకరించి తరించిరి.

విజయగోపాలమ్

తెనాలి వాస్తవ్యులు డా॥ ఎల్. విజయగోపాలరావు రచించిన 'విజయగోపాలమ్' అనే భగవద్గీతా వ్యాఖ్యాన గ్రంథావిష్కరణ తే 16-5-83 దిన హైదరాబాద్ అశోకనగర్‌లోని శ్రీ సత్యనారాయణస్వామివారి ఆలయ ప్రాంగణంలో జరిగింది. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ఆచార్యులు డాక్టర్ బి. ఆర్. శాస్త్రిగారు అధ్యక్షత వహించారు. కళాప్రపూర్ణ డాక్టర్ దివాకర్ల వేంకటావధానిగారు గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించి దాని విశిష్టతను గురించి ప్రసంగించారు. గ్రంథకర్త శ్రీ విజయ గోపాలరావు తమ కృతి గ్రహీత అయిన శ్రీ జె. ఎస్. రాఘవేంద్రరావు, ఐ.ఏ.ఎస్. (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి) గార్ని శాస్త్రోక్తరీతిలో సన్మానించి వారికి తమ గ్రంథాన్ని సమర్పించారు. అనంతరం ఆచార్య తిరుమలగారు, డా॥ వెంపటి సూర్యనారాయణగారు గీతా మాహాత్మ్యంపై ఉపన్యసించారు. డా॥ బి. ఆర్. శాస్త్రిగారు చివరగా అధ్యక్షోపన్యాసం ఇస్తూ 'విజయగోపాలమ్' కృతిని సమీక్షించారు.

గీతాబోధకు ఉపసంహార ప్రాయమైన సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ శ్లోకంలో సర్వధర్మాన్ అనే దానికి కర్తృత్వ భోక్తృత్వ, అహంకార, మమ కారాది జీవధర్మములు నశిస్తేగాని పరమాత్మని సాధర్మ్యప్రాప్తి సిద్ధించదంటూ గ్రంథకర్త ఇచ్చిన వివరణ వినూత్నంగా ఎంతో సముచితంగావున్నదని శ్రీ శాస్త్రిగారు గ్రంథకర్తను అభినందించారు- ఈ గ్రంథ ముద్రణకు ఆర్థికసహాయం చేసిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారికి సభాపక్షంగా ఆయన తమ కృతజ్ఞతలను తెలపడంతో ఈ కార్యక్రమం ముగిసింది.

ధర్మరక్షణ కార్యక్రమాలు

ఆదర్శ సేవాభజనమండలి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల హిందూ ధర్మ రక్షణసంస్థవారి చొరవతో ఇటీవల చిత్తూరుజిల్లా గ్రామం మునగమాకుల కొత్తూరులో 15 మంది యువకులతో శ్రీ పట్టాభిరామ ఆదర్శసేవా భజనమండలి ఏర్పాటయింది. శ్రీ కె. కుప్పుస్వామి నాయుడు దీనికి అధ్యక్షుడు- ఈ సంఘ సభ్యుల కృషిఫలితంగా వదాన్యుల విరాళాలతో ఆ గ్రామంలో శ్రీ పట్టాభిరామస్వామి వారి దేవాలయం నిర్మించబడింది. ఆ ఆలయప్రాంగణాన్ని వేదికచేసుకొని ఈ భజనమండలి అనేక ధార్మిక కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నది. మే 25వ తేదిన ఈ సంఘసభ్యులు తమగ్రామంలో నృసింహ జయంతి ఉత్సవాలను వేడుకగా జరిపారు. హిందూధర్మ రక్షణసంస్థ పక్షాన శ్రీ ఎం. వి. ఎస్. శాస్త్రి ప్రధానవక్తగా హాజరై నృసింహావతార గాథను గ్రామస్థులకు విశదీకరించారు- ఆ సందర్భంగా జరిగిన సభలో శ్రీ పట్టాభిరామస్వామి నిత్యాభిషేక నిధికి విరాళాలు కోరుతూ రూ 116/లు విరాళం చెల్లించిన దాతలపేరిట సంవత్సరంలో ఒక రోజున అభిషేకం జరుపుతామని భజన మండలి ప్రకటించింది. •

విజయగోపాలమ్ గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న డా॥ దివాకర్ల వేంకటావధాని. వేదికపై రచయిత శ్రీ విజయగోపాలరావు, శ్రీ బి. ఆర్. శాస్త్రి తదితరులు.

వార్తాలహరి

కంచికామకోటిపీఠాధిపతులు శ్రీ జయేంద్ర సరస్వతిస్వాములవారు ఇటీవల తిరుమల సందర్శించినప్పటి దృశ్యం.

శ్రీ పద్మావతీ విశ్వవిద్యాలయం

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి దేవేరి, కామితార్థ ప్రదాయిని శ్రీ పద్మావతీఅమ్మవారి పేరిట రాష్ట్రప్రభుత్వం తిరుపతిలో నెలకొల్పిన మహిళా విశ్వవిద్యాలయ ప్రగతికి టి. టి. డి. తనవంతు దోహదం తాను చేస్తున్నది-

ఇటీవల ఈ విశ్వవిద్యాలయానికిగాను దేవస్థానం 15 లక్షల అభివృద్ధి గ్రాంటును మంజూరుచేసి తొలివిడతగా రు. 5 లక్షలను విడుదలచేసింది. విశ్వవిద్యాలయ తరగతుల నిర్వహణకుగాను అనేక దేవస్థాన స్థలాలను పరిశీలించిన మీదట శ్రీ పద్మావతీ మహిళా పాలిటెక్నిక్ కళాశాల ప్రాంగణాన్ని ఎంపిక చేయటం జరిగింది. ప్రస్తుతం అక్కడగల 'యోగ' కేంద్రాన్ని నరసింగాపురంలోని శ్రీ వేంకటేశ్వర వేదపాఠశాల భవనంలోకి తరలిస్తారు. యోగకేంద్రం ఇటీవలికాలంలో ఉబ్బసం, వచ్చుకామెర్లు వంటి వ్యాధుల నివారణలో ప్రముఖపాత్ర నిర్వహిస్తున్న దృష్ట్యా పల్లెప్రాంతాలవారికి ఈ కేంద్రం అందుబాటులో వుండేందుకు ఈ మార్పు ఉపకరిస్తుంది. కల్యాణిడామ్ వద్దగల భవనసముదాయంలో ఇకమీదట వేదపాఠశాలను నిర్వహించాలని దేవస్థానం నిర్ణయించింది.

హిందూ ధర్మరక్షణ సంస్థవారు గతంలోవలె ఈ ఏడాదికూడా మే 15 వ తేది నుండి 25 వ తేది వరకు తిరుపతిలో హిందూధర్మ వేసవిపాఠశాలను నిర్వహించారు. టి. టి. డి. సంయుక్త కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ డి. సుబ్బరాయులు శిబిర ప్రారంభోత్సవం జరిపినప్పటి దృశ్యం.

పురాణప్రబోధ పరీక్షలు

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల హిందూ ధర్మ రక్షణసంస్థవారు ఈ ఏడాది నిర్వహించిన పురాణప్రబోధ పరీక్షలలో 80 శాతం మార్కులతో మొదటిస్థానం కొడిగెనహళ్ళి పాఠశాల విద్యార్థి చిరంజీవి ఎన్. మునిరాజులు సంపాదించుకొన్నాడు. ఈ అబ్బాయి కొడిగెనహళ్ళిలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆశ్రమ పాఠశాలలో తొమ్మిదవ తరగతి చదువుతున్నాడు. ఈ పరీక్షలలో 79 శాతం మార్కులతో ద్వితీయస్థానం కడపజిల్లాకు చెందిన కుమారి ఎస్. వసుంధరకు, 78 శాతం మార్కులతో తృతీయస్థానం కుమారి పి. శాంతకు (వరంగల్ జిల్లా) లభించింది- ఈ ముగ్గురు విజేతలకు, జిల్లాస్థాయిలో ప్రథమ,ద్వితీయ,తృతీయ స్థానాలు పొందిన మరో 72 మంది విద్యార్థులకు త్వరలో దేవస్థానం పక్షాన శ్రీవారి రజతడాలర్లను బహూకరిస్తారు.

హిందూధర్మ రక్షణసంస్థవారి కార్యక్రమాలలోకి అతికీలకమైన ఈ పరీక్షలలో ఈ సంవత్సరం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 394 పాఠశాలలనుండి 9577 మంది విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు. వీరిలో 604 మంది మొదటి శ్రేణిలోనూ 2031 మంది ద్వితీయ శ్రేణిలోనూ 4376 మంది తృతీయశ్రేణిలోనూ ఉత్తీర్ణులయ్యారు. హిందూధర్మ రక్షణ సంస్థవారు ఇప్పటి వరకూ నిర్వహించిన ఇలాంటి పరీక్షలలో ఇది నాల్గవది.

తిరుచానూరులో

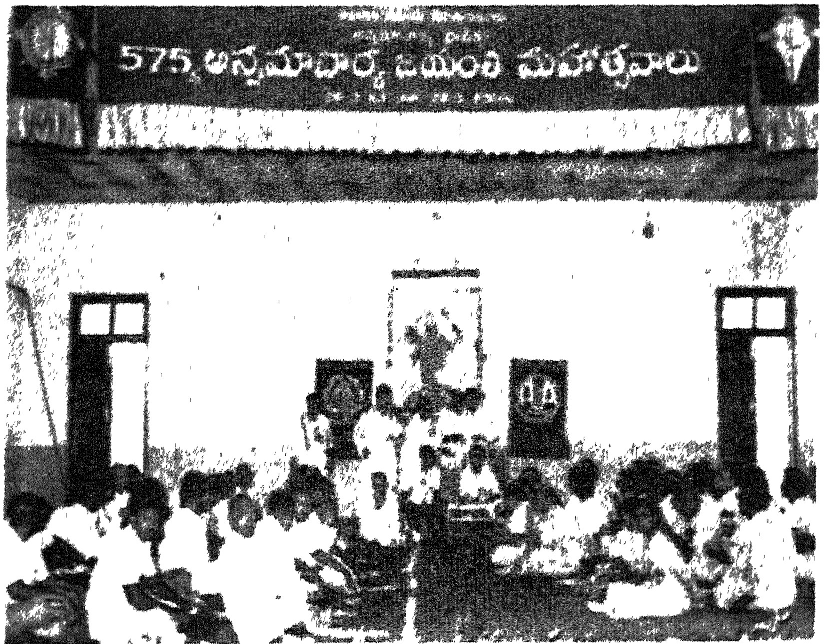
కల్యాణ మండపాలు

తిరుచానూరు తోళప్పగార్డెన్స్‌లో రు 25 లక్షల వ్యయంతో ఒక భారీ కల్యాణ మండపాన్ని నిర్మించేందుకు ఇటీవల టి. టి. డి. పాలక మండలి నిర్ణయించింది. ప్రస్తుతం తోళప్పగార్డెన్స్‌లో వున్న కల్యాణ మండపాలు చిన్నవి కావటంవల్ల వివాహాలు జరిపించేవారికి అవి అసౌకర్యంగా వుంటున్నాయి. అందువల్ల కనీసం వెయ్యిమంది కూర్చొని వివాహాలు తిలకించే ఏర్పాట్లుగల కల్యాణ మండపం ఒకటి అన్ని వసతులతో వుండవలసిన ఆవశ్యకతను గుర్తించి దేవస్థానం ఈ నిర్ణయాన్ని తీసుకొన్నది. త్వరలో దీని నిర్మాణం పని ప్రారంభం కాగలదని తెలుస్తున్నది.

ఇదిగాక తిరుచానూరు ఎలక్ట్రికల్ సబ్ స్టేషన్‌వద్దగల 5 ఎకరాల స్థలంలో 500 మంది కూర్చొనే వీలుగల చిన్న కల్యాణ మండపాలను రెండింటిని 1000 మందికి స్థలం వుండే పెద్ద కల్యాణ మండపాలు రెండింటిని నిర్మించేందుకు కూడా దేవస్థానం నిశ్చయించింది. చిన్న కల్యాణ మండపాలకు ఒక్కొక్కదానికి రు. 17 లక్షలు, పెద్దవాటికి ఒక్కొక్కదానికి రు. 25 లక్షలు వ్యయం కాగలదని అంచనా. వీటినిర్మాణం పూర్తయినప్పుడు తిరుపతి తిరుచానూరులలో వివాహాలు జరిపించదలచే గృహస్థులకు ఎలాంటి కొరత వుండబోదని ఆశించవచ్చును.

కరుణశ్రీ నియామకం

వచనకవిత విజృంభించినతరుణంలో తెలుగుపద్యాన్ని పండిత పామర జనరంజకంగా తీర్చిదిద్ది పద్యవిద్యను పదిలపరచిన వారూ 'కరుణశ్రీ' గా తెలుగునాట ప్రసిద్ధులయిన మధురకవి శ్రీ జంధ్యాల పాపయ్యశాస్త్రిని పోతనభాగవత పరిష్కర్తలుగా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం నియమించింది– పోతన భాగవతాన్ని తాత్పర్యసహితంగా ప్రచురించే పథకం క్రింద టి. టి. డి. ఇప్పటికి ప్రథమస్కంధాన్ని ప్రకటించి గత ఏడాది వరంగల్‌లో పోతన పంచశతి ఉత్సవాలలో విడుదలచేసింది– ఆ ప్రథమస్కంధానికి తాత్పర్యకర్తలు కరుణశ్రీగారే!

శతావధాన సభావేదిక

శతావధానం

శ్రీ తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులవారి 575 వ జయంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా మే 28 వ తేదిన తిరుపతి శ్రీ అన్నమాచార్య కళామందిరంలో శ్రీ మేడసాని మోహన్ శతావధానం నిర్వహించారు. ఆచార్య శ్రీ జి. ఎస్. రెడ్డి గారి సారథ్యంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమాలలో శ్రీ మోహన్ (శతావధానంలో ఇది తనకు ప్రథమానుభవ మైనప్పటికీ) నూరుమంది పృచ్ఛకులకీ తృప్తికరంగా సమాధానాలు ఇచ్చి సదస్యుల ప్రశంస లందుకొన్నారు.

శతావధాని శ్రీ మోహన్‌ను సన్మానిస్తున్న ఆచార్య శ్రీ జి. ఎస్. రెడ్డి.

(2 వ పేజీ తరువాయి)
సంస్థాన కవిమైన అప్పయ్యకవి రచించిన విష్ణుపురాణ ఆంధ్రానువాదాన్నిగానీ లేదా వెన్నెలకంటి సూరన విష్ణుపురాణాన్నిగానీ ప్రచురించడం ఎంతో అభిలషణీయం.

పెద్దింటి ప్రభాకరరావు — హైదరాబాదు.

రామాయణంలో శబరి

'ఆమెదొక తీరికలేని జీవితం కోరికలేని జీవితం; తృప్తికి నోచుకోని జీవితం, ముక్తి చేరువచ్చే జీవితం' ఇలాంటి వాక్యాలతో ప్రారంభమైన రామాయణంలో శబరి' కథ (ఏప్రిల్ సప్తగిరి) చదువరుల హృదయాలను ఇట్టే ఆకర్షించి వేసింది. ఇలాంటి ఉత్తమ శైలిగల రచనల్ని, ఇకముందు కూడా ప్రచురించాలని ఆశ!

మంథా చిరంజీవి, — మద్రాసు

సప్తగిరిలోని వ్యాసాలన్నీ జ్ఞానదాయకాలే! భక్తిసాధనకు ఉపాధులే!

ఏప్రిల్ సంచికలోని భరతుని భక్తి శబరి రచనలు హృదయాన్ని కదిలించాయి.

ముఖ్యంగా రామాయణంలో శబరి చదువుతూవుంటే ఆశ్రమ వాసులసేవ చేసుకొంటూ శ్రీరామ దర్శనం కోసం తహతహలాడుతున్న శబరి మనోనేత్రాలకు దృశ్యమానమై ఒడలు జలదరించింది.

పి. సుబ్బయ్య — కడప.

శ్రీవారి తీర్థము

తిరుమలేశుని దర్శనభాగ్యం పొందిన తర్వాత యాత్రికులు శ్రీవారి తీర్థమును ఆలయములో పొంది, తమ ఇండ్లకు తీసుకొని వెళ్ళటం అనాదిగా వస్తున్న సంప్రదాయం. భక్తులు, ఆతీర్థమును ఎంతో పవిత్రముగా నుంచి, మంచిరోజులలో, సత్యనారాయణవ్రతముతోపాటు శ్రీవారి తీర్థపూజ చేసుకొని సేవించటం ఆచారం. అయితే ఈ మధ్య తిరుమల వెళ్ళిన వారికి ఆలయములో తీర్థము లభ్యంకావడంలేదు. తీర్థమును పంచి యిచ్చే పద్ధతిని దేవస్థానమువారు ఎందుకు వదలివేసినారో తెలియదు.

శ్రీవారి తీర్థము దేవాలయ ప్రాంగణములోనే, (లడ్డూలమ్మే చోట) లభ్యమయే ఏర్పాట్లు చేయవలసిందిగా దేవస్థానంవారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

వెంకటరామ భూమారెడ్డి — సోమకొండ

అనివార్య కారణాలవల్ల ఈ నెల సప్తగిరిని ఆలస్యంగా విడుదల చేస్తున్నందుకు చింతిస్తున్నాము. సం॥

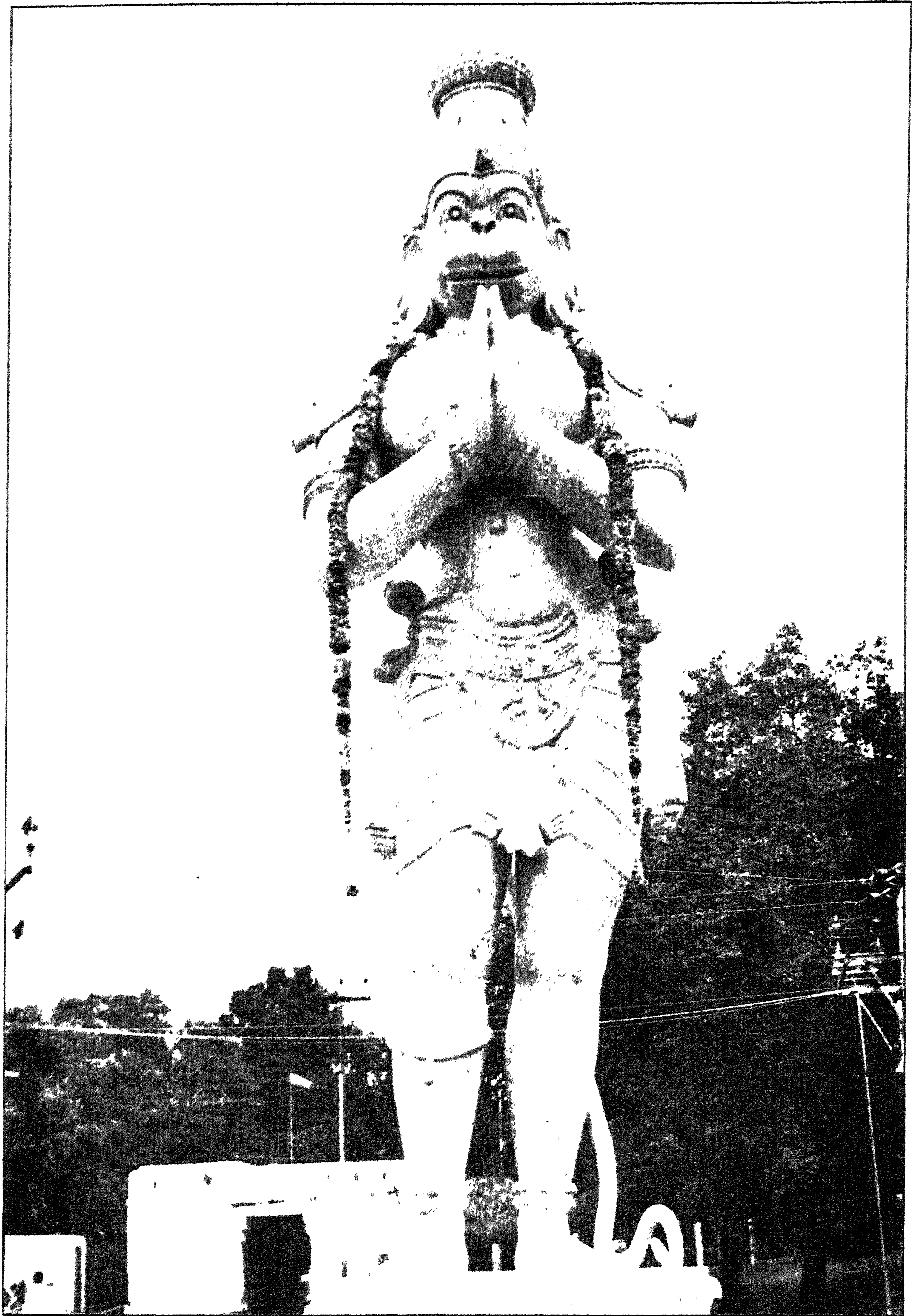
(4 వ పేజీ తరువాయి)
వార్తాప్రసారణంవల్ల సమాజంలో వివిధ అంగాలు దోషనివృత్తి చేసుకొని విజ్ఞానవంతాలౌతాయని, రాజైనవాడు ఈ వార్తా నిర్వహణం చేయాలని నీతికోవిదులు నిర్దేశించారు. ఈ రెండూ సక్రమంగాలేని రాజ్యాలు ఎలా పతనమైనవన్న విషయానికి చరిత్ర పుటలలో సాక్ష్యం వుంది.

రాజులు, రాచరికాలు కాలప్రభావంవల్ల రద్దయి పోయినై. కాని సమాజ మూలధర్మాలకు, సామాజిక విజ్ఞానవిస్తరణకు వాటి ఆశయాలకు ఏవిధమైన మార్పురాలేదు. అందువల్ల అధికారికమైన యంత్రాంగపు, వార్తావిశ్లేషణ ప్రసారణాలు పాక్షికంగానే వుండే అవకాశం వుంది గనుక తద్భిన్నంగా సమాజంలో జరిగే పరిణామాలను బహిర్గతంచేసి న్యాయవిచారణకు ప్రోత్సహించే పటిష్ఠమైన ప్రసారవ్యవస్థ అవసరం కావటమే పాలితులపరంగా పత్రికారంగ వ్యవస్థాపనకు ప్రారంభం. లిపిబద్ధమైన భాష విస్తృతమైన కొద్దీ, ప్రసార విధానాలలో నూతనత్వం ఏర్పడటం, లిఖితసందేశపత్ర విధానానికి బదులుగా వార్తలను యాంత్రిక ప్రక్రియలద్వారా ప్రజలకందించి వారిలో సామాజికస్పృహ, తాము నిర్వహించవలసిన ఉత్తమకర్తవ్య ప్రబోధం కల్గించి దుర్మార్గాన్ని ప్రతిఘటించే పటిష్ఠశక్తిగా, సమాజాన్ని రూపొందించే ఆశయంతో నిర్వహణ శక్తి యుక్తులు దీక్షగలవ్యక్తులతో వ్యవస్థలు ఏర్పడి పత్రికారంగ విస్తృతికి దోహదం చేశాయి.

ఇలా వివిధ పరిణామాలు పొందిన పత్రికా చరిత్రలో అనేక రంగాలకు చెందిన చిన్న, పెద్ద పత్రికలనేకం వచ్చి కాలగర్భంలో కొన్ని కలిసిపోతూవున్నా అన్నిటి ముఖ్యాశయం తమధ్యేయానుగుణమైన వార్తాహరణ ప్రసారణాలు తద్ద్వారా ఆ విషయంలో ఆసక్తిగలవారికి జిజ్ఞాస పెంపొందించటం.

ఇలా రాచరిక వ్యవస్థ నుండి సామాజిక నిర్వహణల వరకూ వార్తానిర్వహణల విధానం మారుతూవచ్చినా, మూలధర్మం మానవస్వభావ పరిగణన, వికాసవిన్యాసం సమాజమంతటి అనాదిని కనుకనే నాటి వార్త నేటి పత్ర (పత్రికా) రూపంలో మూడు పూవులూ, ఆరుకాయలుగా ముందుకు సాగిపోతున్నది. ఆధ్యాత్మికంగా 'సప్తగిరి' కూడా ఈ బాటనే పయనిస్తూ అందరికి వందనాలర్పిస్తూ మరొక్క మజిలీకి సాగుతున్నది

Edited and Published on behalf of the T. T. Devasthanams by K. Subba Rao, M.A., and Printed at T.T.D. Press, by M. Vijayakumar Reddy, L.P.T., Manager, T.T.D. Press, Tirupati.

Regd. No. H/TRP/13.

విడిప్రతి రూ. 1/-

